European Asylum Support Office

EASO praktiskā rokasgrāmata par Dublinas III regulas īstenošanu.

Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana

EASO *praktisko rokasgrāmatu sērija*

2019. gada oktobris

SUPPORT IS OUR MISSION

Ne Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, ne personas, kas rīkojas Eiropas Patvēruma atbalsta biroja vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2019

© Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, 2019
Atļauts reproducēt, norādot avotu.
Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko Eiropas Patvēruma atbalsta birojam nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Print ISBN 978-92-9485-475-9 doi:10.2847/003289 BZ-04-18-668-LV-C
PDF ISBN 978-92-9485-479-7 doi:10.2847/04157 BZ-04-18-668-LV-N

European Asylum Support Office

EASO praktiskā rokasgrāmata par Dublinas III regulas īstenošanu.

Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana

EASO *praktisko rokasgrāmatu sērija*

2019. gada oktobris

SUPPORT IS OUR MISSION

Saturs

Saīsinājumu saraksts....5

Ievads....6

KONTROLSARAKSTI....8

Dublinas sistēmas tiesiskais regulējums....13
Dublinas III regulas teritoriālā darbības joma....14
Dublinas III regulas darbības joma attiecībā uz personām....15

NORĀDĪJUMI....17

1.Dublinas III regulas piemērošana....18

2. Informācijas sniegšana....20

3. Personiskā intervija atbilstoši Dublinas procedūrai – mērķi, prasības un intervijas metodes....21
Atbilstoši Dublinas procedūrai veiktas personiskās intervijas mērķis....21
Personiskās intervijas prasības....22
Intervijas laiks....22
Metodika....23
Intervijas veikšana....24
Intervijas metodes un jautājumu veidi....25
Intervijas sākšana....26
Intervijas saturs....27
Intervijas noslēgšana....27

4. Pierādījumu izvērtēšana....33
Ievads....33
Pierādījumu izvērtēšanas nozīmīgums....33
Norādes par Dublinas procedūru....33
Nepietiekamas norādes par Dublinas procedūru....34
Informācijas pieprasījumi....34
Pierādījumu izvērtēšanas veikšana....35
Kritēriji, kas saistīti ar ģimenes vienotību....37
Būtiskas definīcijas un apsvērumi....37
Pierādīšanas līdzekļi un netieši pierādījumi....40
Pierādīšanas līdzekļi 8., 9., 10. panta gadījumā....41
Netieši pierādījumi 8., 9., 10. panta gadījumā....42
Kritēriji, kas saistīti ar dzīvesvietu, ieceļošanu un uzturēšanos....43
Būtiskas definīcijas un apsvērumi....43
Uzturēšanās dokuments....43
Vīza (12. panta 2., 3. un 4. punkts)....44
Pierādīšanas līdzekļi derīga uzturēšanās dokumenta vai vīzas gadījumā vai tāda uzturēšanās dokumenta vai vīzas gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš (12. pants)....45
Netieši pierādījumi derīgu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā vai tādu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš (12. pants)....46
Pierādīšanas līdzekļi attiecībā uz ieceļošanu vīzu atcelšanas gadījumā (14. pants) un nelikumīgu ieceļošanu (13. panta 1. punkts)....47
Pierādīšanas līdzekļi vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās gadījumā – 13. panta 2. punkts....49
Netieši pierādījumi tādas ieceļošanas gadījumā, kad ir atcelta vīzu prasība (14. pants), nelikumīgas ieceļošanas gadījumā (13. panta 1. punkts) un vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās dalībvalstī gadījumā (13. panta 2. punkts)....50
Iepriekšējs starptautiskās aizsardzības pieteikums....52
Iepriekš citā dalībvalstī iesniegts patvēruma pieteikums....52
Dublinas III regulas piemērojamības novērtēšana....52
Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai izskatītu starptautiskās aizsardzības pieteikumu....53
Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai veiktu Dublinas procedūru....53
Pierādīšanas līdzekļi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā....54
Netieši pierādījumi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā....55

Atbildības izbeigšanās – aizbraukšana no teritorijas un izraidīšana 56
Atbildības izbeigšanās (19. panta 1., 2. un 3. punkts) 56
Pierādīšanas līdzekļi attiecībā uz atbildības izbeigšanos – 19. panta 2. un 3. punkts un 20. panta 5. punkts 57
Netieši pierādījumi attiecībā uz atbildības izbeigšanos – 19. panta 2. un 3. punkts un 20. panta 5. punkts 59
Īpaši apsvērumi attiecībā uz pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas procedūru 61
Pierādījumu izvērtēšana 61
I pielikums. Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ģimenes saites 63
II pielikums. Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi 65
III pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – ģimenes vienotība 67
IV pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – dzīvesvieta, vīza, nelikumīga ieceļošana un uzturēšanās vismaz piecus mēnešus / likumīga ieceļošana 68
V pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – iepriekšēji starptautiskās aizsardzības pieteikumi, aizbraukšana no teritorijas un izraidīšana 70
ATSAUCES 72

Saīsinājumu saraksts

APD	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija)
Dalībvalstis	Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī Norvēģija, Šveice, Islande un Lihtenšteina, kas piemēro Dublinas III regulu
Dublinas III regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija)
EASO	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
ECT	Eiropas Cilvēktiesību tiesa
ECTK	Eiropas Cilvēktiesību konvencija
ES	Eiropas Savienība
EST	Eiropas Savienības Tiesa
Eurodac	*Eurodac* datubāze
***Eurodac II* regula**	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā
Harta	Eiropas Savienības Pamattiesību harta (2000/C 364/01)
Īstenošanas regula	Komisijas regula (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un kura grozīta ar Komisijas 2014. gada 30. janvāra Īstenošanas regulu (ES) 118/2014
KEPS	Kopējā Eiropas patvēruma sistēma
RCD	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (pārstrādāta redakcija)
SIS II	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) izveidi, darbību un izmantošanu
UNHCR	Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos
VIS	Vīzu informācijas sistēma
VIS regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām

Ievads

Kāpēc šī praktiskā rokasgrāmata tika izstrādāta? EASO *praktiskā rokasgrāmata par Dublinas III regulas īstenošanu. Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana* ir praktisks rīks, kas paredzēts, lai ikdienas darbā atbalstītu Dublinas speciālistus visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, kā arī Norvēģijā, Šveicē, Islandē un Lihtenšteinā, kas piemēro Dublinas III regulu (dalībvalstis). Tā ir ieteikuma konverģences instruments, kas atspoguļo kopējos standartus.

Šai praktiskajai rokasgrāmatai ir divkāršs mērķis. Rokasgrāmata ir palīgs lasītājam starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja personiskajā intervēšanā, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, kā arī atbalsts lietotājam objektīvā un racionālā pierādījumu izvērtēšanā, piemērojot gan juridiskos kritērijus, gan kopējos standartus. Novērtējumu veic, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm.

Attiecībā uz šo rokasgrāmatu galvenie tiesību akti ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (Dublinas III regula), un Komisijas 2003. gada 2. septembra Regula (EK) Nr. 1560/2003, ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (Dublinas II regula), un kura grozīta ar Komisijas 2014. gada 30. janvāra Īstenošanas regulu (ES) 118/2014 (Īstenošanas regula). Šīs rokasgrāmatas mērķis ir tiesību aktu prasības attiecībā uz personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu formulēt koncentrētā rokasgrāmatā, kas paredzēta attiecīgajiem speciālistiem.

Kas ir ietverts šajā praktiskajā rokasgrāmatā? Šajā rokasgrāmatā ir izklāstīta galvenokārt informācija, kas sniedzama pieteikuma iesniedzējam saistībā ar Dublinas III regulas piemērošanu, kā arī informācija par pieteikuma iesniedzēja personisko intervēšanu, ko veic saistībā ar Dublinas procedūru, un pierādījumu izvērtēšanu, ko veic speciālists, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti.

Šīs rokasgrāmatas satura pamatā ir Dublinas III regulas noteikumi, un tajā ir atsauces uz minētās regulas noteikumiem. Šīs rokasgrāmatas izstrādes laikā norisinājās sarunas par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija). Lasot šo rokasgrāmatu, lietotājam tā jāizmanto, ņemot vērā atbilstošos noteikumus attiecīgajos spēkā esošajos tiesību aktos.

Kam būtu jāizmanto šī praktiskā rokasgrāmata? Šī rokasgrāmata ir paredzēta galvenokārt darbiniekiem, kuri strādā Dublinas vienībās, reģistrācijas speciālistiem, atbildīgajiem speciālistiem un robežsargiem, kuri intervē pieteikuma iesniedzējus un veic izvērtēšanu, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti valsts kompetento iestāžu vārdā. Turklāt tā var būt noderīgs rīks citiem Dublinas procedūrā iesaistītajiem dalībniekiem, piemēram, policijas ierēdņiem, tiesnešiem, likumīgajiem pārstāvjiem, sociālajiem darbiniekiem, kā arī ikvienam, kurš ir ieinteresēts šajos Dublinas III regulas īstenošanas aspektos.

Šī praktiskā rokasgrāmata ir paredzēta dažādu pieredzes līmeņu speciālistu – gan tādu darbinieku, kas ir jauni un nepieredzējuši, gan tādu, kam ir daudzu gadu pieredze – vajadzībām. Šīs rokasgrāmatas līmeņi (norādījumi, kontrolsaraksti un atsauces) un saturs būtu jāizmanto atšķirīgi atkarībā no lietotāja vajadzībām.

Kā lietot šo praktisko rokasgrāmatu? Praktiskā rokasgrāmata ir strukturēta trīs līmeņos, ko var izmantot neatkarīgi vai savstarpēji saistītā veidā.

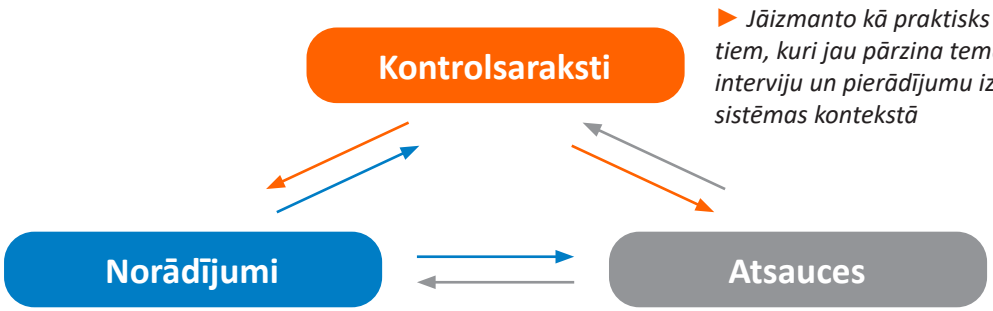

► *Jāizmanto kā praktisks atgādinājums tiem, kuri jau pārzina tematu par personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu Dublinas sistēmas kontekstā*

► *Īsi vizuāli norādījumi par dažādajiem elementiem, veicot personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu Dublinas sistēmas kontekstā*

► *Atsauces uz tiesību aktiem, attiecīgo judikatūru un papildu resursiem*

Papildus tam, ka šī praktiskā rokasgrāmata sniedz strukturētus norādījumus, to var izmantot arī kā atbalstu pašnovērtējuma veikšanā un/vai kvalitātes novērtējuma veikšanā.

Šajā praktiskajā rokasgrāmatā ir ietverta ieteicamā paraugprakse (dzeltenajos lodziņos) un atsauces uz judikatūru (zilajos lodziņos). Katras iedaļas sākumā ir atsauce uz attiecīgajiem tiesību aktu noteikumiem (sarkanajos ierāmējumos). Tomēr minētās atsauces nav paredzētas, lai sekojošā punkta darbības jomu ierobežotu, to attiecinot tikai uz norādītajiem pantiem; to mērķis ir sniegt atsauci uz tiesību akta noteikumu, kam varētu būt svarīga nozīme konkrētās lietas kontekstā. Ir sniegta atsauce uz esošajiem *EASO* rīkiem vai attiecīgiem *EASO* apmācības moduļiem (pelēkajos lodziņos).

Kā šī praktiskā rokasgrāmata tika izstrādāta? Šo rokasgrāmatu izstrādāja dalībvalstu ekspertu darba grupa, kam palīdzēja Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*), un vērtīgu ieguldījumu sniedza Eiropas Komisija un Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs (*UNHCR*). Pirms rokasgrāmatas pabeigšanas ar to iepazinās visas dalībvalstis.

Kā šī praktiskā rokasgrāmata ir saistīta ar citiem* EASO *atbalsta rīkiem? *EASO* misija ir atbalstīt dalībvalstis, cita starpā nodrošinot kopīgu apmācību un vienotu kvalitāti. Kā jau visi *EASO* atbalsta rīki, *Praktiskā rokasgrāmata par Dublinas III regulas īstenošanu. Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana* ir balstīta uz kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) kopējiem standartiem. Ir saprotams, ka ne visām iesaistītajām dalībvalstīm ir saistoši KEPS pienākumi. Valstīm, uz kurām pienākumi neattiecas, turpmāk norādītās atsauces uz konkrētajām KEPS direktīvām būtu jāņem vērā tikai tad, ja tas ir pamatoti. Šī rokasgrāmata, tāpat kā citas praktiskās rokasgrāmatas, ir izstrādāta kā daļa no KEPS un būtu jāuzskata par citu pieejamo *EASO* rīku papildinājumu. Galvenais apsvērums bija tās saskanība ar minētajiem rīkiem, it īpaši attiecībā uz cieši saistītajiem *EASO* apmācības programmas moduļiem par Dublinas III regulu. Šā rīka izstrādē vērtīgi informācijas avoti bija arī *EASO* praktiskās rokasgrāmatas par personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu.

Šī ir praktiska rokasgrāmata, kas izstrādāta, izmantojot *EASO* kvalitātes matricas metodiku, un tā būtu jāizmanto kopā ar pārējiem pieejamajiem praktiskajiem rīkiem: https://www.easo.europa.eu/practical-tools.

KONTROLSARAKSTI

- *Jāizmanto kā praktisks atgādinājums tiem, kuri jau pārzina tematu par personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu Dublinas sistēmas kontekstā*

Dublinas sistēmas tiesiskais regulējums

- ☐ Piemēro tiesību aktu noteikumus atbilstoši būtiskajiem faktiem
- ☐ Patur prātā Dublinas III regulas teritoriālo darbības jomu
- ☐ Patur prātā, ka Dublinas III regulas darbības joma neattiecas uz starptautiskās aizsardzības saņēmējiem

1. Dublinas III regulas piemērošana

- ☐ Vispirms iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu
- ☐ Ievēro kritēriju hierarhiju
- ☐ Ņem vērā īpašos apsvērumus attiecībā uz apgādājamību

2. Informācijas sniegšana

- ☐ Nodrošina attiecīgo informācijas saturu:
  - ☐ Dublinas III regulas mērķi;
  - ☐ sekas gadījumā, ja iesniedz vēl vienu pieteikumu citā dalībvalstī;
  - ☐ atbildības kritēriju hierarhija;
  - ☐ personiskā intervija;
  - ☐ iespēja sniegt informāciju saistībā ar atbildības noteikšanas procedūru;
  - ☐ iespēja apstrīdēt pārsūtīšanas lēmumu;
  - ☐ dalībvalstis var apmainīties ar pieteikuma iesniedzēju datiem;
  - ☐ pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības piekļūt datiem, kas attiecas uz viņiem.
- ☐ Informāciju sniedz
  - ☐ rakstiski;
  - ☐ "valodā, kuru pieteikuma iesniedzējs saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam(-ai) saprotamu";
  - ☐ ja nepieciešams, informāciju sniedz mutiski;
  - ☐ informāciju sniedz, izmantojot kopējos bukletus, kas ietverti Īstenošanas regulas X un XI pielikumā;
  - ☐ bukletus papildina ar informāciju, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti.

3. Personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai – mērķis, prasības un intervijas metodes

- ☐ Intervijas prasības ir izpildītas, ja:
  - ☐ tā notiek laikus;
  - ☐ tā notiek, pirms tiek pieņemts jebkāds lēmums pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju;
  - ☐ tā notiek valodā, kuru pieteikuma iesniedzējs saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam(-ai) saprotamu;
  - ☐ tā notiek atbilstoši nosacījumiem, kas nodrošina konfidencialitāti;
  - ☐ to vada kvalificēta persona.

Metodika

- ☐ Sagatavošanās
- ☐ Iepazīšanās ar lietu
- ☐ Praktiskie pasākumi
- ☐ Atbilstošs atbildīgais speciālists un tulks

Intervijas sākšana

- ☐ Sasveicināšanās/iepazīšanās
- ☐ Pārliecinās par saprašanos starp tulku un pieteikuma iesniedzēju
- ☐ Informē pieteikuma iesniedzēju par intervijas mērķi un saturu
- ☐ Informē pieteikuma iesniedzēju par pienākumu sadarboties

3. Personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai – mērķis, prasības un intervijas metodes

Intervijas veikšana

- ☐ Attieksme
  - ☐ Neitralitāte
  - ☐ Nenosodoša attieksme
  - ☐ Izvairīšanās no pārpratumiem saistībā ar pieņēmumiem, vērtībām vai gaidām kultūras kontekstā
- ☐ Situācijas kontrole intervijas laikā
  - ☐ Uzticēšanās atmosfēras radīšana un uzturēšana
  - ☐ Koncentrēšanās uz pieteikuma iesniedzēju
  - ☐ Dialoga kontrole
  - ☐ Tulka kontrole
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja iedrošināšana, parādot sevi kā aktīvu klausītāju
- ☐ Intervijas metodes un jautājumu veidi
  - ☐ Jautājumu formulēšana vienkāršā veidā
  - ☐ Atvērta tipa jautājumu uzdošana
  - ☐ Slēgta tipa jautājumu uzdošana piemērotā veidā
  - ☐ Noskaidrojošu un atspoguļojošu jautājumu uzdošana
  - ☐ Korektu jautājumu uzdošana korektā un tiešā veidā
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja spējām un izglītības līmenim atbilstošu jautājumu uzdošana
  - ☐ Iespēja noskaidrot neatbilstības

Intervijas laikā

- ☐ mutiski sniedz informāciju par Dublinas III regulas piemērošanu;
- ☐ pieteikuma iesniedzēji var prasīt skaidrojumus par jebkuriem Dublinas III regulas darbības aspektiem, kas viņiem nav saprotami.

Intervijas noslēgšana

- ☐ Pārliecinās, vai intervijas laikā ir noskaidroti visi būtiskie fakti
- ☐ Pieteikuma iesniedzējam pavaicā, vai ir kāda papildu informācija, ko viņš(-a) vēlētos sniegt
- ☐ Pieteikuma iesniedzēju informē par iespēju iesniegt papildu apliecinošus dokumentus
- ☐ Pieteikuma iesniedzēju informē par nākamajiem procesa soļiem
- ☐ Pieteikuma iesniedzēju informē par Dublinas III regulā noteiktajiem termiņiem
- ☐ Pieteikuma iesniedzēju informē par rakstisko kopsavilkumu un par to, kā tam piekļūt

4. Pierādījumu izvērtēšana

- ☐ Lietā ir norādes par Dublinas procedūru
  - ☐ Ir pieejami tieši pierādījumi
  - ☐ Ir pieejami netieši pierādījumi
- ☐ Norādes par Dublinas procedūru ir nepietiekamas

Kritēriji, kas saistīti ar ģimenes vienotību

- ☐ Definīcijas
  - ☐ Ģimenes loceklis
  - ☐ Radinieks
  - ☐ Nepilngadīgais
  - ☐ Nepavadīts nepilngadīgais
  - ☐ Apgādājamība
  - ☐ Ģimene plašākā nozīmē
- ☐ Nepavadīti nepilngadīgie (8. pants)
- ☐ Ģimenes loceklis, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs (9. pants)
- ☐ Ģimenes loceklis, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs (10. pants)
- ☐ Noteikumi par vienlaicīgiem pieteikumiem (11. pants)
- ☐ Apgādājamie (16. pants)
- ☐ Diskrecionārās klauzulas (17. pants)
  - ☐ 17. panta 1. punkts, suverenitātes klauzula
  - ☐ 17. panta 2. punkts, diskrecionārā klauzula

- ☐ Pierādīšanas līdzekļi un netieši pierādījumi
  - ☐ Nepavadīts bērns un ģimenes locekļi
  - ☐ Apgādājams (pilngadīgs) bērns, brālis vai māsa, vecāks
- ☐ Pierādīšanas līdzekļi 8., 9., 10. panta gadījumā
  - ☐ No dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apstiprinājums
  - ☐ Izraksti no reģistriem
  - ☐ Uzturēšanās atļaujas / pagaidu uzturēšanās atļaujas, kas izsniegtas ģimenes loceklim
  - ☐ Personu radniecības pierādījumi
  - ☐ DNS vai asins analīžu rezultāti
  - ☐ Attiecīgo personu piekrišana
- ☐ Netieši pierādījumi 8., 9., 10. panta gadījumā
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija
  - ☐ Attiecīgo ģimenes locekļu paziņojumi
  - ☐ Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Kritēriji, kas saistīti ar dzīvesvietu, ieceļošanu un uzturēšanos

- ☐ Definīcijas
  - ☐ Uzturēšanās dokuments
    - ☐ Derīgs uzturēšanās dokuments
    - ☐ Vairāki uzturēšanās dokumenti
    - ☐ Uzturēšanās dokumenti ar beigušos termiņu
  - ☐ Vīza
    - ☐ Derīga vīza
    - ☐ Daudzkārtēja vīza
    - ☐ Vīza ar beigušos derīguma termiņu
  - ☐ Nelikumīga ieceļošana
  - ☐ Pastāvīga uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus
  - ☐ Ieceļošana vīzu atcelšanas gadījumā
  - ☐ Pieteikuma iesniegšana lidostas starptautiskajā tranzīta zonā
- ☐ Pierādīšanas līdzekļi derīgu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā vai tādu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš
  - ☐ Uzturēšanās dokuments
  - ☐ Vīza
  - ☐ VIS trāpījums
  - ☐ Izraksti no ārvalstnieku reģistriem vai tamlīdzīgiem reģistriem
  - ☐ Uzturēšanās dokumentu vai vīzu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
- ☐ Netieši pierādījumi derīgu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā vai tādu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi
  - ☐ Uzturēšanās dokumentu neizsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
- ☐ Pierādīšanas līdzekļi attiecībā uz ieceļošanu vīzu atcelšanas gadījumā un nelikumīgu ieceļošanu
  - ☐ Ieceļošanas spiedogs pasē
  - ☐ Izceļošanas spiedogs
  - ☐ Biļetes, kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu
  - ☐ Pozitīva atbilsme *Eurodac*
  - ☐ Pirkstu nospiedumi
- ☐ Pierādīšanas līdzekļi vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās gadījumā
  - ☐ Uzturēšanās atļaujas
  - ☐ Pieprasījumi atstāt dalībvalsts teritoriju vai izraidīšanas rīkojums, kas izdots vismaz pirms pieciem mēnešiem un nav izpildīts
  - ☐ Izraksti no slimnīcu, ieslodzījuma vietu vai aizturēšanas iestāžu dokumentiem

Kritēriji, kas saistīti ar dzīvesvietu, ieceļošanu un uzturēšanos

- ☐ Netieši pierādījumi tādas ieceļošanas gadījumā, kad ir atcelta vīzu prasība, nelikumīgas ieceļošanas gadījumā un vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās dalībvalstī gadījumā
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi
  - ☐ Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Pirkstu nospiedumi
  - ☐ Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes utt.

Iepriekšējs starptautiskās aizsardzības pieteikums

- ☐ Iepriekš citā dalībvalstī iesniegts patvēruma pieteikums
- ☐ Piemērojama Dublinas III regula
- ☐ Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai izskatītu starptautiskās aizsardzības pieteikumu
- ☐ Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai veiktu Dublinas procedūru

- ☐ Pierādīšanas līdzekļi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā
  - ☐ Pozitīva atbilsme *Eurodac*
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja iesniegtā veidlapa (pieteikuma veidlapa)
  - ☐ Iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums
  - ☐ Saistībā ar pieteikumu iegūti pirkstu nospiedumi
  - ☐ Izraksti no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem
  - ☐ Valsts iestāžu rakstisks ziņojums, kas apliecina pieteikuma iesniegšanu

- ☐ Netieši pierādījumi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja sniegta sīka un pārbaudāma informācija
  - ☐ Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Atbildības izbeigšanās – aizbraukšana no teritorijas un izraidīšana

- ☐ Atbildības izbeigšanās

- ☐ Pierādīšanas līdzekļi atbildības izbeigšanās gadījumā
  - ☐ Izceļošanas spiedogs
  - ☐ Izraksti no trešo valstu reģistriem
  - ☐ Biļetes, kas pārliecinoši pierāda aizbraukšanu vai ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu
  - ☐ Tās dalībvalsts ziņojums / informācijas apstiprinājums, no kuras pieteikuma iesniedzējs atstājis dalībvalstu teritoriju
  - ☐ Iestāžu rakstisks apliecinājums par ārvalstnieka izraidīšanu
  - ☐ Apstiprinājums informācijai par trešās valsts veiktu izraidīšanu
  - ☐ Spiedogs par izceļošanu no dalībvalstij kaimiņos esošas trešās valsts
  - ☐ Pirkstu nospiedumi

- ☐ Netieši pierādījumi atbildības izbeigšanās gadījumā
  - ☐ Pieteikuma iesniedzēja sniegta sīka un pārbaudāma informācija
  - ☐ Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Citu dalībvalstu ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
  - ☐ Izceļošanas spiedogs
  - ☐ Pirkstu nospiedumi
  - ☐ Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes utt.
  - ☐ Citi pierādījumi

Īpaši apsvērumi attiecībā uz pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas procedūru

- ☐ Pierādījumu izvērtēšana

Dublinas sistēmas tiesiskais regulējums [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas sistēma ir KEPS "stūrakmens", un tās mērķis ir efektīvi noteikt dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

Dublinas sistēma sastāv no trīs regulām.

Dublinas III regula

Eiropas Parlamenta un Padomes **Regula (ES) Nr. 604/2013** (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija)

Dublinas Īstenošanas regula

Komisijas Regula (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un kura grozīta ar **Komisijas 2014. gada 30. janvāra Īstenošanas regulu (ES) 118/2014**

***Eurodac* II regula**

Eiropas Parlamenta un Padomes **Regula (ES) Nr. 603/2013** (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (pārstrādāta versija)

Attiecībā uz Dublinas III regulas īstenošanu būtiska ir gan vīzu informācijas sistēma (VIS), gan arī Šengenas informācijas sistēma (*SIS II*).

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regulā (EK) Nr. 767/2008 par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula), 2. panta b) punktā, ir izklāstīti noteikumi par to, kā:

> (..) uzlabot kopējās vīzu politikas īstenošanu (..) un konsultācijas starp centrālajām vīzu iestādēm, atvieglojot datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar pieteikumiem un ar tiem saistītajiem lēmumiem, ar mērķi (..) novērst to, ka tiek apieti kritēriji, kas nosaka dalībvalsti, kura ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu.

VIS regula ir piemērojama visām Šengenas valstīm (Dānija ir nolēmusi to īstenot). Tomēr ir svarīgi ņemt vērā, ka ne visām dalībvalstīm, kas piemēro Dublinas III regulu, ir saistoša VIS regula.

SIS II ir definēta šādos tiesību aktos: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) izveidi, darbību un izmantošanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES.

SIS II ir informācijas sistēma drošības un robežu pārvaldībai Eiropā. Katrai dalībvalstij ir savs *Supplementary Information Request at the National Entries* (*SIRENE*) birojs, kas darbojas kā vienots kontaktpunkts informācijas apmaiņai. Šī sistēma palīdz iestādēm Eiropā aizsargāt iekšējo drošību, ja netiek veiktas iekšējās robežkontroles.

SIS II darbojas 26 dalībvalstīs (izņemot Īriju un Kipru) un 4 asociētajās valstīs. Dažās dalībvalstīs ir īpaša kārtība – Bulgārija, Rumānija un Horvātija vēl nav Šengenas zonā, bet gan Rumānija, gan Bulgārija izmanto *SIS*, savukārt Horvātija to izmanto ierobežoti. Apvienotā Karaliste nav Šengenas zonā, bet izmanto *SIS II*.

Turklāt, piemērojot Dublinas procedūru, atbildīgajiem speciālistiem būtu jāpatur prātā noteikumi, kas paredzēti 2013. gada 26. jūnija Direktīvā 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (*APD*), ja tā ir piemērojama. Kā noteikts Dublinas III regulas 12. apsvērumā un *APD* 54. pantā, *APD* noteikumi ir "jāpiemēro papildus noteikumiem par procesuālajām garantijām, kas tiek noteiktas ar [Dublinas] regulu, un tos neskarot".

Judikatūra

"Tādējādi Dublinas sistēma, (..) kā izriet no tās preambulas 4. un 5. apsvēruma, ļauj it īpaši ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi".

EST 2017. gada 16. februāra spriedums, *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa*, C-578/16 PPU, 57. punkts.

Dublinas III regulas teritoriālā darbības joma

Dublinas sistēma, kas izstrādāta, pamatojoties uz 1990. gada Dublinas konvenciju, tika iekļauta Eiropas Savienības tiesībās ar Dublinas II regulu un Padomes Regula (EK) Nr. 2725/2000 (2000. gada 11. decembris) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Dublinas konvenciju. Kā asociētās valstis 2001. gadā pievienojās Norvēģija un Islande. Dānija ar 2006. gada nolīgumu nolēma piedalīties un apstiprināja Dublinas III regulas īstenošanu ar Parlamenta 2013. gada decembra lēmumu. Šveice un Lihtenšteina pievienojās kā asociētās valstis attiecīgi 2008. un 2011. gadā.

Tādējādi regula ir piemērojama 32 dalībvalstīs.

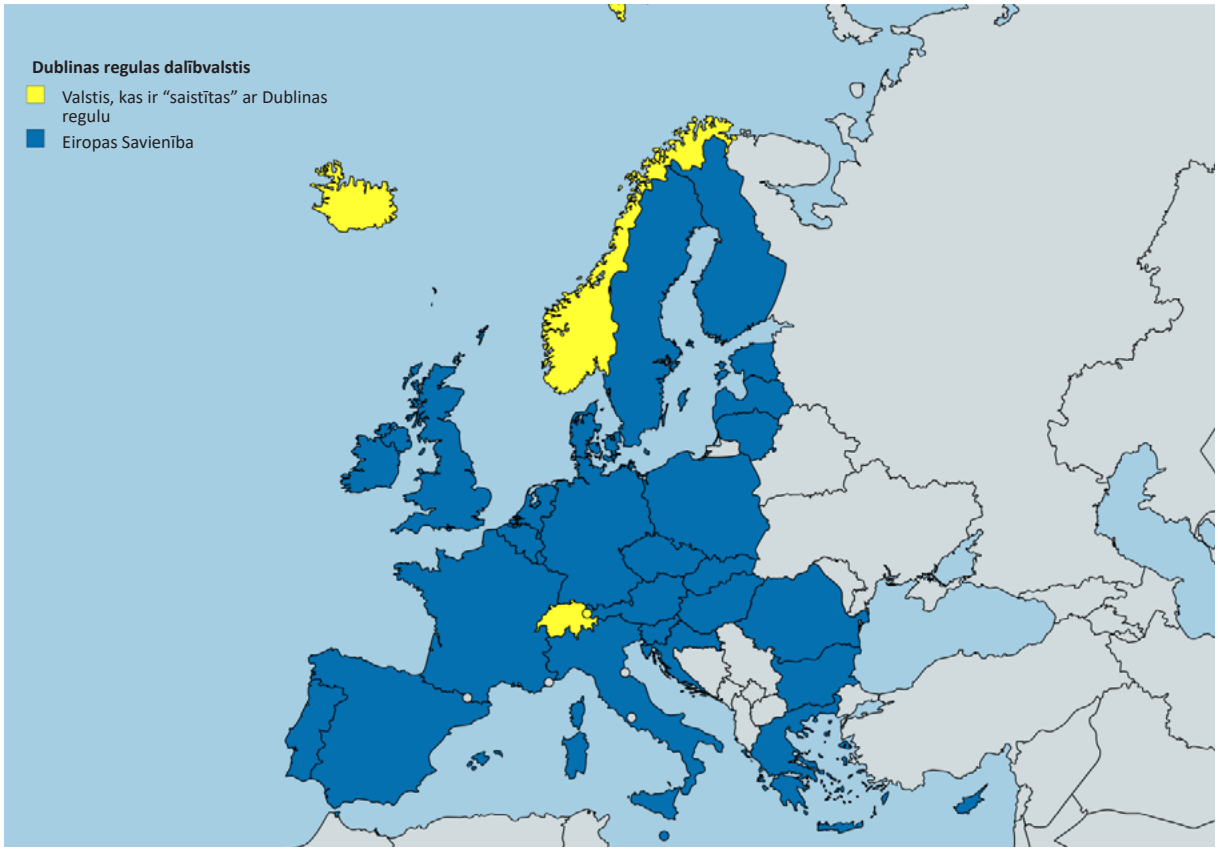

Dublinas III regulas darbības joma attiecībā uz personām

Dublinas III regula ir piemērojama trešo valstu valstspiederīgajiem (definēti Dublinas III regulas 2. panta a) punktā) vai bezvalstniekiem, kuri iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu vienā no dalībvalstīm. Dublinas III regulas darbības joma attiecas uz starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem. Dublinas III regulas darbības joma neattiecas uz starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. Jēdziens "pieteikuma iesniedzējs" ir definēts Dublinas III regulas 2. panta c) punktā.

Dublinas III regulas V nodaļā un jo īpaši 18. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir minēti pieteikuma iesniedzēji, kuru pieteikumi tiek izskatīti, savukārt 18. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir minēts trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kurš ir "atsaucis pieteikumu tā izskatīšanas laikā un ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī" vai "kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas [uzturēšanās dokumenta]". Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir minēts "trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kura pieteikums ir noraidīts un kurš ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī, vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas [uzturēšanās dokumenta]".

Attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem, kuru pieteikums ir noraidīts ar pirmo vai galīgo citas dalībvalsts lēmumu un kuri nav iesnieguši jaunu pieteikumu dalībvalstī, kurā tie atrodas, Dublinas III regulas 24. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis var izlemt, vai piemērot Dublinas III regulu vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvu 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (Atgriešanas direktīva).

Sākot no starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas dalībvalstī A, Dublinas procedūru ar dalībvalsti B var shematiski raksturot šādi:

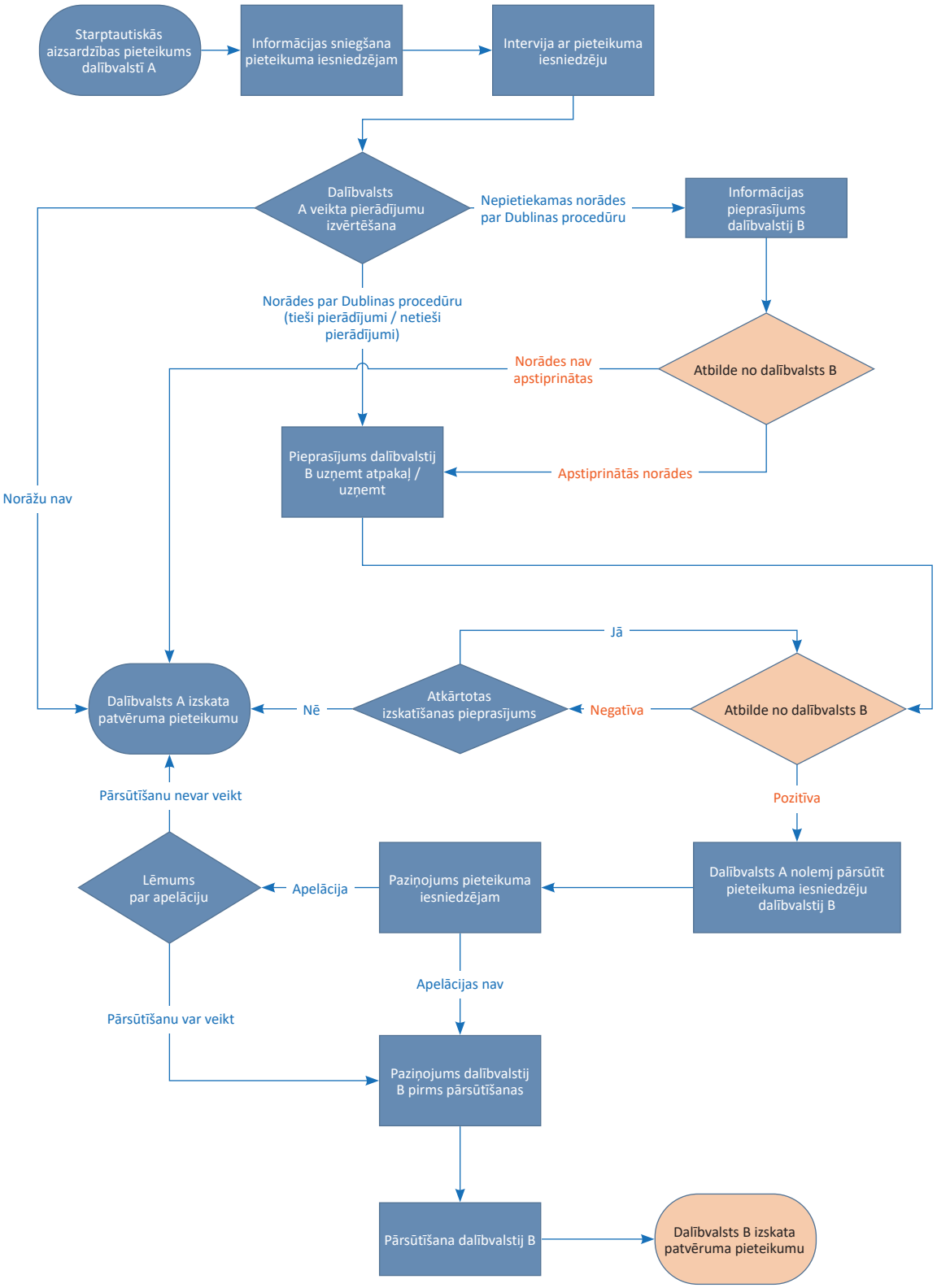

NORĀDĪJUMI

- *Īsi un vizuāli norādījumi par dažādajiem elementiem, veicot personisko interviju un pierādījumu izvērtēšanu Dublinas sistēmas kontekstā*

1.Dublinas III regulas piemērošana [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par tāda starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanu, kuru iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, Dublinas III regulas 7. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāpiemēro III nodaļā noteiktie kritēriji ("kritēriju hierarhija"), **ja pieteikumu iesniedz pirmo reizi.**

Dublinas III regula
III nodaļa

Ir divi kritēriju kopumi:

1) kritēriji, kas paredzēti, lai aizsargātu ģimenes vienotību (8.–11., 16. un 17. pants), un
2) kritēriji, kas attiecas uz "tās dalībvalsts atbildību, kurai bijusi vislielākā loma, pieteikuma iesniedzējam ieceļojot vai uzturoties dalībvalstu teritorijās"([1]) (12.–15. pants).

"Kritēriju hierarhija" atbildīgās dalībvalsts noteikšanai, kas paredzēta Dublinas III regulas III nodaļā, nozīmē, ka šie kritēriji ir jāpiemēro turpmāk norādītajā secībā.

Ģimenes vienotība	• Nepavadīts nepilngadīgais (8. pants) • Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmēji (9. pants) • Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji (10. pants) • Ģimenes procedūra (11. pants)
Lielākā loma attiecībā uz ieceļošanu vai uzturēšanos	• Uzturēšanās dokumenta vai vīzas izdošana (12. pants) • Nelikumīga ieceļošana vai uzturēšanās (13. pants) • Ieceļošana vīzu atcelšanas gadījumā (14. pants) • Pieteikuma iesniegšana lidostas starptautiskajā tranzīta zonā (15. pants)

Atbildīgo dalībvalsti "nosaka, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, pieteikuma iesniedzējam pirmo reizi iesniedzot starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalstij" (Dublinas III regulas 7. panta 2. punkts). Šai dalībvalstij ir jāņem vērā visi pieejamie pierādījumi, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļiem, radiniekiem vai personām, ar kurām pieteikuma iesniedzējam ir jebkādas citas ģimenes attiecības (Dublinas III regulas 7. panta 2. un 3. punkts).

Dalībvalstis piemēro Dublinas III regulu atbilstoši Eiropas un starptautiskajām cilvēktiesībām, tostarp 1951. gada Konvencijai par bēgļa statusu un jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartai (Harta), Eiropas Cilvēktiesību konvencijai (*ECHR*) un attiecīgajai Eiropas Savienības Tiesas (EST), kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūrai.

Lai efektīvi īstenotu Dublinas III regulu, dalībvalstis nodibina spēcīgu sadarbību saistībā ar regulu un piemēro savstarpējas uzticēšanās principu attiecībā uz patvēruma politiku.

Dublinas sistēmas mērķis ir garantēt, ka attiecībā uz katru patvēruma pieteikumu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, ir tikai viena atbildīgā dalībvalsts:

- ja nav piemērojams neviens no III nodaļā uzskaitītajiem kritērijiem, "tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga **dalībvalsts, kurai pirmajai** iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums" (3. panta 2. punkta pirmā daļa);
- Ja pārsūtīšana nav iespējama, jo pastāv "sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos" minētajā dalībvalstī (3. panta 2. punkta otrā daļa), vai tādēļ, ka iestādes pārsūtītājā dalībvalstī var pamatoti paredzēt, ka pārsūtīšana radītu reālu Hartas 4. panta pārkāpuma risku, atbildīgās dalībvalsts noteikšanā neņem vērā dalībvalsti, kurā varētu rasties šāds risks.

([1]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm (Pārstrādātā redakcija) {SEC(2008) 2962} {SEC(2008) 2963} /* COM/2008/0820 galīgā redakcija - COD 2008/0243 */

Īpaši apsvērumi – apgādājamais un diskrecionārās klauzulas

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
16. un 17. pants	11. pants

Papildus iepriekš minētajiem kritērijiem Dublinas III regula var noteikt atbildību, pamatojoties uz tādiem kritērijiem kā apgādājamais un diskrecionārās klauzulas.

Regulas 16. pantā ir paredzēta iespēja apvienot pieteikuma iesniedzēju, kurš ir atkarīgs no palīdzības, ko sniedz viņa bērns, brālis vai māsa, vai vecāks, kurš likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, un attiecīgo personu. Minētajā pantā ir arī paredzēta iespēja apvienot pieteikuma iesniedzēju un viņa bērnu, brāli vai māsu, vai vecāku, kurš likumīgi uzturas kādā no dalībvalstīm, ja attiecīgā persona ir atkarīga no pieteikuma iesniedzēja palīdzības grūtniecības, jaundzimuša bērna, nopietnas saslimšanas, smagas invaliditātes vai vecuma dēļ.

Judikatūra

EST 2012. gada 6. novembra spriedumā lietā *K/Bundesasylamt*, C-245/11, paskaidroja:

"Nosakot atbildību, izšķiroša nozīme ir apgādājamībai, ja vien nav izņēmuma apstākļu, kas liedz to piemērot. Tādējādi 16. pants ir vēl papildu "kvazikritērijs"."

Dublinas III regulas 17. pantā ir izklāstītas diskrecionārās klauzulas. **"Suverenitātes klauzula"** (17. panta 1. punkts) ļauj dalībvalstīm uzņemties atbildību par tajā iesniegtu pieteikumu, pat ja tā nav atbildīgā dalībvalsts saskaņā ar kritērijiem. **"Humāno klauzulu"** (17. panta 2. punkts) var piemērot pēc dalībvalsts pieprasījuma, "lai apvienotu personas, ar ko ir jebkādas ģimenes attiecības, pamatojoties uz humāniem un jo īpaši ģimenes vai kultūras apsvērumiem".

2. Informācijas sniegšana [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula
4. pants

Pieteikuma iesniedzēja tiesības uz informāciju, kas noteiktas Dublinas III regulas 4. pantā, ir viens no galvenajiem priekšnosacījumiem procesuālā taisnīguma garantēšanai. Saskaņā ar Dublinas III regulas 4. panta 1. punktu, tiklīdz kādā dalībvalstī ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, kompetentās iestādes informē pieteikuma iesniedzēju par regulas piemērošanu un jo īpaši par:

- Dublinas III regulas **mērķiem** un **sekām**, ko radītu vēl kāda pieteikuma sagatavošana citā dalībvalstī, kā arī par sekām, ko izraisa pārcelšanās no vienas dalībvalsts uz citu laikā, kamēr tiek noteikta saskaņā ar šo regulu atbildīgā dalībvalsts vai kamēr tiek izskatīts starptautiskās aizsardzības pieteikums;
- atbildības **kritēriju hierarhiju**, tostarp par iespējamību, ka vienā dalībvalstī iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums var izraisīt to, ka minētā dalībvalsts kļūst atbildīga, pat ja šāda atbildība nepamatojas uz minētajiem kritērijiem;
- **personisko interviju** un iespēju **iesniegt informāciju** saistībā ar atbildības noteikšanas procedūru, tostarp informāciju par to, ka dalībvalstīs atrodas ģimenes locekļi, radinieki vai personas, ar kurām ir jebkādas citas ģimenes attiecības;
- iespēju **apstrīdēt pārsūtīšanas lēmumu** un – attiecīgā gadījumā – iesniegt pieteikumu par pārsūtīšanas atlikšanu, kā arī tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas termiņiem;
- iespēju, ka dalībvalsts, kurā pieteikuma iesniedzējs atrodas, var **apmainīties ar viņa(-as) datiem** ar citām dalībvalstīm, lai noteiktu atbildību;
- viņa(-as) **tiesībām piekļūt viņa(-as) datiem**, labot jebkādu neprecīzu informāciju vai dzēst datus, ja tie apstrādāti nelikumīgi, kā arī par šādu tiesību īstenošanas kārtību.

Saskaņā ar 4. panta 2. punktu šo informāciju sniedz:

- rakstiski;
- “valodā, kuru pieteikuma iesniedzējs saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam(-ai) saprotamu”;
- vajadzības gadījumā (personām ar īpašām procesuālām vajadzībām), lai pienācīgi saprastu sniegto informāciju, to sniedz arī mutiski;
- šo informāciju sniedz, izmantojot kopējos bukletus, kas ietverti Īstenošanas regulas X un XI pielikumā, kā paredzēts Dublinas III regulas 4. panta 3. punktā, un
- papildina ar informāciju, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti.

3. Personiskā intervija atbilstoši Dublinas procedūrai – mērķi, prasības un intervijas metodes [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula	***APD***
5. pants	14. pants

Atbilstoši Dublinas procedūrai veiktas personiskās intervijas mērķis

Dublinas III regulā ir noteikts pienākums dalībvalstij, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, veikt pieteikuma iesniedzēja personisko intervēšanu (personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai).

Šajā intervijā galvenais ir apkopot visus faktus, kas ir būtiski atbildīgās dalībvalsts noteikšanai. Tādējādi personiskā intervija, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, tās tvēruma un nolūka ziņā atšķiras no personiskās intervijas, kas vērsta uz starptautiskās aizsardzības pieteikuma būtību atbilstīgi *APD* 14. pantam.

Personiskajai intervijai, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, ir divkāršs mērķis.

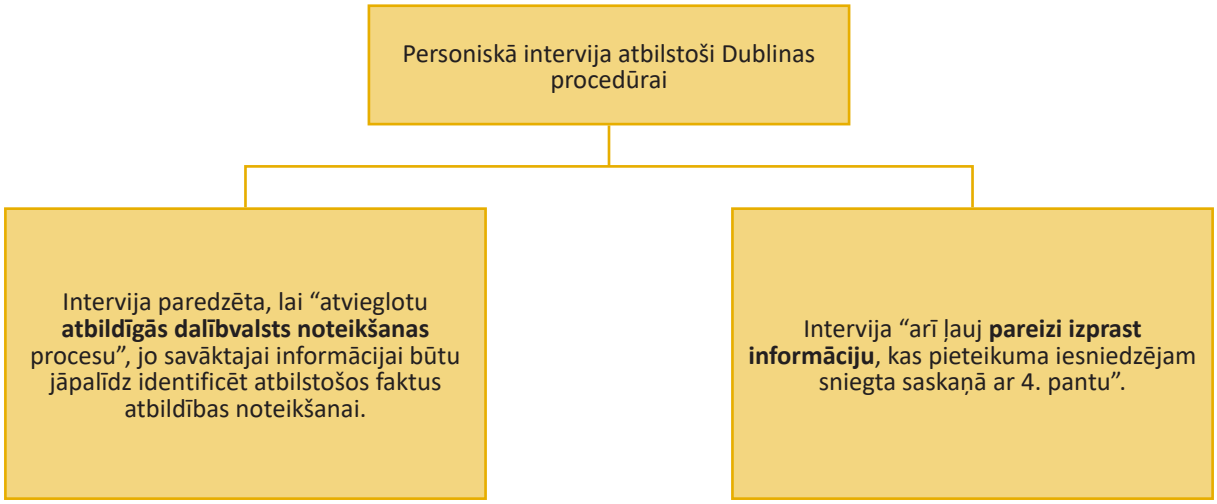

Šajā kontekstā personisko interviju, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, var izmantot vairākām vajadzībām:

- tā ļauj iestādēm mutiski sniegt informāciju par Dublinas III regulas piemērošanu;
- tā ļauj pieteikuma iesniedzējiem prasīt skaidrojumus par jebkuriem Dublinas III regulas darbības aspektiem, kas viņiem nav saprotami;
- tā ļauj pieteikuma iesniedzējiem sniegt informāciju, kas nepieciešama pareizai atbildības noteikšanai, tostarp informāciju par ģimenes locekļu atrašanos citā dalībvalstī;
- tā ļauj pieteikuma iesniedzējam efektīvi paust savu viedokli;
- tā ļauj iestādēm tieši un efektīvi noskaidrot pieteikuma iesniedzēja sniegtās informācijas aspektus.

Dalībvalsts, kas veic noteikšanas procedūru, var arī izlemt nosūtīt informācijas pieprasījumu atbilstoši Dublinas III regulas 34. panta nosacījumiem (sk. Īstenošanas regulas V pielikumu), lai ievāktu būtisku papildu informāciju.

Šajā iedaļā ir aplūkoti vispārīgi apsvērumi, kas saistīti ar personisko interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai. Konkrētie temati, kam jāpievēršas intervijas laikā, ir plaši iztirzāti iedaļā "Pierādījumu izvērtēšana".

Personiskās intervijas veikšana atbilstīgi Dublinas procedūrai ir **obligāta**, ar dažiem izņēmumiem. Personisko interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai var neveikt, ja:

- pieteikuma iesniedzējs ir aizbēdzis, vai

- "pēc 4. pantā minētās informācijas saņemšanas pieteikuma iesniedzējs jau ir sniedzis informāciju, kas vajadzīga, lai citādi noteiktu atbildīgo dalībvalsti. Dalībvalsts, kas nerīko sarunu [interviju], sniedz pieteikuma iesniedzējam iespēju sniegt visu papildu informāciju, kas ir nozīmīga, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti, pirms tiek pieņemts lēmums pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar 26. panta 1. punktu." (5. panta 2. punkts)

Personiskās intervijas prasības

Ir vairākas prasības, kas jāizpilda, veicot personisko interviju.
Intervijai jāatbilst turpmāk izklāstītajām prasībām.

"notiek savlaicīgi un, jebkurā gadījumā, pirms tiek pieņemts jebkāds lēmums par pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti [..]" (5. panta 3. punkts)

"notiek valodā, kuru pieteikuma iesniedzējs saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam saprotamu un kurā viņš spēj sazināties. Ja vajadzīgs, dalībvalstīm ir līdzekļi tulkam, kas spēj nodrošināt pienācīgu saziņu starp pieteikuma iesniedzēju un personu, kas vada personisko sarunu" (5. panta 4. punkts)

"notiek apstākļos, kas nodrošina pienācīgu konfidencialitāti" (5. panta 5. punkts)

"to vada [..] persona saskaņā ar valsts tiesību aktiem" (5. panta 5. punkts)

Dalībvalsts, kas vada personisko interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai, "sastāda tās rakstisku kopsavilkumu", kurā iekļauj "vismaz galveno informāciju, ko pieteikuma iesniedzējs sniedzis sarunā". Turklāt "dalībvalsts nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam un/vai juridiskajam padomniekam vai citam padomdevējam, kas pārstāv pieteikuma iesniedzēju, tiek savlaicīgi nodrošināta pieeja kopsavilkumam" (5. panta 6. punkts).

Intervijas laiks

Tās intervijas galvenais mērķis, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, ir atvieglot atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesu. Lai izvairītos no noteikšanas procesa ieilgšanas vai pat atbildības kļūdainas noteikšanas, ir ieteicams interviju veikt neilgi pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas saskaņā ar Dublinas III regulas 20. panta 2. punktu. Vispiemērotākais laiks intervijas veikšanai ir pirms citai dalībvalstij tiek prasīts uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju. Tādējādi arī tiktu nodrošināts, ka pieteikuma iesniedzējs pienācīgi saprot Dublinas sistēmas struktūru un noteikumus atbilstīgi Dublinas III regulas 4. pantam.

Tomēr Dublinas III regulā nav paredzēs konkrēts laiks, kad intervijai jānotiek, bet ir tikai norādīts, ka **intervija jāveic savlaicīgi un pirms tiek pieņemts pārsūtīšanas lēmums**. Tādējādi intervija jāieplāno, vēlākais, pēc tam, kad pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ir piekritusi uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju.

Atkarībā no valsts patvēruma sistēmas struktūras personisko interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai var iekļaut reģistrācijas intervijā, ja vien ir izpildītas personiskās intervijas prasības. Tomēr, tā kā atbildības noteikšanai būtisko informāciju praksē vāc ar *Eurodac* datubāzes starpniecību, būtu jānodrošina, lai atbildīgais speciālists,

kurš veic interviju, zinātu pirkstu nospiedumu un esošo *Eurodac* datu salīdzinājuma rezultātu. Gadījumā, kad rezultāts nav zināms, būtu jāveic otra personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai, ja centrālā sistēma pārsūta trāpījumu atbilstīgi *Eurodac II* regulas 9. panta 5. punktam, 15. panta 2. punktam vai 17. panta 5. punktam, lai pieteikuma iesniedzējam uzdotu papildu jautājumus saistībā ar informāciju, uz kuras pamata citu dalībvalsti uzskata par atbildīgo dalībvalsti, jo var būt individuāli apstākļi, kas ietekmē noteikšanas procedūru.

Metodika

Sagatavošanās

Sagatavošanās ir efektīvas intervijas pamatā. Jo labāk atbildīgais speciālists ir sagatavojies, jo mērķtiecīgāki būs uzdotie jautājumi un attiecīgi efektīvāka būs intervija. Nesagatavošanās gadījumā bieži tiek uzdoti nelietderīgi jautājumi un var rasties vajadzība noskaidrot plašāku informāciju un, iespējams, veikt papildu interviju.

Efektīva intervija, kurā tiek ievākti nozīmīgi pierādījumi par atbildības noteikšanas galvenajiem aspektiem, ir būtiska, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti.

Iepazīšanās ar lietu

Iepazīstoties ar lietu, galvenais ir iegūt būtisko informāciju un dokumentus, pirms notiek intervija.

Ja valsts procedūra to atļauj, pirms intervijas:

- veic pārbaudi pieejamajās datubāzēs (*Eurodac*, VIS, valsts sistēmā).

Informācija, kas tiek glabāta pieejamajās datubāzēs vai sistēmās, ir būtiska citas dalībvalsts atbildības izvērtēšanai. Šāda informācija varētu būt informācija par ģimenes locekļiem, vīzu, uzturēšanās atļauju, ieceļošanu, *Eurodac* trāpījumu, iepriekšējām procedūrām;

- pārbauda, vai ir papildu informācija, kas ir būtiska atbildīgās dalībvalsts noteikšanai (reģistrācijas veidlapas, citi dokumenti, pieteikuma iesniedzēja iesniegti dokumenti u. c.).

Jo īpaši var būt jau pieejama papildu informācija vai dokumenti, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzēja identitāti, valstspiederību, ģimenes stāvokli, personīgajiem apstākļiem un ceļošanas maršrutu.

Praktiskie pasākumi

Lai intervija noritētu raiti un noteiktajā laikā, atbildīgajam speciālistam jānodrošina, ka ir veikti visi sagatavošanās pasākumi, lai radītu drošu un labvēlīgu vidi. Šāda intervijas vide palīdzēs iegūt nepieciešamo informāciju atbildības noteikšanai.

Ja valsts tiesību akti un prakse to paredz, atbildīgajam speciālistam būtu jānokārto nepieciešamās formalitātes ar pieteikuma iesniedzēja likumīgo pārstāvi vai citām personām, kurām var būt atļauts piedalīties intervijā, piemēram, *UNHCR* pārstāvi vai personu, kura sniedz juridisku vai citu konsultatīvu, emocionālu vai medicīnisku atbalstu. Tas var būt īpaši svarīgi, ja pieteikuma iesniedzējam ir īpašas procesuālas vajadzības.

Atbilstošs atbildīgais speciālists un tulks

Saskaņā ar Dublinas III regulas 5. pantu "personiskā saruna [intervija] notiek apstākļos, kas nodrošina pienācīgu konfidencialitāti. To vada kvalificēta persona saskaņā ar valsts tiesību aktiem".

Personai, kura veic interviju, jābūt kompetentai, lai ņemtu vērā visus būtiskos personīgos un vispārējos apstākļus, kas saistīti ar pieteikumu. Ja pieteikuma iesniedzējs to lūdz un kad vien tas ir iespējams, ir ieteicams, lai persona, kura veic interviju, un tulks būtu tāda paša dzimuma personas kā pieteikuma iesniedzējs.

Intervijas veikšana

Tas, kā atbildīgais speciālists veic interviju, būtiski ietekmē viņa(-as) ievāktās informācijas vispārējo kvalitāti un apjomu. Nozīme ir tādiem apsvērumiem kā atbildīgā speciālista attieksme, kā arī viņa(-as) verbālā un neverbālā komunikācija.

***EASO* apmācības moduļi par intervijas metodēm un Dublinas III regulu**

Valsts pārvaldes, iespējams, vēlēsies apsvērt, vai personāls, kas veic personiskās intervijas atbilstīgi Dublinas procedūrai, tostarp robežsargi un reģistrācijas speciālisti, ievēro *EASO* apmācības moduļus par intervijas metodēm un par Dublinas III regulu. Intervijas metožu moduļa mērķis ir palīdzēt atbildīgajiem speciālistiem apgūt zināšanas, prasmes un iemaņas, lai viņi spētu profesionāli vadīt personiskās intervijas. *EASO* apmācības modulis par Dublinas III regulu sniedz dalībniekiem zināšanas un prasmes pamatjautājumos, kas saistīti ar Dublinas III regulas piemērošanu un tās darbības veidu. Apmācāmajiem tiek arī piedāvāta iespēja iepazīties ar *Eurodac* datubāzi un elektronisko tīklu "*Dublinet*". Papildus zināšanām par regulas mērķi un saturu dalībnieki iemācās piemērot specifiskos regulas aspektus, piemēram, tādus kā ģimeņu atkalapvienošanās vai garantijas nepavadītiem nepilngadīgajiem.

Attieksme

Neitralitāte. Atbildīgajam speciālistam jābūt neitrālam. Atbildīgajam speciālistam jābūt pēc iespējas objektīvam un nepārprotamam. Viņu nedrīkst ietekmēt citi gadījumi vai viņa(-as) personīgie uzskati vai viedokļi.

Nenosodoša attieksme. Atbildīgajam speciālistam intervijas laikā jārunā atbilstošā intonācijā, jāizrāda nenosodoša attieksme un savā pieejā un reakcijā uz pieteikuma iesniedzēja paziņojumiem jāsaglabā objektivitāte un ieinteresētība, arī tad, ja ir, piemēram, norādes par neatbilstībām, viltotiem dokumentiem vai izslēdzamām darbībām.

Izvairīšanās no pārpratumiem saistībā ar pieņēmumiem, vērtībām vai gaidām kultūras kontekstā. Pat ja atbildīgajam speciālistam ir labas zināšanas par pieteikuma iesniedzēja kultūru un tradīcijām, tas nenozīmē, ka atbildīgais speciālists un pieteikuma iesniedzējs automātiski saprot viens otru. Pašapzināšanās un pašizziņa ir nozīmīgi faktori, kas veicina atvērtu gaisotni un palīdz izprast būtiskos faktus no pieteikuma iesniedzēja viedokļa.

Situācijas kontrole intervijas laikā

Uzticēšanās atmosfēras radīšana un uzturēšana. Dublinas III regulas 5. panta 5. punktā ir uzsvērts konfidencialitātes un uzticēšanās nozīmīgums visās intervijās, tostarp personiskajās intervijās, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai. Šī prasība ir jāievēro.

Personiskajā intervijā, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, atbildīgais speciālists ievāc precīzu un ticamu informāciju par pieteikuma iesniedzēja ceļošanas maršrutiem, starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas iesniegti kādā citā dalībvalstī, un personīgo/ģimenes stāvokli. Veids, kādā atbildīgais speciālists intervijā vada savstarpējo komunikāciju, var ievērojami ietekmēt gan iegūtās informācijas kvalitāti, gan apjomu. Atbildīgajam speciālistam ir pienākums radīt uzticēšanās un pārliecinātības atmosfēru. Būtiska nozīme ir profesionālai attieksmei, un to var palīdzēt sasniegt empātija. Tādas labas komunikācijas atmosfēras radīšana, kurā visas iesaistītās personas jūtas droši un pozitīvi mijiedarbojas, palīdz mazināt pieteikuma iesniedzējam stresu, satraukumu vai neuzticēšanos un iedrošina viņu sniegt informāciju. Pieteikuma iesniedzēja ķermeņa valodas, stājas un gaitas (tempa) uzmanīga novērošana varētu palīdzēt veicināt uzticēšanās atmosfēru.

Koncentrēšanās uz pieteikuma iesniedzēju. Intervija jāuzskata par dialogu, kurā lielākoties vajadzētu runāt pieteikuma iesniedzējam. Ar atbildīgā speciālista verbālo un neverbālo komunikāciju būtu jāliek pieteikuma iesniedzējam skaidri saprast, ka uzmanība ir pievērsta viņam(-ai). Atbildīgajam speciālistam arī savs komunikācijas veids jāpielāgo atbilstoši pieteikuma iesniedzēja vajadzībām. Praksē tas nozīmē lietot atbilstošu valodu, sniedzot informāciju tādā veidā, lai pieteikuma iesniedzējs spēj to saprast, uztverot zīmes no neverbālās komunikācijas, kā arī ņemot vērā starpkultūru jautājumus.

Dialoga kontrole. Atbildīgā speciālista pienākums ir intervijas laikā iegūt būtisko informāciju un palīdzēt pieteikuma iesniedzējam, lai viņš(-a) izklāstītu visus elementus, kas ir būtiski atbildības noteikšanas procedūrai.

Atbildīgais speciālists var izmantot intervijas plānu (kura pamatā ir loģiska hronoloģiska vai tematiska struktūra), taču svarīgi ir arī saglabāt elastīgumu.

Tulka kontrole. Tulkam ir svarīga loma intervijas veikšanā. Tulka valodas prasmes un sensitīvu situāciju pārvaldība ir divi būtiski elementi. Tulks pārtulko tieši to, kas tiek pateikts. Tomēr ir svarīgi, lai atbildīgais speciālists runātu ar pieteikuma iesniedzēju tieši (pirmajā personā), nevis ar tulku, izmantojot formulējumus trešajā personā attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju. Tulks nedrīkst izteikt savu viedokli vai sniegt padomus atbildīgajam speciālistam vai pieteikuma iesniedzējam. Tulks nedrīkst būt nekādā veidā saistīts ar pieteikuma iesniedzēju.

Atbildīgajam speciālistam jāpārliecinās, ka izvēlētajam tulkam ir visas vajadzīgās prasmes zināšanas un ka viņš(-s) spēj nodrošināt precīzu un objektīvu pieteikuma iesniedzēja teiktā tulkojumu atbilstoši valsts procedūrām. Atbildīgajam speciālistam jānodrošina, ka tulks rīkojas neitrāli un objektīvi. Ja atbildīgajam speciālistam ir jebkādas bažas par tulka spējām, būtu jārīkojas atbilstoši valsts procedūrām.

Pieteikuma iesniedzēja iedrošināšana, parādot sevi kā aktīvu klausītāju. Atbildīgajam speciālistam jāklausās, ko saka pieteikuma iesniedzējs, un jākoncentrē sava uzmanība gan verbāli, gan neverbāli, lai uzlabotu komunikācijas prasmes un palīdzētu izvairīties no pārpratumiem. Tā kā šī intervija nav paredzēta, lai izvērtētu pieteikuma iesniedzēja tiesības saņemt starptautisko aizsardzību, bet ir paredzēta, lai piemērotu Dublinas III regulu, atbildīgajam speciālistam būtu jākoncentrējas uz būtiskajiem tematiem. Atbildīgajam speciālistam visas intervijas gaitā būtu jāizrāda, ka viņš(-a) aktīvi klausās pieteikuma iesniedzēja teikto, jācenšas būt aktīvākam(-ai), ja pieteikuma iesniedzējam ir grūtības brīvi izteikties, vienmēr jāiepazīstina ar jaunu sarunas tematu un jāatvēl pieteikuma iesniedzējam pietiekams laiks, lai koncentrētos un apdomātos. Ja pieteikuma iesniedzējs novirzās no sarunas temata, atbildīgajam speciālistam jācenšas korekti atgriezt stāstījumu vajadzīgajā virzienā.

Intervijas metodes un jautājumu veidi

Veicot interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai, atbildīgajam speciālistam būtu jāizmanto visas indikatīvās intervijas metodes un tās jāpielāgo konkrētajam mērķim. Galvenā atšķirība starp personisko interviju atbilstīgi *APD* 14. pantam un personisko interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai ir tā, ka pēdējā minētajā intervijā – ņemot vērā, ka tās mērķis ir vairāk ierobežots, – brīvā stāstījuma posms ne vienmēr ir lietderīgs. Tomēr pieteikuma iesniedzējs būtu skaidri jāiepazīstina ar visiem sarunas tematiem, ko apspriež intervijas laikā.

Intervijas metodes būtu jāizmanto, kā izklāstīts turpmāk.

Jautājumus formulē iespējami īsus, vienkāršus un viegli saprotamus

Atbildīgā speciālista izvēlētais valodas līmenis un jautājumu uzdošanas veids var radīt ievērojamus pārpratumus un kļūdainus secinājumus. Intervijas laikā uzdotajiem jautājumiem jābūt pēc iespējas vienkāršākiem. Jāizvairās no vairāku jautājumu uzdošanas vienlaikus.

Uzdod atvērta tipa jautājumus

Ir svarīgi, lai pieteikuma iesniedzējs pastāstītu pēc iespējas vairāk viņam(-ai) zināmās informācijas par notikumu vai situāciju, ja tas ir būtiski atbildības noteikšanai.

Slēgta tipa jautājumus uzdod piemērotā veidā

Atbildīgajam speciālistam būtu jāizmanto galvenokārt atvērta tipa jautājumi un slēgta tipa jautājumi jāuzdod, lai iegūtu konkrētu informāciju. Tā kā interviju atbilstīgi Dublinas procedūrai veic, lai iegūtu konkrētu informāciju, arī slēgta tipa jautājumu izmantošana ir ļoti svarīga. Tomēr atbildīgajam speciālistam jābūt piesardzīgam, lai neradītu pieteikuma iesniedzējam iespaidu, ka no viņa(-as) tiek gaidītas tikai atbildes uz virkni slēgta tipa jautājumu, kas atgādina īpaša veida nopratināšanu policijā. Atvērta tipa jautājumi palīdzēs pieteikuma iesniedzējam saprast, ka intervija ir viņa(-as) iespēja izteikt savu viedokli.

Uzdod noskaidrojošus un atspoguļojošus jautājumus

Šādi jautājumi ir svarīgi, kad atbildīgajam speciālistam ir jāiegūst no pieteikuma iesniedzēja notikuma izklāsts, kura ticamību var pārbaudīt.

Jautājumus uzdod korektā un tiešā veidā

Jautājumi būtu jāuzdod godīgi un neuzvedinošā veidā.

Jautājumus uzdod, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja spējas un izglītības līmeni

Atbildīgajam speciālistam vienmēr vispirms jāuzzina pieteikuma iesniedzēja izglītības līmenis vai tas, kā viņš(-a) spēj uztvert noteiktus jēdzienus, lai nepieļautu komunikācijas pārrāvumu tādēļ, ka lietotā valoda ir pārāk vienkārša vai sarežģīta un komplicēta.

Sniedz iespēju izskaidrot neatbilstības un pretrunas

Atbildīgajam speciālistam jāsniedz pieteikuma iesniedzējam iespēja izskaidrot iespējamās neatbilstības, pretrunas un nekonsekvences.

Intervijas sākšana

Sasveicināšanās/iepazīšanās

Ir svarīgi, lai atbildīgais speciālists sasveicinātos ar pieteikuma iesniedzēju profesionāli, iepazīstinātu ar visiem klātesošajiem un izskaidrotu viņu lomu. Turklāt, izskaidrojot katra klātesošā lomu un katru soli un darbību šajā procesā, atbildīgais speciālists var samazināt spriedzes un trauksmes sajūtu.

Pārliecinās par sapratni starp pieteikuma iesniedzēju un tulku

Atbildīgajam speciālistam būtu jāpavaicā pieteikuma iesniedzējam, vai viņš saprot tulka teikto, un otrādi.

Informē pieteikuma iesniedzēju par intervijas mērķi un saturu, kā arī par Dublinas procedūru

Ir svarīgi, lai pieteikuma iesniedzējs saprastu Dublinas procedūru, kā arī nākamos soļus. Tāpēc ir svarīgi sniegt informāciju. Atbildīgajam speciālistam būtu jāpaskaidro būtiskā informācija, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja sapratnes līmeni. Ir svarīgi būtisko informāciju sniegt, sākot interviju. Savlaicīga būtiskās informācijas sniegšana rada pieteikuma iesniedzējam priekšstatu par procedūru.

Jo īpaši svarīgi ir informēt pieteikuma iesniedzēju par:

- intervijas ilgumu un iespējamo iznākumu;
- konfidencialitāti;
- intervijas mērķi:
  a. informācijas sniegšana par Dublinas III regulu;
  b. atbildības noteikšana;
- rakstisko kopsavilkumu;
- nākamajiem procedūras posmiem;
- visiem citiem skaidrojumiem, kādus pieteikuma iesniedzējs prasa par Dublinas procedūru. Šajā kontekstā ir svarīgi, lai dalībvalstis vērstos pret neprecīzas vai maldinošas informācijas izplatīšanu bēgļu kopienās, tostarp ar kultūras mediatoru starpniecību.

Ir svarīgi, lai atbildīgais speciālists nodrošinātu, ka pieteikuma iesniedzējs ir sapratis sniegto informāciju, un vajadzības gadījumā sniegtu papildu informāciju.

Pienākums sadarboties

Pieteikuma iesniedzējam ir pienākums sadarboties ar iestādēm, lai noskaidrotu viņa(-as) identitāti, vecumu, izcelsmi, tostarp attiecīgo radinieku izcelsmi, identitāti, valstspiederību(-as), iepriekšējās dzīvesvietas valsti(-is) un vietu(-as), iepriekšējus patvēruma pieteikumus, ceļošanas maršrutus, ceļošanas dokumentus un iemeslus, kādēļ viņš(-a) piesakās starptautiskajai aizsardzībai (*APD* 13. pants vai citi attiecīgi valsts tiesību akti). Pieteikuma

iesniedzējs būtu arī jāinformē par citiem pienākumiem, kas var tikt piemēroti, ciktāl tie ir vajadzīgi pieteikuma apstrādei atbilstīgi valsts tiesību aktiem (piemēram, pienākums ziņot, nodot dokumentus utt.).

Atbildīgajam speciālistam būtu jāpaskaidro, kāpēc ir izdevīgi sniegt visu būtisko un pareizo informāciju, lai varētu pieņemt atbilstošu lēmumu. Tāpat ir svarīgi likt saprast, ka tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējs apzināti sniegs nepatiesu informāciju, tam var būt negatīvas sekas.

Atbildīgajam speciālistam būtu arī jānorāda pieteikuma iesniedzējam, ka, ja viņš(-a) nezina atbildi uz jautājumu, tad viņam(-ai) tieši tā jāsaka, nevis jāmēģina atbildēt minot.

Intervijas saturs

Lai personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai būtu efektīva, atbildīgajam speciālistam būtu jāpievēršas visiem jautājumiem, kas ir būtiski attiecībā uz Dublinas III regulas kritēriju īstenošanu. Intervijas metodes nevar vērtēt atsevišķi bez izpratnes par to, kas būtu jāpārrunā intervijā. Šīs *EASO praktiskās rokasgrāmatas par Dublinas III regulas īstenošanu* iedaļas mērķis ir sniegt atbildīgajam speciālistam iespēju ievākt precīzu un ticamu informāciju par iespējamo Dublinas III regulas īstenošanu pieteikuma iesniedzēja individuālajā gadījumā.

Būtu jāaplūko divas galvenās tematu kategorijas:

- pirmkārt, visi temati, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja personīgo situāciju un ģimenes saitēm;
- otrkārt, visi temati, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja ceļošanas maršrutu.

Tā kā pieteikuma iesniedzēju paziņojumi daudzos gadījumos ir vienīgie vai galvenie pierādījumi, turpmāk iedaļā “Pierādījumu izvērtēšana” ir sniegts detalizētāks pārskats par to, kā šos abus tematus pārrunāt intervijas laikā. Minētajā pārskatā ir aprakstīts, kādi jautājumi var būt jāizpēta intervijas laikā atkarībā no konkrētajiem pieteikuma apstākļiem, lai savāktu atbildības noteikšanai vajadzīgo informāciju.

- Jautājumi, kas jāizpēta intervijas laikā, attiecībā uz ģimenes vienotību (dodieties uz “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ģimenes saites”)
- Jautājumi, kas jāizpēta intervijas laikā, attiecībā uz uzturēšanos, vīzu, nelikumīgu ieceļošanu un uzturēšanos, iepriekšējiem patvēruma pieteikumiem un atbildības izbeigšanos (sk. “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi”)

Intervijas noslēgšana

Noslēguma posmā pārsvarā pārliecinās, vai ir izpētīta visa lietai būtiskā informācija un vai pieteikuma iesniedzējs ir saņēmis visu nepieciešamo informāciju par nākamajiem soļiem, pirms viņš(-ņa) dodas prom no intervijas.

Pārliecinās, vai intervijas laikā ir noskaidroti visi būtiskie fakti

Atbildīgajam speciālistam jāpārliecinās, vai pieteikuma iesniedzējam ir sniegta pienācīga iespēja izklāstīt visus būtiskos elementus.

Pajautā pieteikuma iesniedzējam, vai ir kāda papildu informācija, ko viņš(-a) vēlētos sniegt

Pajautājot pieteikuma iesniedzējam, vai viņš(-a) vēlas kaut ko piebilst, viņam(-ai) rada pārliecību, ka atbildīgais speciālists pret viņu izturas godīgi un ieklausās. Pat ja atbildīgais speciālists uzskata, ka visa būtiskā informācija ir noskaidrota, viņam(-ai) jābūt atvērtam(-ai) un elastīgam(-ai), lai uzklausītu papildu informāciju.

Informē par iespēju iesniegt papildu apliecinošos dokumentus

Atbildīgais speciālists informē pieteikuma iesniedzēju par iespēju iesniegt jebkādu būtisku papildu informāciju, lai pareizi noteiktu atbildīgo dalībvalsti, pirms tiek pieņemts lēmums pieteikuma iesniedzēju pārsūtīt uz atbildīgo dalībvalsti. Pieteikuma iesniedzējs jāinformē par dokumentu vai pierādījumu iesniegšanas ierobežojumiem.

Pieteikuma iesniedzēju informē par nākamajiem procesa soļiem

Vairākumā gadījumu nebūs iespējams nosaukt konkrētu datumu, kad tiks pieņemts lēmums, tomēr atbildīgajam speciālistam ir vismaz jānorāda aptuvens laiks, kad tas notiks. Pieteikuma iesniedzējs ir jāinformē par to, kā viņš(-a) saņems informāciju par procesa rezultātu.

Pieteikuma iesniedzēju informē par Dublinas III regulā noteiktajiem termiņiem

Neziņa par to, kad tiks pieņemts lēmums, pieteikuma iesniedzējam var radīt stresu. Lai izvairītos no šādas situācijas, var būt noderīgi vispārīgi izskaidrot regulā minētos termiņus. Atkarībā no konkrētās lietas būtu jānorāda vēlākais laiks, kad ir jāiesniedz atpakaļuzņemšanas/uzņemšanas pieprasījums citai dalībvalstij, un termiņš, kurā pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij jāatbild uz pieprasījumu, kā arī termiņš pārsūtīšanas veikšanai. Jebkurā gadījumā pieteikuma iesniedzējs jāinformē par termiņu, kurā var pārsūdzēt pārsūtīšanas lēmumu, tiklīdz tas ir paziņots.

Pieteikuma iesniedzēju informē par rakstisko kopsavilkumu un par to, kā tam piekļūt

Saskaņā ar Dublinas III regulas 5. panta 6. punktu dalībvalsts, kas vada personisko interviju, sagatavo tās rakstisku kopsavilkumu, kurā iekļauj vismaz galveno informāciju, ko pieteikuma iesniedzējs sniedzis intervijas laikā. Pieteikuma iesniedzēja sniegtās pamatinformācijas kopsavilkuma sagatavošana ir efektīvs veids, kā pārliecināties, ka atbildīgais speciālists rakstiskajā ziņojumā vai standarta veidlapā ir iekļāvis visus tematus, kas vajadzīgi, lai varētu veikt novērtējumu. Ja pieteikuma iesniedzējam ir jebkādas bažas saistībā ar to, kas ir pateikts, viņam(-ai) sniedz iespēju izteikt piezīmes, labot teikto vai sniegt skaidrojumus.

Atkarībā no valsts sistēmas atbildīgais speciālists var arī būt tā persona, kura nodrošina, lai pieteikuma iesniedzējam un/vai juridiskajam padomniekam vai citam padomdevējam, kurš pārstāv pieteikuma iesniedzēju, būtu savlaicīga piekļuve kopsavilkumam, kā paredzēts 5. panta 6. punktā.

Īpaši apsvērumi attiecībā uz personām ar īpašām vajadzībām

Pirms atbildības noteikšanas, pamatojoties uz III nodaļā noteikto kritēriju hierarhiju, kā arī citiem Dublinas III regulas noteikumiem (ņemot vērā arī humānos apsvērumus, atbildības izbeigšanos un atbildības nodošanu termiņu izbeigšanās dēļ), atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, vai ir piemērojami īpaši apsvērumi, kas ietekmē atbildības noteikšanu.

Īpašas procesuālas vajadzības, kas noteiktas *APD* 24. pantā, var ietekmēt personiskās intervijas struktūru. Attiecībā uz bērniem Dublinas III regulas 6. pantā ir paredzētas īpašas garantijas. Attiecībā uz nepavadītiem bērniem Dublinas III regulas 8. pantā ir paredzēts īpašs kritērijs, kā noteikt atbildību šādos gadījumos.

Īpašu vajadzību identificēšanas nozīmīgums

Mazāk aizsargāts pieteikuma iesniedzējs ir pieteikuma iesniedzējs, kura spējas izprast savu gadījumu un efektīvi iepazīstināt ar to vai pilnvērtīgi iesaistīties šajā procesā ir ierobežotas konkrētu apstākļu dēļ. Projekta iesniedzēja pieredzei viņa(-as) mītnes valstī, ceļojuma laikā vai patvēruma valstī var būt spēcīga ietekme uz neaizsargātību. Piemēram, valodas barjera vai sociālās atstumtības sajūta, kuru viņš(-a) pārdzīvo, var novest viņu lielākas neaizsargātības situācijā.

Saskaņā ar *RCD* 22. pantu dalībvalstis izvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs ir persona ar īpašām uzņemšanas vajadzībām. Šis pienākums ir piemērojams arī attiecībā uz personām Dublinas procedūrās. Saskaņā ar *APD* 24. pantu dalībvalstis nodrošina, ka, ja pieteikuma iesniedzēji ir atzīti par pieteikuma iesniedzējiem, kam vajadzīgas īpašas procesuālās garantijas, viņiem sniedz pienācīgu atbalstu, lai visas procedūras laikā viņi varētu īstenot savas tiesības un pildīt savus pienākumus.

Jāpiebilst, ka mazāk aizsargāta pieteikuma iesniedzēja identificēšana ir būtiska ne vien tādēļ, lai pienācīgi ierosinātu nosūtīšanas mehānismus vai veiktu interviju, bet arī tādēļ, ka mazāka aizsargātība var arī tieši ietekmēt atbildības noteikšanas procesu Dublinas III regulas 16. un 17. panta kontekstā, arī attiecībā uz iespējamu Hartas 4. panta pārkāpumu. Šis jautājums ir plašāk aplūkots iedaļā “Pierādījumu izvērtēšana”.

Mazāk aizsargātu personu identificēšana ir būtiska arī ar veselību saistītas informācijas apmaiņai, kad veic pārsūtīšanu atbilstīgi Dublinas procedūrai, kā aprakstīts Dublinas III regulas 32. pantā.

Judikatūra – veselības stāvokļi un pārsūtīšanas īstenošana atbilstīgi Dublinas procedūrai

EST ir nospriedusi, ka pat tad, ja nav nopietna pamata uzskatīt, ka pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju uzņemšanas apstākļos, pārsūtīšana pati par sevi varētu būt saistīta ar necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes risku Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta nozīmē. Tā jo īpaši var būt apstākļos, kad tāda patvēruma meklētāja pārsūtīšana, kuram ir īpaši smags psihisks vai fizisks stāvoklis, izraisītu patiesu risku un pierādītu būtisku un nelabojamu pieteikuma iesniedzēja veselības stāvokļa pasliktināšanos.

Dalībvalsts iestādēm ir jāņem vērā objektīvie faktori, piemēram, medicīniskas izziņas, kas var apliecināt personas slimības sevišķu nopietnību un būtiskās un neatgriezeniskās sekas, ko var radīt šīs personas pārsūtīšana. Attiecīgajām iestādēm tad būtu jākliedē jebkādas pamatotas šaubas attiecībā uz ietekmi, kāda pārsūtīšanai būs uz attiecīgās personas veselības stāvokli, nodrošinot, ka patvēruma meklētāju faktiskās pārsūtīšanas laikā pavadītu atbilstošs ārstnieciskais personāls, kam ir vajadzīgie materiāli, resursi un zāles, lai novērstu jebkādu veselības pasliktināšanos vai patvēruma meklētāja vardarbību pret sevi vai trešām personām. Dalībvalstīm arī jānodrošina, ka patvēruma meklētājs saņem aprūpi no brīža, kad tas ierodas atbildīgajā dalībvalstī.

Ja nepieciešams, dalībvalstij jāaptur pārsūtīšanas izpilde uz tik ilgu laiku, kamēr pieteikuma iesniedzēja veselības stāvoklis nekļūst atbilstošs šādai pārsūtīšanai. Pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var arī nolemt, ka tā pati izskatīs starptautiskās aizsardzības pieteikumu, izmantojot "diskrecionāro klauzulu" saskaņā ar Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu. Ja patvēruma meklētāja veselības stāvoklis nav atbilstošs, lai pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts pārsūtītu pieteikuma iesniedzēju sešu mēnešu termiņā, atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tad tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 2. punktu.

(EST 2017. gada 16. februāra spriedums, *C. K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa*, C-578/16 PPU)

Visizplatītākās mazāk aizsargātu personu kategorijas ir aprakstītas turpmāk.

Attiecībā uz personu ar īpašām vajadzībām identificēšanu sk. *EASO IPSN* rīku. *IPSN* rīka galvenais mērķis ir palīdzēt savlaicīgi identificēt personas ar īpašām procesuālām un/vai uzņemšanas vajadzībām. To var izmantot jebkurā patvēruma procedūras un jebkurā uzņemšanas procesa posmā. Šis ir praktisks atbalsta rīks, kas paredzēts patvēruma procedūrā un uzņemšanā iesaistītajiem darbiniekiem bez profesionālām zināšanām medicīnā, psiholoģijā un citās jomās ārpus patvēruma procedūras. Šis rīks ir paredzēts, lai palīdzētu atbildīgajiem speciālistiem ieviest vajadzīgās procesuālās garantijas.

Īpaši apsvērumi – bērna intereses

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
13. apsvērums, 6. un 8. pants	12. pants

Bērnu intervēšana

Lai intervētu bērnus, ir vajadzīgs īpašs prasmju kopums un jāizmanto īpašas metodes. Šī konkrētā situācija ir sīkāk izskaidrota *EASO* praktiskajā rokasgrāmatā par bērna interesēm procedūrās, kas publicēta 2019. gadā.

***EASO* apmācības modulis par bērnu intervēšanu**

Lai intervētu bērnus, ir nepieciešamas īpašas prasmes un zināšanas, jo bērnu vides uztvere, atmiņa un laika izjūta būtiski atšķiras no pieauguša cilvēka uztveres, atmiņas un laika izjūtas. Tāpēc ir svarīgi, lai, intervējot bērnus, atbildīgie speciālisti pilnībā apzinātos šīs atšķirības. *EASO* ir izstrādājusi apmācības moduli par bērnu intervēšanu. Minētā moduļa mērķis ir nodrošināt dalībniekiem zināšanas un prasmes attiecībā uz bērnu attīstības posmiem un to, kā izvērtēt bērna sniegto informāciju, un īpašām bērnu intervēšanas metodēm.

Procesuālās garantijas – bērna interešu novērtēšana

Dublinas III regulā ir vairākkārt uzsvērts, ka, piemērojot regulu, bērna intereses ir galvenais apsvērums visās procedūrās, kas saistītas ar nepilngadīgajiem. Tas ir īpaši uzsvērts Dublinas III regulas 6. panta 1. punktā. Ņemt vērā bērna interešu principu saskaņā ar Dublinas III regulas 6. pantu nozīmē arī ņemt vērā bērna tiesības uz informāciju un tiesības tikt uzklausītam. Dublinas III regulas 6. panta 3. punktā, kā arī Īstenošanas regulas 12. pantā ir izklāstīti faktori, kas "jo īpaši" jāņem vērā:

a) ģimenes atkalapvienošanās iespējas;
b) nepilngadīgā labklājība un sociālā attīstība;
c) drošuma un drošības apsvērumi, jo īpaši, ja ir iespējams, ka bērns ir cilvēku tirdzniecības upuris vai varētu par tādu kļūt;
d) nepilngadīgā viedoklis atbilstoši viņa vecumam un briedumam.

Šie faktori var būt izšķiroši atbildības noteikšanā, it īpaši ņemot vērā, ka var tikt pārkāpts Hartas 4. pants vai *ECHR* 3. pants par spīdzināšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās aizliegumu. ECT 2014. gada 4. novembra spriedumā lietā *Tarakhel/Šveice*([2]), kas attiecās uz afgāņu ģimeni ar četriem nepilngadīgiem bērniem, ECT norādīja, ka pārsūtīšana no Šveices uz Itāliju nebūtu likumīga atbilstīgi *ECHR* 3. pantam, ja pieteikuma iesniedzējus "atgrieztu Itālijā, Šveices iestādēm pirms tam nesaņemot no Itālijas iestādēm individuālas garantijas par to, ka pieteikuma iesniedzēji tiks uzņemti bērnu vecumam pielāgotā veidā un ka ģimene netiks izšķirta". Ņemot vērā *Tarakhel* lietu, ir skaidrs, ka bērna intereses ir jāņem vērā gan pavadītu, gan nepavadītu bērnu gadījumā. Patlaban tas ir skaidri atspoguļots Dublinas III regulas 6. panta 1. punktā.

Turklāt Dublinas III regulas 6. pantā ir paredzētas vairākas papildu garantijas un darbības, kas jāveic attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem. Minētās garantijas ir izklāstītas 6. panta 2. un 4. punktā, kur ir noteikts, ka:

- dalībvalstīm jānodrošina, ka visās Dublinas III regulā paredzētajās procedūrās nepavadītu nepilngadīgo pārstāv un/vai viņam palīdz pārstāvis; pārstāvim jābūt kvalificētam un ar īpašām zināšanām, lai nodrošinātu, ka tiek pienācīgi ņemtas vērā nepilngadīgā intereses;

([2]) ECT 2014. gada 4. novembra spriedums, *Tarakhel/Šveice*, Nr. 29217/12.

- ir nepieciešams, lai pārstāvim "ir pieeja attiecīgo dokumentu saturam pieteikuma iesniedzēja lietā, tostarp īpašajam bukletam, kas paredzēts nepilngadīgajiem bez pavadības [nepavadītiem nepilngadīgajiem]";
- dalībvalsts, kurai tiek iesniegts pieteikums, "cik drīz vien iespējams veic atbilstīgas darbības, lai dalībvalstu teritorijā apzinātu nepilngadīgā bez pavadības [nepavadītā nepilngadīgā] ģimenes locekļus, brāļus vai māsas vai radiniekus, vienlaikus aizsargājot bērna intereses";
- visiem kompetento iestāžu darbiniekiem, kuri izskata lūgumus, kas saistīti ar nepavadītiem nepilngadīgajiem, jābūt pienācīgi apmācītiem saistībā ar nepilngadīgo īpašajām vajadzībām un jāturpina saņemt šādu apmācību.

Prasība attiecībā uz dalībvalstu ciešu sadarbību interešu novērtēšanā nozīmē, ka gan pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, gan pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij ir jāsadarbojas, lai efektīvi novērtētu bērna intereses, apvienojot to rīcībā esošās zināšanas, un, ja nepieciešams, arī jāapmainās ar būtisku informāciju saistībā ar bērna interešu novērtēšanu.

Īstenošanas regulas 12. panta 3. punktā ir noteikts, ka, ciktāl iespējams, ģimenes locekļu identificēšanā iesaista pārstāvi. Minētā panta 4. punktā ir minēta informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm, lai noteiktu par nepavadīta nepilngadīgā pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti. It īpaši, ja dalībvalsts rīcībā ir informācija, kas sniedz iespēju sākt ģimenes locekļa, brāļa, māsas vai radinieka identificēšanu un/vai atrašanās vietas noteikšanu, attiecīgā dalībvalsts pēc vajadzības apspriežas ar citām dalībvalstīm un apmainās ar informāciju, lai:

- identificētu nepavadītā nepilngadīgā ģimenes locekļus, brāļus, māsas vai radiniekus, kuri atrodas dalībvalstu teritorijā;
- konstatētu, ka pastāv pierādītas ģimenes saites;
- izvērtētu radinieka spēju rūpēties par nepavadīto nepilngadīgo, tostarp ja nepavadīta nepilngadīgā ģimenes locekļi, brāļi, māsas vai radinieki uzturas vairāk nekā vienā dalībvalstī.

Dalībvalstu prakse un procedūras bērna interešu izvērtēšanā var būtiski atšķirties, un padziļināti pievērsties visiem interešu novērtējuma aspektiem nav šīs praktiskās rokasgrāmatas mērķis. Tomēr var uzsvērt, ka:

- interešu izvērtējums jāveic katrā gadījumā individuāli, ņemot vērā attiecīgā bērna konkrētos apstākļus. Konkrētie apstākļi var būt tādi faktori kā bērna kultūras izcelsme un pieredze, vecums un briedums, dzimums un dzimumidentitāte, izglītības līmenis un jebkāda iespējama neaizsargātība, tostarp (garīgās) veselības problēmas un traumas.
- Interešu izvērtējums ir bērna interešu visu būtisko elementu vispārējs izvērtējums.
- Praksē, izvērtējot bērna intereses Dublinas III regulas piemērošanas kontekstā, ir īpaši svarīgi apkopot informāciju par bērna īpašajiem apstākļiem, ņemt vērā bērna ģimenes atkalapvienošanās iespējas (ģimene vai radinieki dalībvalstu teritorijā), ļaut bērnam izklāstīt viņa viedokli iestādēm, kā arī nodrošināt bērna drošību un aizsardzību no visu veidu vardarbības, un veselības aprūpi un pamataprūpi. Norādījumi par vecuma noteikšanu atrodami EASO *praktiskajā rokasgrāmatā par vecuma noteikšanu.*
- Turklāt ir svarīgi, lai dalībvalstis prasītu un ņemtu vērā bērna pārstāvja viedokli, pēc iespējas iesaistot pārstāvi atbildības noteikšanas procesā. Attiecīgā gadījumā interešu izvērtēšanā arī var prasīt un ņemt vērā citu bērnu aprūpē vai bērnu aizsardzībā iesaistītu valsts dalībnieku viedokli.

EASO *praktiskā rokasgrāmata par bērna interesēm patvēruma procedūrās* palīdz noteikt un uzsvērt svarīgākos atskaites punktus un kritiskākos aspektus bērna interešu īstenošanā. Tas tiek darīts, lai palīdzētu dalībvalstīm piemērot interešu prioritātes principu un uzlabotu garantijas bērniem patvēruma procedūrās.

Atbildīgās dalībvalsts noteikšana nepavadītu bērnu gadījumā – Dublinas III regulas 8. pants

Regulas 8. pantā ir paredzēti trīs pamatprincipi, lai noteiktu atbildību attiecībā uz nepavadītiem bērniem.

- Visu panta punktu formulējumā ir uzsvērts, ka **bērna intereses ir galvenais apsvērums**. Jebkuru minētā panta punktu piemēro ar nosacījumu, ka tas ir bērna interesēs.
- Princips par **nepilngadīga bērna atkalapvienošanu ar viņa ģimenei, brāli, māsu vai radinieku**, kas likumīgi uzturas dalībvalstī, ir izklāstīts kā viens no galvenajiem kritērijiem atbildības noteikšanai.

- Princips, ka situācijās, kad nepilngadīgam bērnam nav ģimenes vai radinieku, kas atrodas dalībvalstīs, vissvarīgākais ir **garantēt, ka bērnam ir ātra piekļuve starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrai un ka bērns parasti nebūtu jāpārsūta**. Tādējādi, ja ģimene vai radinieki neatrodas dalībvalstī, atbildīgā dalībvalsts parasti ir dalībvalsts, kurā bērns uzturas un ir pieteicies starptautiskajai aizsardzībai. Tas izriet no EST 2013. gada 6. jūnija sprieduma lietā *MA un citi* / *Secretary of State for the Home Department*,([3]) kurā ir noteikts, ka, **ja vien tas ir bērna interesēs**:

apstākļos (..), kuros nepavadīts nepilngadīgais, kuram nav ģimenes locekļu, kas likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, ir iesniedzis patvēruma pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī, par "atbildīgo dalībvalsti" nosaka to dalībvalsti, kurā šis nepilngadīgais atrodas pēc tam, kad viņš tajā ir iesniedzis patvēruma pieteikumu.

Attiecīgi bērna intereses tik un tā ir jāizvērtē. Šis izvērtējums ir nosacījums saskaņā ar 8. panta 4. punktu – ja nepilngadīgā interesēs nav palikt dalībvalstī, kurā viņš atrodas, dalībvalstij, kurā atgriezties ir nepilngadīgā interesēs, ir jābūt atbildīgajai dalībvalstij.

([3]) EST 2013. gada 6. jūnija spriedums, *MA un citi / Secretary of State for the Home Department*, C-648/11.

4. Pierādījumu izvērtēšana [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
20. panta 1. punkts, 22. panta 2.–5. punkts	II pielikums

Ievads

Kad visa būtiskā informācija ir apkopota, sākas pierādījumu izvērtēšanas process, lai noteiktu atbildību. Personiskā intervija atbilstīgi Dublinas procedūrai ir svarīgs informācijas avots, tāpēc tā ir cieši saistīta ar pierādījumu izvērtēšanu. Tās personiskās intervijas tiešs mērķis, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, ir savākt precīzu un ticamu informāciju par Dublinas III regulas iespējamo piemērošanu pieteikuma iesniedzēja konkrētajā gadījumā. Būtiskie jautājumi, kas jāaplūko intervijā, ir saistīti galvenokārt ar kritērijiem atbildīgās dalībvalsts noteikšanai (Dublinas III regulas III nodaļa), noteikumiem, kas attiecas uz apgādājamajiem, un diskrecionārajām klauzulām (Dublinas III regulas IV nodaļa), ceļošanas maršrutu, iepriekšēju(-iem) pieteikumu(-iem), kā arī ar atbildības izbeigšanos (Dublinas III regulas V nodaļa), kā izklāstīts turpmāk. Atbildīgajam speciālistam būtu jāpievēršas visiem jautājumiem, kas ir būtiski Dublinas III regulas kritēriju izvērtēšanai.

Ir jāizvērtē informācija, kas ievākta intervijas laikā un no datubāzēm (piemēram, personas dokumentiem, *Eurodac*, VIS), un jebkāda informācija, ko sniedzis pieteikuma iesniedzējs vai citi būtiski avoti (piemēram, ģimenes locekļi, NVO u. c.).

Pierādījumu izvērtēšanas nozīmīgums

Eiropas Komisija pierādījumu izvērtēšanas nozīmīgumu aprakstīja savā 2001. gada priekšlikumā par Dublinas II regulu šādi:

“Mehānisms atbildīgās dalībvalsts noteikšanai nedarbosies, ja vien dalībvalstis neizveidos godīgas sadarbības sistēmu, lai savāktu nepieciešamos pierādījumus, apstrādātu pieteikumus saskaņotajos termiņos un organizētu pārsūtīšanu vislabākajos apstākļos.” (COM(2001) 447)

Pierādījumu izmantošana ir būtiska Dublinas procedūrā, nosakot par starptautiskās aizsardzības pieteikumu atbildīgo dalībvalsti.

Atbildīgajam speciālistam var tikt prasīts izvērtēt pierādījumus jebkurā laikā visas procedūras gaitā, bet jo īpaši divās situācijās:

- pirms pieprasījuma nosūtīšanas citai dalībvalstij uzņemt vai uzņemt atpakaļ starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju (kā noteikts attiecībā uz gadījumiem, kad tiek iesniegts uzņemšanas pieprasījums (21. panta 3. punkts)) un atpakaļuzņemšanas pieprasījums (Dublinas III regulas 23. panta 3. punkts un 24. panta 5. punkts), un
- pirms atbildes sniegšanas uz šādu pieprasījumu (atbilde uz uzņemšanas pieprasījumu (22. panta 2.–5. punkts) un atbilde uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu (Dublinas III regulas 25. panta 1. punkts)).

Pierādījumu izvērtēšanas veids atšķiras atkarībā no izmantotajiem būtiskajiem kritērijiem attiecībā uz atpakaļuzņemšanu vai uzņemšanu.

Norādes par Dublinas procedūru

Dublinas procedūra atbilstīgi Dublinas III regulas 20. panta 1. punktam sākas, “tiklīdz kādā no dalībvalstīm pirmo reizi tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums”. Iesniedzot atpakaļuzņemšanas vai uzņemšanas pieprasījumu, dalībvalstīm jāizmanto Īstenošanas regulā paredzētās standarta veidlapas un pieprasījumā jāiekļauj tieši vai netieši pierādījumi. Gan **tiešo**, gan **netiešo pierādījumu** saraksts ir noteikts Dublinas III regulas 22. panta 3. punktā. Minētajā noteikumā ir paredzēts, ka Komisija “izveido un regulāri pārskata divus sarakstus, kuros

ir norādīti tiešo un netiešo pierādījumu attiecīgie elementi". Īstenošanas regulas II pielikumā ir ietverti šie abi saraksti, kuros abos attiecībā uz konkrēto pantu ir norādīti pierādīšanas līdzekļi, ko var izmantot.

Īstenošanas regulas II pielikums –

Pierādījumi (II pielikuma A saraksts)	Netieši pierādījumi (II pielikuma B saraksts)

Pierādīšanas līdzekļi

Tiešie pierādījumi ir pierādījumi, "kas saskaņā ar šo regulu nosaka atbildību, kamēr tie nav atspēkoti ar pierādījumiem par pretējo" (22. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkts).

➡ **Tiešie pierādījumi norāda, ka cita dalībvalsts ir atbildīgā dalībvalsts.**

Šajā saistībā 22. panta 4. punktā ir noteikts: "Prasībai par pierādījumiem nebūtu jāpārsniedz šās regulas pareizai piemērošanai vajadzīgais."

Netiešie pierādījumi

Netiešie pierādījumi "ir indikatīvi elementi, kas, būdami apstrīdami, atsevišķos gadījumos var būt pietiekami atbilstoši tiem piešķirtajam pierādījuma spēkam". To pierādījuma spēku izvērtē katrā atsevišķā gadījumā.

➡ **Netiešie pierādījumi var novest pie novērtējuma, ka cita dalībvalsts ir atbildīgā dalībvalsts.**

Regulas 22. panta 5. punktā ir ietverts noteikums par netiešo pierādījumu izmantošanu: "Ja nav formālu pierādījumu, pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts atzīst savu atbildību, ja netiešie pierādījumi ir **saskanīgi, pamatoti un pietiekami detalizēti, lai noteiktu atbildību**."

Nepietiekamas norādes par Dublinas procedūru

Bieži vien nav tiešu pierādījumu par konkrētas dalībvalsts atbildību – tādā gadījumā ir jānovērtē jebkādi esošie netiešie pierādījumi, lai efektīvi noteiktu atbildīgo dalībvalsti. Ja attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju nav tādu tiešu pierādījumu kā, piemēram, *Eurodac* vai VIS datu, vairākumā gadījumu galvenais informācijas avots atbildīgās dalībvalsts noteikšanai ir patvēruma meklētājs.

Informācijas pieprasījumi

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
34. pants	V pielikums

Ļoti bieži ar norādēm par Dublinas procedūru lietā nepietiek. Ja tiešie vai netiešie pierādījumi nav pietiekami, lai noteiktu atbildību vai pat noskaidrotu, vai ir piemērojama Dublinas III regula, dalībvalsts, kas veic Dublinas procedūru, varētu lūgt citai dalībvalstij plašāku atbildības noteikšanai būtisku informāciju atbilstīgi Dublinas III regulas 34. pantam, izmantojot Īstenošanas regulas V pielikumā ietverto standarta veidlapu. Var nosūtīt specifiskākus pieprasījumus, it īpaši, ja prasītā informācija attiecas uz ģimenes saitēm un apgādājamības jautājumiem. Šim nolūkam dalībvalstīm ir nodrošinātas standarta veidlapas, kas pieejamas Īstenošanas regulas VII un VIII pielikumā. Informācija, ko sniedz atbildētāja dalībvalsts, ir tiešie pierādījumi, tāpēc tai ir pierādījuma vērtība.

Pierādījumu izvērtēšanas veikšana

Pierādījumu izvērtēšanas principi Dublinas procedūrā

Dublinas procedūra ir objektīvs process atbildīgās dalībvalsts noteikšanai. Pierādījumu izvērtēšana Dublinas procedūrā būtiski atšķiras no pierādījumu izvērtēšanas padziļinātajā patvēruma procedūrā. Tomēr tas nenozīmē, ka obligāti mainās vajadzīgais pierādījumu standarts.

Arī tad, ja ir jāizvērtē iespējams Hartas 4. panta pārkāpums, pierādījumu izvērtēšanas standarti ir līdzīgāki izraidīšanas šķēršļu izvērtējumam padziļinātajā patvēruma procedūrā.

Atbildības noteikšanas process ir abu iesaistīto dalībvalstu kopīga procedūra. Pierādījumu izvērtēšanā sadarbība starp dalībvalstīm ir svarīga, lai ātri noteiktu atbildīgo dalībvalsti, ievērojot regulā noteiktos termiņus.

Tiešo pierādījumu izmantošana atbildības izvērtēšanai

Tiklīdz ir ievākta būtiskā informācija reģistrācijas posmā – personiskajā intervijā ar pieteikuma iesniedzēju un/vai veicot informācijas apmaiņu ar citām dalībvalstīm, – atbildīgais speciālists veic pierādījumu izvērtēšanu, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Pierādījumu izvērtēšanu veic katrā individuālā gadījumā atbildīgais speciālists, kuram jāņem vērā katra tiešā un/vai netiešā pierādījuma veids un svars.

Kā aprakstīts iepriekš, nosūtot uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir jāiesniedz tiešie un/vai netiešie pierādījumi. Tai jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja sniegtie pierādījumi.

Pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir pienākums nodot visu to tiešo un netiešo pieejamo pierādījumu kopiju, kuri apliecina, ka pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ir atbildīgā dalībvalsts. Pieprasījuma saturs ļauj pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij novērtēt tās atbildību. Attiecībā uz uzņemšanas pieprasījumu šī prasība ir noteikta Dublinas III regulas 21. panta 3. punktā un Īstenošanas regulas 1. pantā. Attiecībā uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu šī prasība ir noteikta 23. panta 3. punktā un 24. panta 3. punktā, un Īstenošanas regulas 2. pantā.

Ja pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts atbildība ir izbeigusies saskaņā ar 19. panta 2. un 3. punktu vai 20. panta 5. punktu, dalībvalstij ir jānorāda, ka tā vairs nav atbildīga.

Tā kā viens no Dublinas III regulas mērķiem ir garantēt efektīvu piekļuvi vienai patvēruma pieteikuma iesniegšanas procedūrai, dalībvalstīm būtu jācenšas ātri noteikt vienu atbildīgo dalībvalsti, pamatojoties uz pieejamajiem tiešajiem pierādījumiem.

Laba prakse attiecībā uz sadarbību starp dalībvalstīm

Par labu praksi uzskata sadarbības koordinatoru klātbūtni citās dalībvalstīs. Sadarbības koordinatori varētu palīdzēt uzlabot vienotu izpratni un paātrināt procedūras, sevišķi īpašos gadījumos, kam jāpievērš īpaša uzmanība, piemēram, attiecībā uz bērniem, vai laikā, kad dalībvalsts izjūt īpašu spiedienu.

Vispārīgas piezīmes par dokumentu izvērtēšanu

Dokumenti ir svarīga pierādījumu daļa. Dažos gadījumos pieteikuma iesniedzējam līdzi ir dokumenti. Lai izvērtētu dokumentu būtisko nozīmi atbildības novērtējumam, šajā procesā ir vajadzīga savstarpēja uzticēšanās un sadarbība starp dalībvalstīm.

Veicot izvērtēšanu, atbildīgais speciālists var pievērsties turpmāk norādītajiem aspektiem.

- **Dokumenta(-u) veids**
  - Runa ir par dokumenta formu – oriģināls, kopija vai izraksts.
- **Dokumenta(-u) autentiskums**
  - Novērtējumam par to, vai dokuments ir autentisks vai viltots, ir būtiska nozīme dalībvalsts atbildības noteikšanā. Autentiskuma ziņojums par dokumentiem nav viens no Īstenošanas regulā paredzētajiem priekšnosacījumiem. Attiecībā uz dažādiem dokumentiem šādas pārbaudes var nebūt izpildāmas (piemēram, dzimšanas apliecības, laulības apliecības).
- **Dokumenta(-u) derīgums**
  - Arī dokumenti, kuru derīguma termiņš ir beidzies, ir būtiski atbildīgās dalībvalsts noteikšanai (piemēram, uzturēšanās dokuments līdz diviem gadiem pēc tā derīguma termiņa beigām pieteikuma iesniegšanas brīdī, vīza līdz sešiem mēnešiem pēc tās derīguma termiņa beigām).
- **Izcelsme**
  - Dokumenta izdevējiestāde.
- **Attiecīgā persona**
  - Vai dokuments pieder pieteikuma iesniedzējam.

Kritēriji, kas saistīti ar ģimenes vienotību [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
2. panta g)–j) punkts, 8.–11. pants, 16. un 17. pants	11. un 12. pants

Būtiskas definīcijas un apsvērumi

Saskaņā ar Dublinas III regulas 14., 15., 16. un 17. apsvērumu, kā arī III un IV nodaļu ģimenes vienotība ir viens no galvenajiem apsvērumiem, kas atbildīgajam speciālistam ir jāņem vērā. Turklāt atbildīgajam speciālistam būtu arī jāapzinās, ka dažādie III nodaļas noteikumi ir jāpiemēro hierarhiskā secībā.

Īpaši apsvērumi attiecībā uz ģimenes locekļiem, radiniekiem

Atbildīgajiem speciālistiem, piemērojot dažādos noteikumus par ģimenes vienotību atbilstīgi Dublinas III regulai, jāpatur prātā atšķirība starp ģimenes locekļiem un radiniekiem un jebkādām citām ģimenes attiecībām. Personiskās intervijas laikā, ko veic atbilstīgi Dublinas procedūrai, šīs atšķirības var būt jāizskaidro pieteikuma iesniedzējam.

- *Ģimenes locekļi*
  Saskaņā ar Dublinas III regulas 2. panta g) punktu "ģimenes locekļi", "ciktāl šāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī", ir šādi pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļi, kas atrodas dalībvalstu teritorijā:
  - pieteikuma iesniedzēja laulātais vai viņa neprecējies partneris, ar kuru viņam ir stabilas attiecības;
  - pieteikuma iesniedzēja vai pirmajā aizzīmē minēto pāru bioloģiskie vai adoptētie nepilngadīgie bērni, ar nosacījumu, ka viņi ir neprecējušies;
  - māte, tēvs vai cits pieaugušais, kurš ir atbildīgs par nepilngadīgo, kas nav precējies.
- *Radinieks*
  Dublinas III regulas 2. pantā h) punktā, ja pieteikuma iesniedzējs ir nepavadīts bērns, "radinieks" ir definēts kā pieteikuma iesniedzēja pieaugusi tante vai tēvocis vai vecvecāks, kas atrodas dalībvalsts teritorijā, neatkarīgi no tā, vai pieteikuma iesniedzējs ir dzimis laulībā vai ārlaulībā, vai ir adoptēts, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos.
- *Nepilngadīgais*
  Regulas 2. panta i) punktā "nepilngadīgais" ir definēts kā trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas jaunāks par 18 gadiem.
- *Nepavadīts nepilngadīgais*
  Dublinas III regulas 2. panta j) punktā "nepavadīts nepilngadīgais" ir definēts kā "nepilngadīgais, kas ieradies dalībvalstu teritorijā bez tāda pieaugušā pavadības, kurš ir par viņu atbildīgs saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, un kamēr šāds pieaugušais nav par viņu uzņēmies aizgādību; tas ietver arī nepilngadīgo, kas palicis bez pavadības pēc ierašanās dalībvalstu teritorijā".

Regulas 16. panta un 17. panta 2. punkta kontekstā atbildības noteikšanā būtiskas ir arī plašākas ģimenes attiecības.

- Apgādājamība
  Jo īpaši Dublinas III regulas 16. pantā, kur runa ir par apgādājamību, ir minēts (pilngadīgs) bērns, brālis vai māsa, vai vecāks.
- Ģimene plašākā nozīmē
  Regulas 17. panta 2. punktā ir minētas jebkādas citas ģimenes attiecības plašākā nozīmē.

Nepavadīti nepilngadīgie (8. pants)

Regulas 8. pants attiecas uz nepavadītiem nepilngadīgajiem, un tajā ir noteikts, ka atbildīgajai dalībvalstij jābūt tai dalībvalstij, kurā likumīgi uzturas nepilngadīgā ģimenes loceklis, vai brālis vai māsa. Ja nepilngadīgajam ir radinieks, jānoskaidro, vai attiecīgais radinieks var rūpēties par nepilngadīgo. Spēja rūpēties par bērnu jānosaka

individuālā izvērtējumā. Ja pieteikuma iesniedzējs ir precējies nepilngadīgais, kura laulātais likumīgi neatrodas dalībvalsts teritorijā, atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā likumīgi atrodas nepilngadīgā tēvs, māte vai kāds cits pieaugušais, kas saskaņā ar tiesību aktiem vai praksi ir atbildīgs par nepilngadīgo, vai viņa brālis vai māsa. Tomēr atbildīgajam speciālistam ir jāpārliecinās, ka bērna interesēs ir atkalapvienoties ar attiecīgo ģimenes locekli, brāli, māsu vai radinieku.

Ģimenes loceklis, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs (9. pants)

Regulas 9. pantā ir noteikts, ka atbildīgajai dalībvalstij jābūt tai dalībvalstij, kurā pieteikuma iesniedzējam ir kāds ģimenes loceklis, kam ir atļauts uzturēties dalībvalstī kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam. Būtu jāņem vērā, ka šādā gadījumā nav vajadzīgs, lai ģimene būtu bijusi izveidota iepriekš izcelsmes valstī. Tomēr tai jābūt izveidotai, pirms pieteikuma iesniedzējs iesniedzis pirmo pieteikumu (7. panta 2. punkts).

Gan pieteikuma iesniedzējam, gan ģimenes loceklim jābūt rakstiski paudušiem savu piekrišanu.

Ģimenes loceklis, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs (10. pants)

Regulas 10. pantā ir noteikts, ka atbildīgajai dalībvalstij jābūt tai dalībvalstij, kurā pieteikuma iesniedzējam ir kāds ģimenes loceklis, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs.

Gan pieteikuma iesniedzējam, gan ģimenes loceklim jābūt rakstiski paudušiem savu piekrišanu.

Noteikumi par vienlaicīgiem pieteikumiem (11. pants)

Regulas 11. pantā ir paredzēti noteikumi, kas piemērojami gadījumos, kad vairāki ģimenes locekļi "un/vai nepilngadīgi neprecējušies brāļi vai māsas iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumus vienā dalībvalstī vienlaicīgi vai ar pietiekami īsu starplaiku, lai procedūras atbildīgās dalībvalsts noteikšanai veiktu kopā", un kad Dublinas procedūras piemērošana novestu pie ģimenes locekļu izšķiršanas. Šādos gadījumos atbildīgajai dalībvalstij jābūt tai dalībvalstij, kas ir atbildīga par ģimenes locekļu vairākuma uzņemšanu. Ja tas nav iespējams, tad atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kas atbilstoši kritērijiem ir atbildīga par vecākā ģimenes locekļa patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

Apgādājamie (16. pants)

Regulas 16. pantā ir noteikts, ka, "ja pieteikuma iesniedzējs, ņemot vērā grūtniecības, jaundzimuša bērna, nopietnas saslimšanas, smagas invaliditātes vai vecuma dēļ ir atkarīgs no palīdzības, ko sniedz viņa bērns, brālis vai māsa, vai vecāks, kas likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, vai ja pieteikuma iesniedzēja bērns, brālis vai māsa, vai vecāks, kas likumīgi uzturas kādā no dalībvalstīm, ir atkarīgs no pieteikuma iesniedzēja palīdzības, dalībvalstis pieteikuma iesniedzēju parasti patur kopā vai apvieno ar minēto bērnu, brāli vai māsu, vai vecāku, ar noteikumu, ka":

- ģimenes saites ir pastāvējušas izcelsmes valstī;
- bērns, brālis vai māsa, vai vecāks, vai pieteikuma iesniedzējs ir spējīgs rūpēties par apgādājamo;
- attiecīgās personas ir rakstiski paudušas savu piekrišanu.

Nosūtot uzņemšanas pieprasījumu, atbildīgajam speciālistam ir jānorāda šādi punkti:

- apgādājamības iemesli;
- attiecību veids starp apgādājamajiem;
- personas spēja rūpēties par apgādājamo.

Diskrecionārās klauzulas (17. pants)

Saskaņā ar Dublinas III regulas 17. pantu ("diskrecionārās klauzulas") ģimenes locekļus var paturēt kopā vai apvienot arī tad, ja uz ģimenes attiecībām neattiecas ģimenes kritēriji, kuru piemērošana novestu pie ģimenes izšķiršanas. Tomēr tas pilnībā ir iesaistītās(-to) dalībvalsts(-tu) ziņā.

Saskaņā ar diskrecionārajām klauzulām situācija ir zināmā mērā sarežģītāka, ciktāl runa ir par pierādījumu izvērtēšanu. Uz minēto klauzulu piemērošanu var attiekties arī papildu valsts pamatnostādnes. Diskrecionāro

klauzulu izmantošana var būt paredzēta jo īpaši tad, ja saskaņā ar Dublinas III regulā noteiktajiem kritērijiem atbildīgas ir dažādas dalībvalstis.

Judikatūra – diskrecionāro klauzulu izmantošana

EST ir vairākkārt spriedusi par to, kā ir interpretējams Dublinas III regulas 17. panta 1. punkts. Divas EST izspriestas lietas ilustrē iespējamo jomu, kurā var rasties iespēja piemērot Dublinas III regulas 17. pantu.

Pirmajā šeit citētajā lietā EST nosprieda, ka dalībvalstīm nevar uzlikt pienākumu piemērot Dublinas III regulas 17. pantu; sk. 2017. gada 16. februāra spriedumu lietā *C.K. un citi / Republika Slovenija*, C-578/16, 97. punktu.

Šajā konkrētajā lietā Slovēnijas Konstitucionālajā tiesā tika apgalvots, ka pieteikuma iesniedzējas C. K. pārsūtīšana no Slovēnijas un Horvātiju nelabvēlīgi ietekmētu viņas veselības stāvokli, tāpēc viņa nebūtu jāpārsūta. Šis apgalvojums tika pamatots ar vairākiem medicīniskiem atzinumiem. Kā noteica Slovēnijas Konstitucionālā tiesa, dalībvalstīm Dublinas III regulas 17. panta 1. punktā paredzētā diskrecionārā klauzula ir jāpiemēro, ja, pārsūtot pieteikuma iesniedzēju uz citu dalībvalsti, tiktu pārkāpts Ženēvas konvencijas 33. panta 1. punkts, *ECHR* 3. pants un attiecīgā Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra.

EST nosprieda, ka Dublinas III regulas 17. panta 1. punkta interpretācija galvenokārt ir EST uzdevums. Tā arī nosprieda, ka dalībvalstīm nevar prasīt – vismaz ne iepriekš minētajā lietā –, lai tās piemēro Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu.

Šeit citētajā otrajā lietā Tiesa nosprieda, ka uz Dublinas III regulas 17. panta piemērošanu neattiecas nekāds konkrēts nosacījums un ka nav vajadzīgs tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret lēmumu nepiemērot minēto pantu; sk. EST 2019. gada 23. janvāra spriedumu lietā *M.A. un citi / The International Protection Appeals Tribunal un citi*, C-661/17, 71. un 79. punkts.

Šajā konkrētajā lietā divi pieteikuma iesniedzēji norādīja Īrijas komisāram bēgļu jautājumos uz veselības problēmām, kādas ir vienam no pieteikuma iesniedzējiem, un arī to, ka tiek izvērtēts bērna stāvoklis saistībā ar veselības problēmām. Minētais komisārs tomēr ieteica viņus pārsūtīt no Īrijas uz Apvienoto Karalisti, pamatojoties uz Dublinas III regulu, vienlaikus konstatējot, ka nav iemesla piemērot Dublinas III regulas 17. pantu. Šis lēmums tika apstrīdēts, cita starpā citējot Dublinas III regulas 17. pantu un norādot, ka pārsūtīšana uz Apvienoto Karalisti radīs jautājumu par pieteikuma iesniedzēju pamattiesību aizsardzību, jo Apvienotā Karaliste plāno izstāties no Eiropas Savienības. Tā kā Tiesa nemainīja apstrīdēto lēmumu, lieta tika nodota Īrijas Augstajai tiesai. Īrijas Augstā tiesa vēlāk vērsās pie EST ar jautājumu, vai atteikšanos piemērot Dublinas III regulas 17. pantu, kā to darīja komisārs, var apstrīdēt.

EST nosprieda, ka uz Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu nevar attiecināt kādu konkrētu nosacījumu, arī ne dalībvalsts ieceri izstāties no Eiropas Savienības. EST arī nosprieda, ka Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts neparedz, ka jābūt pieejamam tiesiskās aizsardzības līdzeklim pret lēmumu neizmantot Dublinas III regulas 17. panta 1. punktā noteikto diskrecionāro klauzulu un ka šādu lēmumu var apstrīdēt, pārsūdzot pārsūtīšanas lēmumu.

17. panta 1. punkts, suverenitātes klauzula

Regulas 17. panta 1. punktā ("suverenitātes klauzula") ir noteikts, ka dalībvalsts, kurā sagatavots starptautiskās aizsardzības pieteikums un kura veic atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūru, var izlemt pati izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, pat ja tā nav atbildīgā dalībvalsts saskaņā ar regulu.

Dalībvalsts šo punktu var piemērot jebkurā laikā, ja tajā ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums. Attiecīgajai datubāzei tas ir jānorāda *Eurodac*, pievienojot datumu, kad pieņemts lēmums izskatīt pieteikumu.

17. panta 2. punkts, humānā klauzula

Saskaņā ar 17. panta 2. punktu dalībvalsts, kurā sagatavots starptautiskās aizsardzības pieteikums, vai atbildīgā dalībvalsts "var jebkurā laikā, pirms ir pieņemts pirmais lēmums pēc būtības, pieprasīt citai dalībvalstij uzņemt pieteikuma iesniedzēju, lai apvienotu personas, ar ko ir jebkādas ģimenes attiecības, pamatojoties uz humāniem un jo īpaši ģimenes vai kultūras apsvērumiem, pat ja minētā cita dalībvalsts nav atbildīga saskaņā ar 8. līdz 11. pantā un 16. pantā noteiktajiem kritērijiem". Iesaistītajām personām jāpauž sava piekrišana rakstiski.

Pieprasījuma akceptēšana saskaņā ar 17. panta 2. punktu ir pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts ziņā. Ja pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts nolemj izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tai ir rakstveidā jāsniedz piekrišana pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij.

Lai apstrādātu šāda veida lietu, atbildīgais speciālists cita starpā var iekļaut elementus attiecībā uz:

- atkalapvienošanas iemesliem;
- medicīniskiem dokumentiem, medicīniskiem ziņojumiem vai psiholoģiskiem novērtējumiem;
- NVO ziņojumiem, kuros sīki aprakstītas ģimenes saites ar attiecīgo personu citā dalībvalstī, tostarp dokumentiem, kas apliecina šādas attiecības;
- attiecību veidu (kā personas tika izšķirtas, vai viņas sazinājās, vai personas dzīvo kopā), īpašu uzmanību pievēršot ģimenes vai kultūras aspektiem.

Gan pieteikuma iesniedzējam, gan attiecīgajam ģimenes loceklim vai personai, kura uzturas citā dalībvalstī, jābūt rakstiski paudušiem savu piekrišanu.

Pierādīšanas līdzekļi un netieši pierādījumi

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
8.–10. pants	II pielikums

Nepavadīts bērns un ģimenes locekļi (8.–10. pants)

Gadījumos, kas minēti 8.–10. pantā, jānoskaidro šādi elementi:

- ģimenes saites;
- ģimenes locekļa(-u), brāļa(-u) vai māsas(-u), vai radinieka(-u) juridiskais statuss;
- par bērnu atbildīgā radinieka vai pieaugušā spēja rūpēties par bērnu;
- 9. un 10. panta gadījumā – piekrišana atkalapvienošanai, ko izteicis gan pieteikuma iesniedzējs, gan ģimenes loceklis.

Apgādājams (pilngadīgs) bērns, brālis vai māsa, vecāks (16. pants)

Lai novērtētu apgādājamību starp pieteikuma iesniedzēju un viņa(-as) pieaugušo bērnu, vecāku, brāli vai māsu, ja pieteikuma iesniedzēja vai ģimenes locekle ir grūtniece vai ir nesen dzemdējusi vai ja pieteikuma iesniedzējs vai ģimenes loceklis ir vecs, nopietni slims vai ar smagu invaliditāti, jānoskaidro šādi elementi:

- ģimenes locekļa uzturēšanās statuss;
- ģimenes saites;
- neaizsargātība (grūtniecība, jaundzimušais, vecums, nopietna saslimšana vai smaga invaliditāte);
- attiecīgās personas spēja rūpēties par apgādājamo.

Ņemot vērā, ka pieteikuma iesniedzējs un ģimenes loceklis ir izšķirti, pieteikuma iesniedzējam / ģimenes loceklim nav jābūt *de facto* savstarpēji atkarīgiem izvērtējuma brīdī. Ir jāizvērtē, vai persona ir apgādājamais, jo viņa ir grūtniece, viņai ir jaundzimušais bērns, vecums, nopietna saslimšana vai smaga invaliditāte, no vienas puses, un vai pieteikuma iesniedzējs vai ģimenes loceklis spēj rūpēties par apgādājamo, no otras puses. Fakts, ka pieteikuma iesniedzējs / ģimenes loceklis iepriekš ir rūpējies par ģimenes locekli, var būt liecība, ka viņam ir šāda spēja. Piemērojot 16. pantu, ievēro elastīgumu.

Netiešajiem pierādījumiem ģimenes saišu konstatēšanai jābūt saprātīgiem, lai nodrošinātu, ka 8., 9. un 10. pants un apgādājamības klauzula (16. pants) garantē ģimenes vienotību praksē. Pienācīgi jāņem vērā visa pieejamā informācija un pierādījumi, tostarp pieteikuma iesniedzēja paziņojumi, lai nodrošinātu korektu atbildības noteikšanu.

Īstenošanas regulas II pielikumā ir ietverts turpmāk norādītais to pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu uzskaitījums, kurus izmanto attiecībā uz ģimeni saskaņā ar 8.–10. pantu.

Pierādīšanas līdzekļi 8., 9., 10. panta gadījumā

Pieteikuma iesniedzēja, kas ir nepavadīts nepilngadīgais, ģimenes locekļa klātbūtne (8. pants)

- No citas dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apliecinājums
- Izraksti no reģistriem
- Ģimenes loceklim izsniegtas uzturēšanās atļaujas
- Pierādījumi, ka personas ir radinieki, ja tādi ir
- DNS vai asins analīžu rezultāti (tikai tad, ja šādu pierādījumu nav un ja tas ir vajadzīgs)

Ģimenes locekļa, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs, likumīgā dzīvesvieta dalībvalstī (9. pants)

- No citas dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apliecinājums
- Izraksti no reģistriem
- Uzturēšanās atļaujas, kas izsniegtas ģimenes loceklim, kurš ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs
- Pierādījumi, ka personas ir radinieki, ja tādi ir
- Attiecīgo personu piekrišana

Tāda ģimenes locekļa klātbūtne, kurš ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs un par kura pieteikumu vēl nav pieņemts pirmais lēmums pēc būtības (10. pants)

- No citas dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apliecinājums
- Pagaidu uzturēšanās atļaujas, kas izsniegtas ģimenes loceklim uz pieteikuma izskatīšanas laiku
- Izraksti no reģistriem
- Pierādījumi, ka personas ir radinieki, ja tādi ir
- DNS vai asins analīžu rezultāti (tikai tad, ja šādu pierādījumu nav un ja tas ir vajadzīgs)
- Attiecīgo personu piekrišana

No citas dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apliecinājums

Jebkurš rakstisks apliecinājums par nepavadītā bērna vai pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļa, brāļa, māsas vai radinieka klātbūtni, neatkarīgi no tā, vai apliecinājums sniegts, izmantojot informācijas apmaiņas standarta veidlapas, kas ietvertas Īstenošanas regulā, vai citus līdzekļus, ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku, kas juridiski pamato uzņemšanas pieprasījumu.

Izraksti no reģistriem

Likumīgo dzīvesvietu (9. panta gadījumā) un ģimenes locekļa klātbūtni (8. un 10. panta gadījumā) var apliecināt arī ar izrakstiem no reģistriem, kas apstiprina ģimenes locekļa uzturēšanās statusu.

Uzturēšanās atļaujas / pagaidu uzturēšanās atļaujas, kas izsniegtas ģimenes loceklim

Ģimenes locekļa klātbūtni var apliecināt arī ar attiecīgajam ģimenes loceklim izsniegtu uzturēšanās atļauju.

Personu radniecības pierādījumi

Pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij nosūta visus pierādījumus, kas apstiprina attiecīgo personu radniecību, ja tādi ir, piemēram, laulības vai dzimšanas apliecību vai jebkāda veida dokumentārus pierādījumus, kas pierāda radniecību.

DNS vai asins analīžu rezultāti

DNS un/vai asins analīžu rezultāti būtu jāizmanto ģimenes saišu pierādīšanai tikai izņēmuma gadījumos. No Īstenošanas regulas formulējuma ir skaidri saprotams, ka DNS vai asins analīžu rezultāti jāizmanto tikai tad, ja nav pieejami citi pierādījumi.

Attiecīgo personu piekrišana

Lai atkalapvienošana notiktu ar attiecīgo personu piekrišanu, pieteikuma iesniedzējam un ģimenes loceklim būtu jāsniedz rakstiska piekrišana. Tā jāpievieno pieprasījumam.

Netieši pierādījumi 8., 9., 10. panta gadījumā

Pieteikuma iesniedzēja, kas ir nepavadīts nepilngadīgais, ģimenes locekļa klātbūtne (8. pants)	**Ģimenes locekļa, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs, likumīgā dzīvesvieta dalībvalstī (9. pants)**	**Tāda ģimenes locekļa klātbūtne, kurš ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs un par kura pieteikumu vēl nav pieņemts pirmais lēmums pēc būtības (10. pants)**
Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija	Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija	Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija
Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Attiecīgā ģimenes locekļa paziņojumi		

Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija

Pieteikuma iesniedzēja sniegtā informācija, piemēram, par ģimenes locekļa klātbūtni dalībvalstī, ir netiešs pierādījums. Jo detalizētāka ir šī informācija, jo labāk pamatots ir pieprasījums. Pieteikuma sniedzēja sniegtā informācija var arī būt pamats, lai pieprasītu informāciju no citas dalībvalsts un prasītu apstiprinājumu. Dažos gadījumos pieteikuma iesniedzēji var nebūt spējīgi iesniegt dokumentārus pierādījumus, lai pierādītu ģimenes saites ar ģimenes locekļiem vai radiniekiem. Detalizēta informācija par citu(-iem) ģimenes locekli(-ļiem), par to, kur viņš(-i) dzīvo, izšķiršanas apstākļiem, dati par laulību utt. ir informācija, ko cita dalībvalsts var pārbaudīt, pārbaudot ģimenes locekļa(-u) reģistrāciju vai interviju, kas notikusi tās teritorijā. (Attiecībā uz tematiem, kas intervijas laikā jāaplūko plašāk, lai ievāktu būtisko informāciju, sk. “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ģimenes saites”.)

Attiecīgo ģimenes locekļu paziņojumi

Arī ar saskanīgiem, pārbaudāmiem un pietiekami detalizētiem ģimenes locekļa paziņojumiem var pamatot pieprasījumus, kas tiek izteikti, atsaucoties uz ģimenes attiecībām.

Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Dalībvalstis savu pieprasījumu pamatošanai var izmantot starptautisku organizāciju sniegto informāciju. Pieprasījumu var pamatot arī ar starptautiskas organizācijas ziņojumiem vai informācijas apstiprinājumiem. Pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ņem vērā šādus dokumentus un veic attiecīgu pārbaudi/izpēti.

Kritēriji, kas saistīti ar dzīvesvietu, ieceļošanu un uzturēšanos

[atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
12.–14. pants	II pielikums

Būtiskas definīcijas un apsvērumi

Ievērojot kritērijus, kas saistīti ar bērniem un ģimenes attiecībām, nākamais kritēriju kopums atbildības noteikšanai ir saistīts ar ieceļošanu un uzturēšanos, ņemot vērā to, kā attiecīgā persona ieceļoja vai uzturējās dalībvalstu teritorijā, ieceļošanas vai uzturēšanās juridisko pamatu, laikposmu, kāds pagājis kopš ieceļošanas, kā arī vietu, kur iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

Dublinas III regulā vispirms ir izklāstīti procesuālie noteikumi par ieceļošanu un uzturēšanos, ja tā ir pamatota ar dalībvalsts izsniegtu vīzu vai uzturēšanās dokumentu (12. pants). Attiecībā uz Šengenas valstīm ievērojamu daļu Dublinas lietu veido pieprasījumi, kuru pamatā ir izsniegta vīza.

Galvenais informācijas avots attiecībā uz izsniegtām vīzām ir VIS datubāze. VIS savieno vēstniecības un konsulātus valstīs, kas nav ES dalībvalstis, un visas ārējās Šengenas valstu robežšķērsošanas vietas. Šī sistēma veic (galvenokārt pirkstu nospiedumu) biometrisko salīdzināšanu identifikācijas un pārbaudes nolūkos. Ne visām dalībvalstīm, kas piemēro Dublinas III regulu, ir saistoša VIS regula.

Ja VIS sistēma nav pieejama vai norādes saistībā ar vīzu vai uzturēšanās atļauju nav (pilnībā) apstiprinātas, dalībvalstis var nosūtīt informācijas pieprasījumus saskaņā ar Dublinas III regulas 34. pantu, lai atvieglotu atbildības noteikšanas procedūru.

Uzturēšanās dokuments

Derīgs uzturēšanās dokuments (12. panta 1. punkts)

"Ja pieteikuma iesniedzējam **ir derīga uzturēšanās atļauja [uzturēšanās dokuments]**, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kas izdevusi šo atļauju [dokumentu]."

Vairākumā gadījumu pirmā norāde, ka pieteikuma iesniedzējam dalībvalstī ir piešķirts uzturēšanās dokuments, ir pieteikuma iesniedzēja paziņojums un/vai dokumenta klātesamība. Ja pieteikuma iesniedzējam minētais dokuments ir līdzi, ir sīki jāpārbauda attiecīgā uzturēšanās dokumenta autentiskums un derīgums.

Vairāki uzturēšanās dokumenti (12. panta 3. punkts)

Regulas 12. panta 3. punktā ir izklāstīti noteikumi par atbildību gadījumā, ja pieteikuma iesniedzējam ir vairāki derīgi uzturēšanās dokumenti, ko izdevušas vairākas dalībvalstis.

Regulas 12. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kas ir izdevusi uzturēšanās dokumentu, kurš piešķir tiesības uz ilgāko uzturēšanās laikposmu, vai uzturēšanās dokumentu ar visvēlāko derīguma beigu termiņu.

Uzturēšanās dokumenti ar beigušos derīguma termiņu (12. panta 4. punkts)

Regulas 12. panta 4. punktu piemēro gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam ir viens vai vairāki uzturēšanās dokumenti ar beigušos derīguma termiņu, ņemot vērā to, cik sen uzturēšanās dokumenta termiņš ir beidzies. Ja uzturēšanās dokumenta derīguma termiņš beidzies pirms vairāk nekā diviem gadiem, atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā iesniegts pieteikums.

Vīza (12. panta 2., 3. un 4. punkts)

Derīga vīza (12. panta 2. punkts)

Regulas 12. panta 2. punktā ir paredzēts, ka "*ja pieteikuma iesniedzējam **ir derīga vīza**, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kas izdevusi šo vīzu*."

Ja vīza izdota citas dalībvalsts vārdā, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga pārstāvētā dalībvalsts.

Vairākas vīzas (12. panta 3. punkts)

Regulas 12. panta 3. punktā ir izklāstīti noteikumi par atbildību gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam ir vairākas vīzas, ko izdevušas dažādas dalībvalstis, ņemot vērā dokumenta derīguma termiņu.

Saskaņā ar 12. panta 3. punkta b) apakšpunktu atbildīgā dalībvalsts ir dalībvalsts, kas ir izdevusi vīzu ar visvēlāko derīguma termiņu, ja dažādās vīzas ir viena veida.

Savukārt 12. panta 3. punkta c) apakšpunktā ir noteikts, ka, ja vīzas ir dažādu veidu vīzas, atbildība jāuzņemas "dalībvalstij, kas ir izdevusi vīzu ar visilgāko derīguma termiņu vai, ja derīguma termiņi ir vienādi, – dalībvalstij, kura ir izdevusi vīzu ar visvēlāko derīguma termiņu".

Vīzas ar beigušos derīguma termiņu (12. panta 4. punkts)

Regulas 12. panta 4. punktu piemēro gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam ir viena vai vairākas vīzas ar beigušos derīguma termiņu, ņemot vērā to, pirms cik ilga laika beidzies vīzas derīguma termiņš un kura vīza ļāvusi pieteikuma iesniedzējam faktiski ieceļot dalībvalsts teritorijā. Ja vīzas derīguma termiņš beidzies pirms vairāk nekā sešiem mēnešiem, atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā iesniegts pieteikums.

Nelikumīga ieceļošana (13. panta 1. punkts)

"*Ja pieteikuma iesniedzējs **nelikumīgi šķērsojis** dalībvalsts sauszemes, jūras vai gaisa **robežu**, ieceļojot no trešās valsts, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurā patvēruma meklētājs šādā veidā ieceļojis*."

Atbildība, kuras pamatā ir nelikumīga ieceļošana, izbeidzas 12 mēnešus pēc nelikumīgās robežas šķērsošanas dienas, ja šajā laikposmā nevienā dalībvalstī nav iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

Pastāvīga uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus (13. panta 2. punkts)

"Ja dalībvalsti nevar uzskatīt vai vairs nevar uzskatīt par atbildīgu" saskaņā ar nelikumīgas ieceļošanas kritērijiem un "ja, pamatojoties uz tiešiem vai netiešiem pierādījumiem (..), ir konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējs (..) **pastāvīgi dzīvojis kādā dalībvalstī vismaz piecus mēnešus** pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, tad minētā dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu."

Šis pants ir piemērojams pat gadījumos, kad ieceļošanas apstākļus nav iespējams noskaidrot.

Ja pierādījumi liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir dzīvojis vairākās dalībvalstīs vismaz piecus mēnešus, atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā pieteikuma iesniedzējs dzīvojis visnesenāk.

(Likumīga) ieceļošana vīzu prasības atcelšanas gadījumā (14. pants)

Šengenas valstīm ir vienota vīzu politika, lai atvieglotu likumīgu ceļotāju ieceļošanu ES, garantējot iekšējo drošību. ES ir izveidojusi to trešo valstu sarakstu, kuru iedzīvotājiem, šķērsojot ārējās robežas, ir jābūt vīzai, kā arī to

trešo valstu sarakstu, uz kuru iedzīvotājiem minētā prasība neattiecas([4]). Bezvīzas ieceļošanas režīms var arī būt panākts divpusējās sarunās, ir īpaši starp robežvalstīm.

Regulas 14. panta 1. punktā ir noteikts, ka tad, "[ja] trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks ieceļo tādas dalībvalsts teritorijā, kurā **attiecībā uz viņu ir atcelta prasība par vīzas nepieciešamību**, tad minētā dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu".

Regulas 14. panta 2. punktā ir izklāstīti noteikumi attiecībā uz situāciju, kad pieteikuma iesniedzējs būtu varējis likumīgi ieceļot vairākās dalībvalstīs, jo tajās ir atcelta prasība par vīzas nepieciešamību. Ja "trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu citā dalībvalstī, kurā attiecībā uz viņa ieceļošanu tās teritorijā arī ir atcelta prasība par vīzas nepieciešamību", par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga minētā cita dalībvalsts.

Pieteikuma iesniegšana lidostas starptautiskajā tranzīta zonā (15. pants)

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu var iesniegt arī lidostas starptautiskajā tranzīta zonā. "Ja trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks starptautiskās aizsardzības pieteikumu ir sagatavojis **dalībvalsts lidostas starptautiskajā tranzīta zonā**, par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga minētā dalībvalsts."

Pierādīšanas līdzekļi derīga uzturēšanās dokumenta vai vīzas gadījumā vai tāda uzturēšanās dokumenta vai vīzas gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš (12. pants)

Derīgi uzturēšanās dokumenti (12. panta 1. un 3. punkts) vai uzturēšanās dokumenti, kuru derīguma termiņš beidzies pirms mazāk nekā diviem gadiem [un spēkā stāšanās datums]

- Izdotais uzturēšanās dokuments
- Izraksti no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem
- Uzturēšanās dokumentu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Derīgas vīzas (12. panta 2. un 3. punkts) un vīzas, kuru derīguma termiņš beidzies pirms mazāk nekā sešiem mēnešiem [un spēkā stāšanās datums]

- VIS trāpījums
- Izdotā vīza
- Izraksti no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem
- Vīzu vai uzturēšanās dokumentu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Uzturēšanās dokuments

Dublinas III regulas 2. panta l) punktā uzturēšanās dokuments ir definēts šādi:

(..) jebkura atļauja, ko izdevušas iestādes dalībvalstī, kura atļāvusi trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam uzturēties tās teritorijā, tostarp dokumenti, kas apliecina atļauju palikt attiecīgajā teritorijā saskaņā ar pagaidu aizsardzības režīmu vai līdz brīdim, kad vairs nebūs spēkā apstākļi, kuri kavē izpildīt rīkojumu par izraidīšanu, izņemot vīzas un uzturēšanās atļaujas, kuras izdotas laikposmā, kāds vajadzīgs, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti, kā paredzēts šajā regulā, vai arī starptautiskās aizsardzības pieteikuma vai uzturēšanās atļaujas pieteikuma izskatīšanas laikā.

Uzturēšanās dokuments ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku, ar ko pamato uzņemšanas pieprasījumu saistībā ar ieceļošanu, izmantojot šo izdoto dokumentu.

([4]) Šo pamatnostādņu sagatavošanas laikā minētais saraksts ir ietverts Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. novembra Regulā (ES) 2018/1806, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas, OL J 303/39. Ņemot vērā, ka minētais saraksts tiek bieži atjaunināts, lasītājam būtu jāiepazīstas ar spēkā esošo regulas versiju.

Vīza

Regulas 2. panta m) punktā ir definēta vīza un tās veidi. Vīza ir "dalībvalsts izdota atļauja vai lēmums, kas vajadzīgs tranzītam vai ieceļošanai minētajā dalībvalstī vai vairākās dalībvalstīs uz paredzēto uzturēšanās laiku". Ilgtermiņa vīza ļauj tās turētājam uzturēties ilgāk par trīs mēnešiem dalībvalstī, kura vīzu izdevusi vai kuras vārdā vīza izdota. Īstermiņa vīza ļauj tās turētājam uzturēties vienas vai vairāku, vai visu dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas "jebkurā sešu mēnešu laikposmā, sākot no pirmās ieceļošanas dienas dalībvalstu teritorijā". Lidostas tranzītvīza ļauj personai ceļot tranzītā caur vienas vai vairāku dalībvalstu lidostu starptautiskā tranzīta zonām.

VIS trāpījums

Pozitīva atbilsme (trāpījums), ko pārsūtījusi VIS saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 767/2008 (VIS regula) 21. pantu, pierāda, ka personai tika izdota vīza citā dalībvalstī. VIS trāpījums ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku, kas jāpievieno uzņemšanas pieprasījumam.

Izraksti no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem

Uzņemšanas pieprasījuma pamatošanai jāizmanto jebkādi oficiāli dokumenti, piemēram, izraksti no reģistriem, lietas, atklājoša informācija par nelikumīgu vai likumīgu ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī, vai oficiāli dokumenti, kas pamato pieteikuma iesniedzēja paziņojumus.

Uzturēšanās dokumentu vai vīzu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Vīzu vai uzturēšanās dokumentu izsniegušās dalībvalsts apstiprinājums ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku. Ja dalībvalstij nav piekļuves VIS, var nosūtīt citai dalībvalstij informācijas pieprasījumu, lai apstiprinātu dokumenta izdošanu. Ja attiecīgā cita dalībvalsts apstiprina, ka tā ir izdevusi vīzu / uzturēšanās dokumentu, šādu apstiprinājumu var izmantot par tiešo pierādījumu uzņemšanas pieprasījuma pamatošanai.

Netieši pierādījumi derīgu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā vai tādu uzturēšanās dokumentu vai vīzu gadījumā, kam beidzies derīguma termiņš (12. pants)

Derīgi uzturēšanās dokumenti (12. panta 1. un 3. punkts) vai uzturēšanās dokumenti, kuru derīguma termiņš beidzies pirms mazāk nekā diviem gadiem [un spēkā stāšanās datums]	**Derīgas vīzas (12. panta 2. un 3. punkts) un vīzas, kuru derīguma termiņš beidzies pirms mazāk nekā sešiem mēnešiem [un spēkā stāšanās datums] (12. panta 4. punkts)**
Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi	Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi
Starptautiskas organizācijas, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Starptautiskas organizācijas, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Uzturēšanās atļauju neizsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Uzturēšanās atļauju neizsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi

Dažos gadījumos pieteikuma iesniedzēji var nebūt spējīgi iesniegt dokumentārus pierādījumus, lai pierādītu ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī. Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi par ieceļošanas vai uzturēšanās apstākļiem, kurus cita dalībvalsts var pārbaudīt, pārbaudot reģistrāciju, varētu būt netieši pierādījumi. Attiecībā uz tematiem, kas intervijas laikā jāaplūko plašāk, lai ievāktu būtisko informāciju par ceļošanas maršrutu, sk. "Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi".

Uzturēšanās atļauju neizsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Ja pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts apstiprina, ka tā nav izdevusi vīzu vai uzturēšanās atļauju, šāda informācija ir netieši pierādījumi. Atkarībā no informācijas satura var būt norādes par citas dalībvalsts atbildību.

Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Dalībvalstis savu uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu pamatošanai var izmantot starptautisku organizāciju sniegto informāciju. Pieprasījumu var pamatot arī ar starptautiskas organizācijas ziņojumiem vai informācijas apstiprinājumiem. Pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ņem vērā šādus dokumentus un veic attiecīgu pārbaudi/izpēti.

Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Arī ar saskanīgiem, pārbaudāmiem un pietiekami detalizētiem paziņojumiem par pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu var pamatot pieprasījumus un pieteikuma iesniedzēja paziņojumus.

Pierādīšanas līdzekļi attiecībā uz ieceļošanu vīzu atcelšanas gadījumā (14. pants) un nelikumīgu ieceļošanu (13. panta 1. punkts)

Nelikumīga ieceļošana, šķērsojot ārējo robežu (13. panta 1. punkts)

- Ieceļošanas spiedogs vai līdzīga atzīme pasē
- Spiedogs par izbraukšanu no dalībvalstij kaimiņos esošās valsts, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu un robežas šķērsošanas datumu
- Biļetes, kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu
- Pirkstu nospiedumi gadījumos, kad iestādes izlēmušas iegūt pirkstu nospiedumus, ārvalstniekam šķērsojot ārējo robežu
- No *Eurodac* saņemts pieteikuma iesniedzēja pirkstu nospiedumu apliecinājums par atbilstību pirkstu nospiedumiem, kas iegūti saskaņā ar *Eurodac II* regulas 14. pantu (*Eurodac* 2. kategorijas trāpījums)
- Ieceļošanas spiedogs viltotā vai falsificētā pasē

Likumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu (14. pants)

- Ieceļošanas spiedogs vai līdzīga atzīme pasē
- Spiedogs par izbraukšanu no dalībvalstij kaimiņos esošās valsts, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu un robežas šķērsošanas datumu
- Biļetes, kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu
- Pirkstu nospiedumi gadījumos, kad iestādes izlēmušas iegūt pirkstu nospiedumus, ārvalstniekam šķērsojot ārējo robežu

Ieceļošanas spiedogs pasē

Ieceļošanas spiedogs vai līdzīga atzīme pasē ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku attiecībā uz likumīgu vai nelikumīgu ieceļošanu. Ja pase ir bijusi falsificēta vai viltota un tajā ir ieceļošanas spiedogs, tā apliecina nelikumīgu ieceļošanu.

Izceļošanas spiedogs

Izceļošanas spiedogs pasē ir pierādījums vairākos gadījumos. Izvērtējot kritērijus, kas saistīti ar ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, vai pasē ir izceļošanas spiedogi. Ja spiedogu iespiedusi valsts, kas robežojas ar dalībvalsti, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, kāds ir robežas šķērsošanas datums, un jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja veiktais maršruts. Ja ieceļošana, šķērsojot ārējo robežu, notikusi pēc pasē iespiestā izceļošanas spiedoga datuma un ja ieceļošana nav bijusi atļauta, izceļošanas spiedogs ir nelikumīgas ieceļošanas pierādījums.

Biļetes, kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu

Ja biļetes (lidmašīnas, vilciena, autobusa utt.), kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu, tiek uzrādītas personiskās intervijas laikā vai citā patvēruma procedūras posmā, tās ir pierādījums, kas atbildīgajam speciālistam būtu jāņem vērā, novērtējot atbildību.

Pozitīva atbilsme *Eurodac*

Neapstrīdams pierādījums tam, ka ir piemērojami Dublinas III regulas noteikumi, ir trāpījums *Eurodac* datubāzē. Ja atbildīgais speciālists saņem informāciju par trāpījumu datu salīdzināšanā *Eurodac* datubāzē, ir skaidrs, ka attiecīgajai personai iepriekš ir bijusi potenciāli būtiska saskarsme ar citas dalībvalsts iestādi. Ja *Eurodac* datubāzē ir pozitīva atbilsme 2. kategorijai "nelikumīga ārējās robežas šķērsošana" vai "nelikumīga ieceļošana" no dalībvalsts, šķērsojot ārējo robežu, tas ir pierādījums, ka attiecīgā persona ir bijusi ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā viņa nelikumīgi ieceļojusi. Pirkstu nospiedumu iegūšanas datums, kas norādīts *Eurodac* datos, apliecina brīdi, kad notikusi ieceļošana Eiropas Savienības teritorijā. Pirkstu nospiedums var arī būt pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku, kas apliecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir bijis pametis dalībvalstu teritoriju.

Pirkstu nospiedumi

Atkarībā no apstākļiem, kādos pirkstu nospiedumi ir iegūti, tie var būt tieši vai netieši pierādījumi. Ja pirkstu nospiedumi iegūti saistībā ar ārējās robežas šķērsošanu vai ir saistīti ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tie ir pierādījums. Pirkstu nospiedumi, kas pievienoti pieprasījumam, palīdzēs pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij veikt meklēšanu valsts datubāzē, lai identificētu attiecīgo personu.

Pierādīšanas līdzekļi vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās gadījumā – 13. panta 2. punkts

Uzturēšanās atļaujas

Uzturēšanās atļaujas, kas attiecīgajai personai izsniegtas uz laiku, kamēr izskata tās uzturēšanās atļaujas pieteikumu, pierāda, ka attiecīgā persona ir uzturējusies dalībvalstī noteiktu laika periodu. Ja šis periods ir bijis vismaz pieci mēneši, minēto dokumentu pievieno uzņemšanas pieprasījumam, kas jānosūta dalībvalstij, kura izdevusi minēto uzturēšanās atļauju.

Pieprasījumi atstāt dalībvalsts teritoriju vai izraidīšanas rīkojums, kas izdots vismaz pirms pieciem mēnešiem un nav izpildīts

Izraidīšanas rīkojums bez pierādījumiem par dalībvalstu teritorijas atstāšanu vai vairāki izraidīšanas rīkojumi vai pieprasījumi atstāt valsts teritoriju var būt apliecinājums tam, ka attiecīgā persona nav atstājusi teritoriju un ir palikusi noteiktā dalībvalstī trīs mēnešus. Uzturēšanās ilgums būtu jāpārbauda.

Izraksti no slimnīcu, ieslodzījuma vietu vai aizturēšanas iestāžu dokumentiem

Ja pieteikuma iesniedzējs var uzrādīt vienu vai vairākus no šiem dokumentiem, kas apliecina vismaz piecus mēnešus ilgu pastāvīgu uzturēšanos dalībvalstī, var ierosināt uzņemšanas pieprasījumu, pamatojoties uz 13. panta 2. punktu.

Netieši pierādījumi tādas ieceļošanas gadījumā, kad ir atcelta vīzu prasība (14. pants), nelikumīgas ieceļošanas gadījumā (13. panta 1. punkts) un vismaz piecus mēnešus ilgas uzturēšanās dalībvalstī gadījumā (13. panta 2. punkts)

Likumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu (14. pants)	Nelikumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu (13. panta 1. punkts)	Uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus (13. panta 2. punkts)
Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi	Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi	Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi
Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR* vai NVO, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi
Pirkstu nospiedumi, izņemot gadījumus, kad iestādes izlēmušas iegūt pirkstu nospiedumus, ārvalstniekam šķērsojot ārējo robežu	Pirkstu nospiedumi, izņemot gadījumus, kad iestādes izlēmušas iegūt pirkstu nospiedumus, ārvalstniekam šķērsojot ārējo robežu	Pirkstu nospiedumi, izņemot gadījumus, kad iestādes izlēmušas iegūt pirkstu nospiedumus, ārvalstniekam šķērsojot ārējo robežu
Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes dalībvalstu sabiedriskās un privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta; informācija, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras pakalpojumus, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi	Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes dalībvalstu sabiedriskās un privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta; informācija, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras pakalpojumus, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi	Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes dalībvalstu sabiedriskās un privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta; informācija, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras pakalpojumus, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi
	Informācija, kas liecina, ka persona ir izmantojusi kurjera pakalpojumus	Informācija, kas liecina, ka persona ir izmantojusi kurjera pakalpojumus

Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi

Dažos gadījumos pieteikuma iesniedzēji var nebūt spējīgi iesniegt dokumentārus pierādījumus, lai pierādītu ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī. Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi par ieceļošanas vai uzturēšanās apstākļiem, kurus cita dalībvalsts var pārbaudīt, pārbaudot reģistrāciju, varētu būt netieši pierādījumi. Attiecībā uz tematiem, kas intervijas laikā jāaplūko plašāk, lai ievāktu būtisko informāciju par ceļošanas maršrutu, sk. “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi”.

Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu (vīzu atcelšanas gadījumā vai nelegāli), var arī apliecināt ar citas dalībvalsts vai trešās valsts sniegtu informāciju vai ziņojumu.

Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, vai nevalstisku organizāciju, piemēram, organizāciju, kas sniedz izmitināšanas pakalpojumus tiem, kuriem tie vajadzīgi, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Dalībvalstis var izmantot starptautisku organizāciju vai nevalstisku organizāciju sniegto informāciju. Šādi ziņojumi vai informācijas apstiprinājumi var būt pieprasījuma papildu pamatojums. Pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ņem vērā šādus dokumentus un veic attiecīgu pārbaudi/izpēti.

Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Arī ar saskanīgiem, pārbaudāmiem un pietiekami detalizētiem paziņojumiem par pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu var pamatot pieprasījumus, it īpaši, ja nav pieejami citi pierādījumi. Tam var būt īpaši būtiska nozīme, ja lielāka pieteikuma iesniedzēju grupa ceļo kopā un iesniedz pieteikumus vienā un tajā pašā dienā.

Pirkstu nospiedumi

Atkarībā no apstākļiem, kādos pirkstu nospiedumi ir iegūti, tie var būt tieši vai netieši pierādījumi. Ja pirkstu nospiedumi iegūti saistībā ar ārējās robežas šķērsošanu vai ir saistīti ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tie ir pierādījums. Pirkstu nospiedumi, kas pievienoti pieprasījumam, palīdzēs pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij veikt meklēšanu valsts datubāzē, lai identificētu attiecīgo personu.

Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes utt.

Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes dalībvalstu sabiedriskās un privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta, informācija, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras pakalpojumus, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi, un informācija, kas liecina, ka persona ir izmantojusi kurjera pakalpojumus:

ja pieteikuma iesniedzējs norāda, ka ir ieceļojis(-usi) valstī no trešās valsts vai ir uzturējies(-usies) citā dalībvalstī ilgāk par pieciem mēnešiem, šādu uzturēšanos citā dalībvalstī vai uzturēšanos ārpus dalībvalsts teritorijas var apliecināt ar iepriekš minētajiem dokumentiem, kas ir netiešo pierādījumu elementi. Ja pieteikuma iesniedzējam ir kāds no iepriekš minētajiem dokumentiem, ar šādām biļetēm, kartēm utt. var pamatot pieteikuma iesniedzēja paziņojumus par uzturēšanos citā dalībvalstī vai trešā valstī, un tie var būt pierādījumi, ar kuriem pamatot uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

Iepriekšējs starptautiskās aizsardzības pieteikums

[atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula	Īstenošanas regula
18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts un 20. panta 5. punkts	II pielikums

Iepriekš citā dalībvalstī iesniegts patvēruma pieteikums

Dublinas III regulas 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka "[p]ieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo". Ja, pamatojoties uz III nodaļu, nav iespējams izraudzīties atbildīgo dalībvalsti, "tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums", ja vien pārsūtīšanu nevar veikt, jo pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī (Dublinas III regulas 3. panta 2. punkts).

Ja pieteikuma iesniedzējs ir iepriekš iesniedzis patvēruma pieteikumu citā dalībvalstī un III nodaļā izklāstītie kritēriji nav piemērojami, uzsāk atpakaļuzņemšanas procedūru.

Dublinas III regulas piemērojamības novērtēšana

Tādējādi atbildīgajam speciālistam ir jāizvērtē, vai citai dalībvalstij joprojām ir pienākums uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, izvērtējot pieejamos pierādījumus, un jāpārliecinās, vai citas dalībvalsts atbildība nav izbeigusies. Atbildīgajam speciālistam ir jāpārliecinās, vai kritēriju piemērošana bija atbilstoša Dublinas III regulā izklāstītajiem noteikumiem.

Ja iepriekš ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums citā dalībvalstī, ir arī jāpārbauda, vai uz attiecīgo personu attiecas Dublinas III regulas darbības joma. Kā minēts iedaļā par darbības jomu attiecībā uz personām, Dublinas III regula nav piemērojama, ja attiecīgajai personai cita dalībvalsts jau ir piešķīrusi starptautisko aizsardzību.

***Eurodac* II regula**
18. panta 1. punkts

Eurodac II regulas 18. panta 1. punktā ir noteikts pienākums iezīmēt datus centrālajā sistēmā, ja pieteikuma iesniedzējam ir piešķirta starptautiskā aizsardzība.

> "Šīs regulas 1. panta 1. punktā izklāstītajā nolūkā izcelsmes dalībvalsts, kas piešķīrusi starptautisko aizsardzību starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam, kura dati tika iepriekš ievadīti centrālajā sistēmā, ievērojot 11. pantu, iezīmē attiecīgos datus saskaņā ar prasībām, kādas aģentūra noteikusi elektroniskajai komunikācijai ar centrālo sistēmu. Minēto iezīmējumu glabā centrālajā sistēmā saskaņā ar 12. pantu pārsūtīšanas nolūkos, kā paredzēts 9. panta 5. punktā. Centrālā sistēma informē visas izcelsmes dalībvalstis par to, ka cita izcelsmes dalībvalsts ir iezīmējusi datus pēc tam, kad ir iegūts trāpījums, salīdzinot ar datiem, kurus tās ir nosūtījušas attiecībā uz 9. panta 1. punktā vai 14. panta 1. punktā minētajām personām. Izcelsmes dalībvalstis arī iezīmē attiecīgās datu kopas."
>
> *Eurodac* II regulas 18. panta 1. punkts

Ja, veicot meklēšanu *Eurodac*, tiek parādīts iezīmēts trāpījums, dalībvalsts, kas veic meklēšanu, redzēs, ka attiecīgā persona jau ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Tāpēc Dublinas procedūra šādos gadījumos nav piemērojama.

Ja *Eurodac* trāpījums nav iezīmēts, bet ir norādes, ka attiecīgajai personai varētu būt piešķirta starptautiskā aizsardzība, var nosūtīt informācijas pieprasījumu atbilstīgi Dublinas III regulas 34. pantam, lai pārliecinātos par personas statusu.

Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai izskatītu starptautiskās aizsardzības pieteikumu

Dublinas III regula
18. panta 1. punkta b)–d) apakšpunkts

Dublinas III regulas 18. pantā ir noteikti atbildīgās dalībvalsts pienākumi. Dalībvalstij, kurā iepriekš iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, ir pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, ja:

- attiecīgās personas pieteikums tiek izskatīts un attiecīgā persona ir iesniegusi pieteikumu citā dalībvalstī vai uzturas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas (18. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
- pieteikuma iesniedzējs ir atsaucis pieteikumu citā dalībvalstī un iesniedzis jaunu pieteikumu vēl citā dalībvalstī vai uzturas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas (18. panta 1. punkta c) apakšpunkts);
- attiecīgās personas pieteikums ir noraidīts, un tā ir iesniegusi jaunu pieteikumu citā dalībvalstī vai uzturas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas (18. panta 1. punkta d) apakšpunkts).

Regulas 18. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalsts, kas ir atbildīga saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu, izskata vai pabeidz izskatīt patvēruma pieteikumu. Dalībvalstij, kas ir atbildīga saskaņā ar 18. panta 1. punkta c) apakšpunktu, jāsniedz pieteikuma iesniedzējam iespēja prasīt, lai tiek turpināta viņa(-as) pieteikuma izskatīšana, vai iespēja iesniegt jaunu pieteikumu atbildīgajā dalībvalstī. Turklāt "gadījumos, uz kuriem attiecas 1. punkta d) apakšpunkts, kad pieteikums ir noraidīts tikai pirmajā instancē, atbildīgā dalībvalsts nodrošina, ka attiecīgajai personai ir vai ir bijusi iespēja izmantot efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 46. pantu".

Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai veiktu Dublinas procedūru

Dublinas III regula
20. panta 5. punkts

Kopumā atpakaļuzņemšanas procedūras mērķis ir noteikt atbildīgo dalībvalsti un pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz šo dalībvalsti, lai varētu izskatīt patvēruma pieteikumu. Tomēr atpakaļuzņemšanas procedūra ir piemērojama arī gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs "atrodas citā dalībvalstī bez uzturēšanās atļaujas vai tur iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu pēc sava pirmā pieteikuma, kas sagatavots citā dalībvalstī, atsaukšanas atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūras laikā" (20. panta 5. punkts). Šajos konkrētajos gadījumos pieteikuma iesniedzējs būtu jāuzņem atpakaļ tai dalībvalstij, kurā pieteikuma iesniedzējs pirmo reizi iesniedzis un atsaucis pieteikumu, lai šī dalībvalsts pabeigtu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesu.

Pierādīšanas līdzekļi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā

Dalībvalstī, kurā iesniegts pieteikums, notiek atbildīgās dalībvalsts noteikšanas process (20. panta 5. punkts), un pieteikums tiek izskatīts vai ir iesniegts iepriekš (18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts)

Pieteikums tiek izskatīts vai ir iesniegts iepriekš (18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts)	**Notiek atbildīgās dalībvalsts noteikšanas process 20. panta 5. punkts**
Pozitīva atbilsme *Eurodac*	Pozitīva atbilsme *Eurodac*
Pieteikuma iesniedzēja iesniegta veidlapa	Pieteikuma iesniedzēja iesniegta veidlapa
Iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums	Iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums
Saistībā ar pieteikumu iegūti pirkstu nospiedumi	Saistībā ar pieteikumu iegūti pirkstu nospiedumi
Izraksti no attiecīgiem reģistriem un dokumentiem	Izraksti no attiecīgiem reģistriem un dokumentiem
Valsts iestāžu rakstisks ziņojums, kas apliecina pieteikuma iesniegšanu	Valsts iestāžu rakstisks ziņojums, kas apliecina pieteikuma iesniegšanu

Pozitīva atbilsme *Eurodac*

Neapstrīdams pierādījums tam, ka ir piemērojami Dublinas III regulas noteikumi, ir trāpījums *Eurodac* datubāzē. Ja atbildīgais speciālists saņem informāciju par trāpījumu datu salīdzināšanā *Eurodac* datubāzē, ir skaidrs, ka attiecīgajai personai iepriekš ir bijusi būtiska saskarsme ar citas dalībvalsts iestādi. Atbilsme var norādīt uz iepriekšēju patvēruma pieteikumu (1. kategorija) citā dalībvalstī. Atbildīgajam speciālistam jāņem vērā visi *Eurodac* meklēšanas rezultāta elementi. Ja ir trāpījums, kas liecina par iepriekšēju starptautiskās aizsardzības pieteikumu citā dalībvalstī, *Eurodac* meklējuma rezultātu pievieno atpakaļuzņemšanas pieprasījumam (18. panta 1. punkta b)–d) apakšpunkts vai 20. panta 5. punkts).

Pieteikuma iesniedzēja iesniegtā veidlapa (pieteikuma veidlapa)

Intervijas laikā pieteikuma iesniedzējs var iesniegt citā dalībvalstī iesniegtas pieteikuma veidlapas kopiju. Šādu kopiju var izmantot kā tiešu pierādījumu, ka persona iepriekš ir pieteikusies starptautiskajai aizsardzībai, un atbildīgais speciālists nosūta atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

Iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums

Gadījumos, kad ir citas dalībvalsts iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums, piemēram, reģistrācijas veidlapa, lēmums u. tml., atbildīgajam speciālistam ir pierādījumi par iepriekšēja starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanu.

Saistībā ar pieteikumu iegūti pirkstu nospiedumi

Ja nav *Eurodac* trāpījuma, taču atbildīgajam speciālistam ir iemesli uzskatīt, ka attiecīgā persona ir iepriekš pieteikusies starptautiskajai aizsardzībai citā dalībvalstī, atpakaļuzņemšanas pieprasījumam var pievienot saistībā ar pieteikumu iegūtus pirkstu nospiedumus. Ja situācija ir neskaidra, pirms šāda pieprasījuma var nosūtīt informācijas pieprasījumu atbilstoši Dublinas III regulas 34. pantam. Ja pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts iestāžu rīcībā ir attiecīgās personas pirkstu nospiedumi, tās var veikt vajadzīgās pārbaudes un atkarībā no rezultātiem piemērot Dublinas III regulas noteikumus.

Izraksti no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem

Arī jebkādus oficiālus dokumentus, kas atklāj informāciju par iepriekšējiem pieteikumiem, var izmantot kā tiešos pierādījumus par to, ka attiecībā uz konkrēto personu notiek vai ir pabeigta patvēruma procedūra citā dalībvalstī. Šādos gadījumos uz šāda pamata var nosūtīt atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

Valsts iestāžu rakstisks ziņojums, kas apliecina pieteikuma iesniegšanu

Ja atbildīgajam speciālistam ir šaubas par to, vai pieteikuma iesniedzējs iepriekš ir pieteicies starptautiskajai aizsardzībai citā dalībvalstī, tad, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja sniegtajiem paziņojumiem personiskās intervijas laikā, atbilstīgi 34. pantam var nosūtīt pieprasījumu sniegt informāciju par attiecīgo personu – vai tā ir pieteikusies aizsardzībai, vai par tās pieteikumu ir pieņemts galīgais lēmums utt. Pieprasījumu saņēmušo iestāžu atbildi, kas apstiprina iepriekšēja patvēruma pieteikuma iesniegšanu, var izmantot kā tiešo pierādījumu, uz kura pamata jānosūta atpakaļuzņemšanas pieprasījums.

Netieši pierādījumi atpakaļuzņemšanas procedūras gadījumā

Dalībvalstī, kurā iesniegts pieteikums, notiek atbildīgās dalībvalsts noteikšanas process (20. panta 5. punkts), un pieteikums tiek izskatīts vai ir iesniegts iepriekš (18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts).

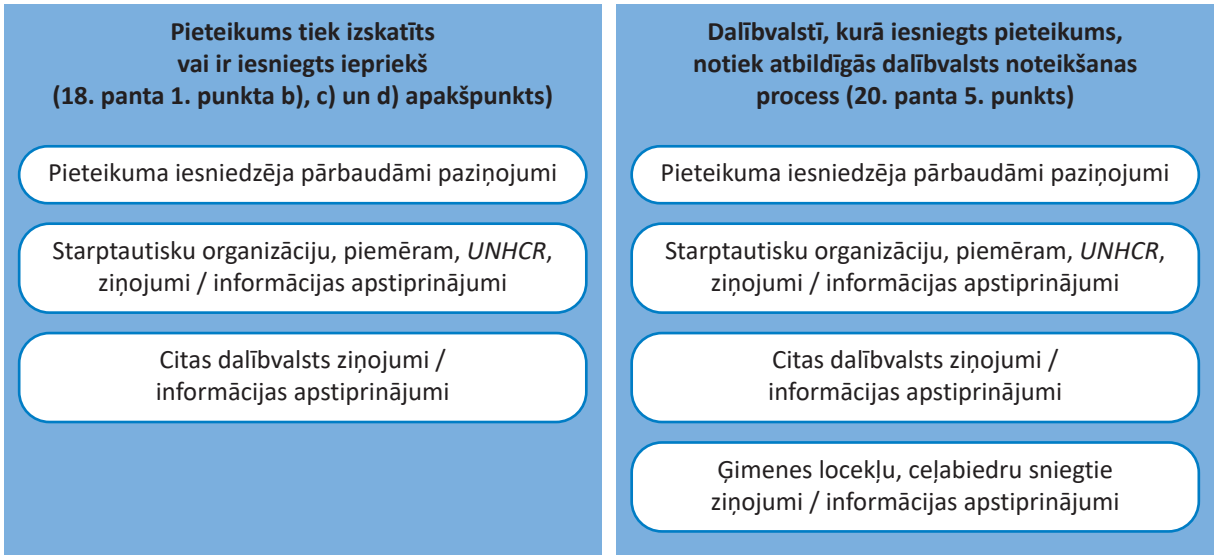

Pieteikuma iesniedzēja sniegta sīka un pārbaudāma informācija

Personiskās intervijas laikā pieteikuma iesniedzējs var sniegt informāciju par savu iepriekšējo patvēruma pieteikumu. Attiecībā uz tematiem, kas intervijas laikā jāaplūko plašāk, lai ievāktu būtisko informāciju par ceļošanas maršrutu, iepriekšēju patvēruma procedūru utt., sk. “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi”.

Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Dalībvalstis var izmantot starptautisku organizāciju sniegtu informāciju. Pieprasījumu var pamatot arī ar starptautiskas organizācijas ziņojumiem vai informācijas apstiprinājumiem. Pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij jāņem vērā šādi dokumenti un jāveic attiecīga pārbaude/izpēte.

Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Arī ar saskanīgiem, pārbaudāmiem un pietiekami detalizētiem paziņojumiem par pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu var pamatot pieprasījumus un pieteikuma iesniedzēja paziņojumus.

Atbildības izbeigšanās – aizbraukšana no teritorijas un izraidīšana

[atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula
2. panta l) punkts, 19. panta 1.–3. punkts un 20. panta 5. punkts

Atbildības izbeigšanās (19. panta 1., 2. un 3. punkts)

Dublinas III regulas 19. pantā ir noteikts, ka konkrētos apstākļos var iestāties atbildības izbeigšanās. Saskaņā ar EST 2016. gada 7. jūnija spriedumu lietā *George Karim / Migrationsverkert* (Zviedrija)([5]) pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts vai pieteikuma iesniedzējs var atsaukties uz šo klauzulu un šajā sakarībā iesniegt tiešus vai netiešus pierādījumus. Šādā gadījumā pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij prasa apstiprināt, ka ir piemērojami atbildības izbeigšanās nosacījumi vai atbildība ir nodota citai dalībvalstij. Pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir pilnībā jāizvērtē attiecīgā informācija.

Regulas 19. panta 1. punktā ir norādīts, ka, ja dalībvalsts izdod pieteikuma iesniedzējam uzturēšanās dokumentu, tad "minētā dalībvalsts [kas izdevusi uzturēšanās dokumentu] pārņem 18. panta 1. punktā noteiktās saistības".

Regulas 19. panta 2. punktā, kas zināms arī kā "**trīs mēnešu noteikums"**, ir noteikts, ka:

> (..) [š]īs regulas 18. panta 1. punktā noteiktās saistības izbeidzas, ja atbildīgā dalībvalsts, kad tai pieprasa uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju vai citu personu, kas minēta 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā, var konstatēt, ka attiecīgā persona ir atstājusi dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem, ja vien attiecīgajai personai nav derīga uzturēšanās dokumenta, ko izdevusi atbildīgā dalībvalsts.

Savukārt 19. panta 3. punktā, kas zināms arī kā **"atgriešanas noteikums"**, ir noteikts, ka:

> (..) [š]īs regulas 18. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā noteiktās saistības izbeidzas, ja atbildīgā dalībvalsts, kad tai pieprasa uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju vai citu personu, kas minēta 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā, var konstatēt, ka attiecīgā persona ir atstājusi dalībvalstu teritoriju atbilstīgi atgriešanas lēmumam vai izraidīšanas rīkojumam, kas izdots pēc pieteikuma atsaukšanas vai noraidīšanas.

Arī 20. panta 5. punktā ir izklāstīti noteikumi par atbildības izbeigšanos. Kā norādīts iedaļā "Pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai veiktu Dublinas procedūru", konkrētos gadījumos dalībvalstij ir pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, lai pabeigtu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūru. Ja dalībvalsts, kura saņem pieprasījumu uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, var konstatēt atbildības izbeigšanos saskaņā ar 19. panta 1. vai 2. punktu, pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju izbeidzas.

Īstenošanas regulas II pielikumā ir ietverts turpmāk norādītais to pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu uzskaitījums, kurus izmanto attiecībā uz atbildības izbeigšanos saskaņā ar 19. panta 2. un 3. punktu vai 20. panta 5. punktu.

([5]) EST 2016. gada 7. jūnija spriedums, *George Karim / Migrationsverkert*, C-155/15.

Pierādīšanas līdzekļi attiecībā uz atbildības izbeigšanos – 19. panta 2. un 3. punkts un 20. panta 5. punkts

Izceļošanas spiedogs

Izceļošanas spiedogs pasē ir pierādījums vairākos gadījumos Izvērtējot kritērijus, kas saistīti ar ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, vai pasē ir izceļošanas spiedogi.

Izraksti no trešo valstu reģistriem

Jebkādus oficiālus dokumentus, piemēram, izrakstus no trešo valstu reģistriem, lietas, atklājošu informāciju par uzturēšanos trešā dalībvalstī, vai oficiālus dokumentus, kas pamato pieteikuma iesniedzēja saistītos paziņojumus, var izmantot kā pierādījumus atbildības izbeigšanās pamatošanai.

Biļetes, kas pārliecinoši pierāda aizbraukšanu vai ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu

Biļetes (lidmašīnas, vilciena, autobusa utt.), kas pārliecinoši pierāda aizbraukšanu no dalībvalsts vai trešās valsts vai iebraukšanu, šķērsojot ārējo robežu, ir pierādījumi, kas atbildīgajam speciālistam jāņem vērā, novērtējot atbildību.

Tās dalībvalsts ziņojumi /informācijas apstiprinājumi, no kuras pieteikuma iesniedzējs atstājis dalībvalstu teritoriju

Tās dalībvalsts informācijas apstiprinājumi, no kuras pieteikuma iesniedzējs atstājis dalībvalstu teritoriju, ir pierādīšanas līdzekļi ar pierādījuma spēku. Ja šādi apstiprinājumi jau ir pieejami vai kļūst pieejami pēc apspriešanās ar attiecīgo citu dalībvalsti, ar tiem var pierādīt atbildības izbeigšanos.

Iestāžu rakstisks apliecinājums par ārvalstnieka izraidīšanu

Attiecīgo personu sekmīgi izraidījušās dalībvalsts apstiprinājums pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku. Ja šāds apstiprinājums jau ir pieejams vai kļūst pieejams pēc apspriešanās ar attiecīgo citu dalībvalsti, ar šo tiešo pierādījumu var pamatot atbildības izbeigšanos.

Apstiprinājums informācijai par trešās valsts veiktu izraidīšanu

Apstiprinājums no trešās valsts, uz kuru izraidīta vai atgriezta attiecīgā persona, ir pierādīšanas līdzeklis ar pierādījuma spēku. Ja apstiprinājums jau ir pieejams vai kļūst pieejams Dublinas procedūras laikā, ar šo tiešo pierādījumu var pamatot atbildības izbeigšanos.

Dalībvalstij kaimiņos esošās trešās valsts (izceļošanas) spiedogs, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu un robežas šķērsošanas datumu

Spiedogs pasē ir pierādījums vairākos gadījumos. Ja spiedogu iespiedusi valsts, kas robežojas ar dalībvalsti, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, kāds ir robežas šķērsošanas datums, un jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja veiktais maršruts. Ja ieceļošana, šķērsojot ārējo robežu, notikusi pēc pasē iespiestā izceļošanas spiedoga datuma un ja ieceļošana nav bijusi atļauta, izceļošanas spiedogs ir nelikumīgas ieceļošanas pierādījums.

Pirkstu nospiedumi

Atkarībā no apstākļiem, kādos pirkstu nospiedumi ir iegūti, tie var būt tieši vai netieši pierādījumi. Ja pirkstu nospiedumi iegūti saistībā ar ārējās robežas šķērsošanu vai ir saistīti ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu, pirkstu nospiedumi ir pierādījums. Pirkstu nospiedumi, kas pievienoti pieprasījumam, palīdzēs pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij veikt meklēšanu valsts datubāzē, lai identificētu attiecīgo personu.

Netieši pierādījumi attiecībā uz atbildības izbeigšanos – 19. panta 2. un 3. punkts un 20. panta 5. punkts

Pieteikuma iesniedzēja sniegta sīka un pārbaudāma informācija

Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi par ieceļošanas apstākļiem, uzturēšanos ārpus dalībvalstu teritorijas, kurus var pārbaudīt, var būt netieši pierādījumi. Personiskās intervijas laikā pieteikuma iesniedzējs var sniegt informāciju par savu uzturēšanos trešā valstī, iepriekšējo patvēruma pieteikumu utt. Attiecībā uz tematiem, kas intervijas laikā jāaplūko plašāk, lai ievāktu būtisko informāciju par ceļošanas maršrutu, iepriekšēju patvēruma pieteikumu un informāciju, kas ir būtiska attiecībā uz potenciālu atbildības izbeigšanos, sk. “Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi”.

Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Dalībvalstis savu pieprasījumu pamatošanai var izmantot starptautisku organizāciju sniegto informāciju. Pieprasījumu var pamatot arī ar starptautiskas organizācijas ziņojumiem vai informācijas apstiprinājumiem. Pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ņem vērā šādus dokumentus un veic attiecīgu pārbaudi/izpēti.

Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Arī ar saskanīgiem, pārbaudāmiem un pietiekami detalizētiem paziņojumiem par pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu var pamatot pieprasījumus un pieteikuma iesniedzēja paziņojumus.

Citas dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi

Ja cita dalībvalsts (ne tā, no kuras pieteikuma iesniedzējs atstājis teritoriju) var iesniegt paziņojumu vai var apstiprināt informāciju par personas izbraukšanu no dalībvalstu teritorijas, šādu informāciju var uzskatīt par netiešiem pierādījumiem.

Izceļošanas spiedogs

Izvērtējot kritērijus, kas saistīti ar ieceļošanu vai uzturēšanos citā dalībvalstī, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, vai pasē ir izceļošanas spiedogi. Ja spiedogu iespiedusi valsts, kas robežojas ar dalībvalsti, atbildīgajam speciālistam būtu jāpārbauda, kāds ir robežas šķērsošanas datums, un jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja veiktais maršruts. Atbildīgajam speciālistam ir arī jāpārbauda, cik ilgu laiku pieteikuma iesniedzējs pavadījis ārpus dalībvalstu teritorijas.

Pirkstu nospiedumi

Atkarībā no apstākļiem, kādos pirkstu nospiedumi ir iegūti, tie var būt tieši vai netieši pierādījumi. Ja pirkstu nospiedumi iegūti saistībā ar ārējās robežas šķērsošanu vai ir saistīti ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tie ir pierādījums. Pirkstu nospiedumi, kas pievienoti pieprasījumam, palīdzēs pieprasījumu saņēmušajai dalībvalstij veikt meklēšanu valsts datubāzē, lai identificētu attiecīgo personu.

Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes utt.

Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes dalībvalstu sabiedriskās un privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta; informācija, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras pakalpojumus; citi līdzīga veida netiešie pierādījumi, un informācija, kas liecina, ka persona ir izmantojusi kurjera pakalpojumus:

ja pieteikuma iesniedzējs norāda, ka ir ieceļojis(-usi) valstī no trešās valsts vai ir uzturējies(-usies) citā dalībvalstī ilgāk par pieciem mēnešiem, šādu uzturēšanos citā dalībvalstī vai uzturēšanos ārpus dalībvalsts teritorijas var apliecināt ar iepriekš minētajiem dokumentiem, kas ir netiešo pierādījumu elementi. Ja pieteikuma iesniedzējam ir kāds no iepriekš minētajiem dokumentiem, ar šādām biļetēm, kartēm utt. var pamatot pieteikuma iesniedzēja paziņojumus par uzturēšanos citā dalībvalstī vai trešā valstī, un tie var būt pierādījumi, ar kuriem pamatot uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

Citi pierādījumi

Lai izvērtētu lietu, atbildīgais speciālists var ņemt vērā citus pierādījumus, lai pārbaudītu personas uzturēšanās ilgumu trešā valstī, – biļetes, viesnīcu rēķinus, ieejas kartes sabiedriskās vai privātās iestādēs, apmeklējuma kartes pie ārsta, zobārsta, informāciju, kas liecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis tūrisma aģentūras vai kurjera pakalpojumus. Šos pierādījumu veidus var izmantot, ja tie atbilst pieteikuma iesniedzēja paziņojumiem un personiskās intervijas laikā sniegtajai informācijai par pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutiem, atrašanās vietām utt.

Īpaši apsvērumi attiecībā uz pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas procedūru [atpakaļ uz kontrolsarakstu]

Dublinas III regula
3. panta 2. punkta otrā daļa, 17. panta 1. punkts

Pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij jāpārliecinās, vai pārsūtīšanu uz pieprasījumu saņēmušo dalībvalsti var veikt.

Saskaņā ar Dublinas III regulas 3. panta 2. punkta otro daļu pārsūtīšanu nevar veikt, ja "ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī, kā rezultātā pastāv necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes risks Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta nozīmē". EST savā 2017. gada 16. februāra spriedumā lietā *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa*(6) (turpmāk *C.K. un citi*) EST paskaidroja, ka pārsūtīšana nav iespējama ne tikai **"sistēmisku problēmu"** gadījumā, bet arī tad, ja pati pārsūtīšana izraisītu pierādītu risku, ka pārsūtītā persona cietīs no necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes Hartas 4. panta nozīmē. Turklāt pirms pārsūtīšanas dalībvalsts vienmēr var izmantot diskrecionāro klauzulu, ja tiek konstatēts, ka ir iemesli nepārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz citu dalībvalsti. Šādi iemesli ir, piemēram, ģimenes saites, kas konstatētas pašreizējā dalībvalstī, veselības problēmas u. c., kas nerada Hartas 4. panta pārkāpuma risku. Šādos gadījumos uz **"suverenitātes klauzulas"** piemērošanu var attiekties arī valsts pamatnostādnes.

Pierādījumu izvērtēšana

Kā EST norādīja lietā *C.K. un citi*, gadījumā, ja pastāv patiess un paredzams tādas attieksmes risks, kas ir pretrunā Hartas 4. pantam vai *ECHR* 3. pantam, dalībvalstīm pārsūtīšana nebūtu jāveic.

Lietā *C.K. un citi* EST ņēma vērā īpašo veselības stāvokli, kam ir saikne ar Hartas 4. pantu, ja apstākļos, kad patvēruma meklētāja, kurš cieš no īpaši smagas "psihiskas vai fiziskas saslimšanas", pārsūtīšana "rada patiesu risku un pierādītu būtisku un neatgriezenisku viņa veselības stāvokļa pasliktināšanos, šāda pārsūtīšana ir necilvēcīga un pazemojoša attieksme" (74. punkts).

Attiecīgos pierādījumu standartus un savstarpējās uzticēšanās potenciālo ietekmi EST vēl nav pilnībā precizējusi. Spriedumā lietā *C.K. un citi* EST precizēja, ka savstarpēja uzticēšanās nevar mainīt ar *ECHR* 3. pantu vai Hartas 4. pantu piešķirtās aizsardzības absolūto raksturu. Tomēr jāņem vērā, ka gan EST, gan ECT uzliek samērā augstu latiņu, kad tās izvērtē, kas konkrēti ir **"sistēmiskie trūkumi"** vai **"patiess un paredzams risks"**, ka attieksme var būt pretrunā Hartas 4. pantam un *ECHR* 3. pantam. No EST sprieduma lietā *N.S.* izriet, ka savstarpējo uzticēšanos nedrīkst apdraudēt, sistemātiski ikvienā Dublinas procedūrā pārbaudot, vai atbildīgā dalībvalsts ievēro visas savas saistības saskaņā ar KEPS. No ECT judikatūras arī izriet, ka, lai pastāvētu patiess necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks, atbildīgajā dalībvalstī jābūt ļoti nopietnām situācijām (sk. jo īpaši ECT 2011. gada 21. janvāra spriedumu lietā *M.S.S. / Beļģija un Grieķija*(7), 252., 263. un 249. punktu).

Šajā kontekstā īpaši nozīmīgi ir šādi spriedumi: EST 2011. gada 21. decembra spriedums apvienotajās lietās *N.S. un citi un M.E. un citi*(8); EST 2019. gada 19. marta spriedums lietā *Abubacarr Jawo / Bundesrepublic Deutschland*(9); ECT 2011. gada 21. janvāra spriedums lietā *M.S.S. / Beļģija un Grieķija*(10); ECT 2014. gada 4. novembra spriedums lietā *Tarakhel/Šveice*(11).

(6) EST 2017. gada 16. februāra spriedums, *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa,* C-578/16 PPU.

(7) ECT spriedums, 2011. gada 21. janvāris, *M.S.S. / Beļģija un Grieķija*, Nr. 30696/09, 252., 263. un 249. punkts.

(8) EST 2011. gada 21. decembra spriedums, *N.S. un citi / Secretary of State for the Home Department un M.E. un citi / Refugee Applications Commissioner and Minister for Justice, Equality and Law Reform*, apvienotās lietas C-411/10 un C-493/10.

(9) EST 2019. gada 19. marta spriedums, *Abubacarr Jawo / Bundesrepublic Deutschland*, lieta C-163/17.

(10) ECT 2011. gada 21. janvāra spriedums, M.S.S. / Beļģija un Grieķija, Nr. 30696/09.

(11) ECT 2014. gada 4. novembra spriedums, *Tarakhel/Šveice,* Nr. 29217/12.

Tādējādi Hartas 4. pants (vai attiecīgi *ECHR* 3. pants) var tikt pārkāpts jo īpaši tad, ja atbildīgajā dalībvalstī nav piekļuves patvēruma procedūrai vai ja (konkrētie) uzņemšanas apstākļi rada šādu pārkāpumu, tostarp risku, ka var notikt patvaļīga aizturēšana ierašanās brīdī, vai ja pieteikuma iesniedzējs tiktu pakļauts ievērojamam necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes riskam Hartas 4. panta nozīmē.

It īpaši gadījumos, kuros iesaistītas ģimenes vai mazāk aizsargātas personas, varētu būt nepieciešams iegūt īpašas individuālas garantijas no pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts iestādēm, ja ir norādes, ka pārsūtīšana uz attiecīgo dalībvalsti bez šādām garantijām varētu ietver Hartas 4. panta pārkāpuma risku. Atbildīgajam speciālistam var būt nepieciešams individuāli novērtēt juridisko un faktisko situāciju dalībvalstī, uz kuru pieteikuma iesniedzējs tiek pārsūtīts. Šādā situācijā jau tas vien, ka šādu garantiju nav, var padarīt pārsūtīšanu atbilstīgi Dublinas procedūrai par nelikumīgu, un pieteikuma iesniedzējs uz to var atsaukties, iesniedzot pārsūdzību. Individuālajā novērtējumā šīs garantijas ir jānošķir no pārsūtīšanas kārtības un attiecīgā pienākuma apmainīties ar datiem pirms pārsūtīšanas atbilstīgi Dublinas III regulas 31. un 32. pantam, kā arī no citiem cilvēktiesību pārkāpumiem pārsūtīšanas procesā.

I pielikums. Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ģimenes saites

Jautājumi, kas jāizpēta intervijas laikā saistībā ar ģimenes vienotību
Šeit uzskaitītie punkti nav paredzēti kā ieteikums par to, kā atbildīgajam speciālistam būtu jāuzdod vai jāformulē jautājumi, bet tie drīzāk ir atgādinājums par to, kādus jautājumus var būt vajadzīgs izpētīt atkarībā no konkrētajiem pieteikuma apstākļiem, lai ievāktu atbildības noteikšanai nepieciešamo informāciju.
Ģimenes saišu izpēte un noteikšana
☐ Ģimenes locekļa(-u) vai radinieka(-u) atrašanās citā(-ās) dalībvalstī(-īs).
☐ Ģimenes locekļa(-u) / radinieka(-u) personas dati.
☐ Citi dati par ģimenes locekļa(-u) / radinieka(-u) pašreizējo uzturēšanos (piemēram, kontaktinformācija).
☐ Kāda ir pieteikuma iesniedzēja un ģimenes locekļa(-u) / radinieka(-u) radniecība.
☐ Ja lieta ir saistīta ar laulāto – ziņas par to, kā šīs attiecības izveidojušās (kad, kur, kā).
☐ Radinieka(-u) gadījumā būtu jāizpēta apgādājamība (sk. turpmāk).
☐ Ģimenes locekļa(-u) / radinieka(-u) statuss attiecīgajā citā dalībvalstī.
☐ Apstākļi, kādos viņi izšķirti.
☐ Informācija par saziņu starp pieteikuma iesniedzēju un citu(-iem) ģimenes locekli(-ļiem), it īpaši kopš viņu izšķiršanas.
☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti, kas attiecas uz ģimenes saitēm.
☐ Attiecīgo personu rakstiska piekrišana.
Apgādājamība
Jautājumi, kas minēti iepriekš attiecībā uz ģimenes saitēm, ir jāizpēta, kad vien tas ir iespējams. Tāpat arī jānovērtē, vai pastāv jebkāda veida apgādājamība starp pieteikuma iesniedzēju un radinieku(-iem), kas dzīvo citā dalībvalstī. *Ja pastāv apgādājamība, ievāc informāciju par turpmāk norādīto.*
☐ Kurš(-i) tieši ir apgādājamais(-ie).
☐ Apgādājamības iemesls.
☐ Apgādājamības veids.
☐ Tas, kādā veidā attiecīgā(-ās) persona(-as) ir apgādājama(-as).
☐ Kurš rūpējās par pieteikuma iesniedzēju / apgādājamo izcelsmes / agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī.
☐ Kurš rūpējās par pieteikuma iesniedzēju / apgādājamo ceļojuma laikā un patvēruma valstī.
☐ Ar kādām problēmām apgādājamais(-ie) saskaras ikdienā. Vai pieteikuma iesniedzējs spēj rūpēties par radinieku, un kā.
☐ Ja pieteikuma iesniedzējs ir apgādājamais – vai attiecīgā cita persona spēj rūpēties par pieteikuma iesniedzēju, un kā.
☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti, kas attiecas uz apgādājamā stāvokli, piemēram, medicīniski ziņojumi, dokumenti, psiholoģiski vai sociāli ziņojumi.
☐ Attiecīgo personu rakstiska piekrišana.

Nepavadīts bērns

- ☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti par ģimenes saitēm.
- ☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja nepilngadību, it īpaši, ja pieteikuma iesniedzējam ir aptuveni 18 gadi (piemēram, personu apliecinošs dokuments vai dzimšanas apliecība).
- ☐ Informācija par radniecības veidu starp nepilngadīgo un radinieku, kamēr viņi uzturējās izcelsmes valstī (onkulis, tante, vecāmāte, vectēvs).
- ☐ Radinieka spēja rūpēties par bērnu.
- ☐ Bērna labklājība un sociālā attīstība.
- ☐ Drošuma un drošības apsvērumi, it īpaši, ja ir iespējams, ka bērns ir bijis cilvēku tirdzniecības upuris vai varētu par tādu kļūt.
- ☐ Bērna viedoklis, ņemot vērā viņa vecumu, briedumu un kultūras izcelsmi.

Diskrecionārās klauzulas – suverenitātes klauzula

- ☐ Pieteikuma iesniedzēja iebildumi pret viņa pārsūtīšanu uz valsti, kas ir potenciālā atbildīgā dalībvalsts. Iebildumi var būt saistīti ar personiskiem apsvērumiem (ģimenes apstākļi, veselības stāvoklis) un/vai ar vispārējo situāciju atbildīgajā dalībvalstī.
- ☐ Tādu ģimenes locekļu atrašanās dalībvalstī, kuri ir (nav) starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji.
- ☐ Šādu iebildumu iemesli.

Diskrecionārās klauzulas – humānā klauzula

- ☐ Cita ģimenes locekļa, kas nav tas, par kuru iepriekš veikta izpēte, atrašanās citā dalībvalstī
- ☐ Šīs (šo) personas(-u) dati.
- ☐ Citi minētās(-o) personas(-u) dati, kas saistīti ar pašreizējo uzturēšanās vietu (piemēram, adrese).
- ☐ Precīza radniecība/saskarsme starp pieteikuma iesniedzēju un šo (šīm) personu(-ām) izcelsmes valstī.
- ☐ Šīs (šo) personas(-u) statuss attiecīgajā citā dalībvalstī.
- ☐ Apstākļi, kādos viņi izšķirti.
- ☐ Informācija par radniecību/saskarsmi starp pieteikuma iesniedzēju un šo (šīm) personu(-ām) kopš viņu izšķiršanas.
- ☐ Iemesli, kāpēc minētās personas vēlas atkalapvienoties.
- ☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti.
- ☐ Jebkādi apliecinoši dokumenti, piemēram, medicīniski dokumenti, fotoattēli, jebkādas biļetes, kas pierāda, ka attiecīgā cita persona ir devusies ceļojumā, lai tiktos ar pieteikuma iesniedzēju.
- ☐ Abu pušu rakstiska piekrišana.

II pielikums. Jomas, kas jāizpēta intervijas laikā – ieceļošana, uzturēšanās un iepriekšēji pieteikumi

Jautājumi, kas jāizpēta intervijas laikā saistībā ar dzīvesvietu, vīzu, nelikumīgu ieceļošanu un uzturēšanos, agrākiem patvēruma pieteikumiem, atbildības izbeigšanos.

Šeit uzskaitītie punkti nav paredzēti kā ieteikums par to, kā atbildīgajam speciālistam būtu jāuzdod vai jāformulē jautājumi, bet tie drīzāk ir atgādinājums par to, kādus jautājumus var būt vajadzīgs izpētīt atkarībā no konkrētajiem pieteikuma apstākļiem, lai ievāktu atbildības noteikšanai nepieciešamo informāciju.

Ja trūkst formālu pierādījumu, lai pamatotu pieteikuma iesniedzēja paziņojumus, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij būtu jāpieliek visas saprātīgās pūles, lai iegūtu pilnīgus paziņojumus par ceļojuma maršrutu, intervijas laikā uzdodot detalizētus jautājumus.

Ir ļoti svarīgi, lai intervijas beigās būtu skaidrība par visu pieteikuma iesniedzēja ceļojuma maršrutu.

Ceļojuma maršruts

Attiecībā uz ceļojuma maršrutu atbildīgais speciālists ievāc informāciju par turpmāk norādīto:

- ☐ Jebkāds svarīgs dokuments, kas varētu būt pieteikuma iesniedzēja rīcībā, par viņa ceļojumu atkarībā no ceļošanas veida (piemēram, pase, lidmašīnas, autobusa vai vilciena biļetes, iekāpšanas kartes).
- ☐ Kur un kad ceļojums sācies.
- ☐ Valstis, kuras pieteikuma iesniedzējs šķērsojis ceļojuma laikā.
- ☐ Transportlīdzekļi, ar kādiem pieteikuma iesniedzējs ceļojis, un ceļošanai iesniegtie dokumenti. Minētais ietver apstākļus, kādos notikusi izbraukšana, tranzīts un iebraukšana, kā arī pieteikuma iesniedzēja izmantotos transportlīdzekļus.
- ☐ Robežas šķērsošanas veids.
- ☐ Vai pieteikuma iesniedzējam bija dokumenti robežu šķērsošanai.
- ☐ Ceļojuma datumi. Bieži vien pieteikuma iesniedzējiem ir grūti norādīt konkrētus datumus, tomēr laika satvars ir svarīgs informācijas elements.
- ☐ Citas personas, ar kurām kopā pieteikuma iesniedzējs var būt ceļojis.

Starptautiskās aizsardzības pieteikums citā dalībvalstī

- ☐ Uzturēšanās ilgums katrā vietā/valstī.
- ☐ Pieteikuma iesniedzēja statuss šajā(-ās) valstī(-īs).
- ☐ Vai attiecīgā persona pieteicās starptautiskajai aizsardzībai citā dalībvalstī.
- ☐ Ja attiecīgā persona pieteicās starptautiskajai aizsardzībai – kur un kā notika pieteikšanās.
- ☐ Precīzs procedūras apraksts.
- ☐ Pieteikšanās rezultāts.
- ☐ Jebkāda dokumentācija saistībā ar pieteikšanos.

Pieteikuma iesniedzējam izdotais uzturēšanās dokuments
☐ Vai pieteikuma iesniedzējam tika izdota uzturēšanās atļauja.
☐ Kura(-as) dalībvalsts(-is) izdeva uzturēšanās dokumentu.
☐ Kad uzturēšanās dokuments tika izdots.
☐ Uzturēšanās dokumenta derīguma termiņš.
☐ Uzturēšanās atļaujas veids.
☐ Laikposms starp uzturēšanās dokumenta derīguma termiņa beigām un starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanu.
☐ Uz kāda pamata uzturēšanās atļauja tika izdota.
Pieteikuma iesniedzējam izdotā vīza
☐ Vai pieteikuma iesniedzējam tika izdota vīza.
☐ Kura dalībvalsts izdeva vīzu.
☐ Vai dalībvalsts izdeva vīzu citas dalībvalsts vārdā.
☐ Kad vīza tika izdota.
☐ Vīzas derīguma termiņš.
☐ Izdotās vīzas veids.
☐ Vai attiecīgā persona izmantoja vīzu, lai ieceļotu/uzturētos dalībvalstu teritorijā.
☐ Laiks, kas pagājis no vīzas derīguma termiņa beigām līdz starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanai.
☐ Vai pieteikuma iesniedzējam tika izdota jebkāda cita veida vīza.
Dalībvalsts atbildības izbeigšanās
☐ Vai persona atstāja dalībvalstu teritoriju.
☐ Uzturēšanās ārpus dalībvalstu teritorijas laika periods.
☐ Datums, kad persona atstājusi dalībvalstu teritoriju un iebraukusi dalībvalstu teritorijā.
☐ Galamērķis (izcelsmes valsts vai cita valsts).
☐ Ceļošanas veids.
☐ Uzturēšanās ilgums trešā valstī.
☐ Kādēļ pieteikuma iesniedzējs atstāja dalībvalstu teritoriju.
☐ Vai pieteikuma iesniedzējam ir jebkādi apliecinoši dokumenti.
☐ Ceļošanas apstākļi – vai persona ceļoja pati vai arī ceļošanu noorganizēja cita dalībvalsts.

III pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – ģimenes vienotība

Tiešie pierādījumi	**Nepavadīts nepilngadīgais 8. pants**	**Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmēji 9. pants**	**Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji 10. pants**
No citas dalībvalsts saņemts informācijas rakstisks apliecinājums	✓	✓	✓
Izraksts no reģistriem	✓	✓	✓
Ģimenes loceklim izsniegtas uzturēšanās atļaujas	✓	✓	
Ģimenes loceklim izsniegta pagaidu uzturēšanās atļauja			✓
Pierādījumi, ka personas ir radinieki (ja tādi ir)	✓	✓	✓
Ja šādu pierādījumu nav, DNS vai asins analīžu rezultāti, ja nepieciešams	✓		✓
Attiecīgo personu piekrišana		✓	✓

Netiešie pierādījumi	**Nepavadīts nepilngadīgais 8. pants**	**Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības saņēmēji 9. pants**	**Ģimenes locekļi, kas ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji 10. pants**
Pieteikuma iesniedzēja sniegta pārbaudāma informācija	✓	✓	✓
Attiecīgo ģimenes locekļu paziņojumi	✓		
Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓	✓

IV pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – dzīvesvieta, vīza, nelikumīga ieceļošana un uzturēšanās vismaz piecus mēnešus / likumīga ieceļošana

Tiešie pierādījumi	Derīgi uzturēšanās dokumenti vai uzturēšanās dokumenti ar beigušos termiņu 12. panta 1., 3. un 4. punkts	Derīga vīza vai vīza ar beigušos derīguma termiņu 12. panta 2., 3. un 4. punkts	Nelikumīga ieceļošana 13. panta 1. punkts	Uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus 13. panta 2. punkts	Likumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu 14. pants
Uzturēšanās dokuments (attiecīgi derīgs vai ar beigušos derīguma termiņu)	✓				
Izdotā vīza (derīga vai ar beigušos derīguma termiņu)		✓			
Izraksts no ārvalstnieku reģistra vai tamlīdzīgiem reģistriem	✓	✓			
Uzturēšanās dokumentu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓				
Vīzu izsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi		✓			
Pozitīva atbilsme (trāpījums), ko pārsūtījusi VIS		✓			
Ieceļošanas spiedogs (vai līdzīga atzīme) pasē vai viltotā/falsificētā pasē			✓		✓
Spiedogs par izbraukšanu no dalībvalstij kaimiņos esošās valsts vai dalībvalsts iespiests izceļošanas spiedogs			✓		✓
Biļetes, kas pārliecinoši pierāda ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu			✓		✓
Uzturēšanās atļauja, kas izsniegta uz laiku, kamēr izskata uzturēšanās atļaujas pieteikumu				✓	
Pieprasījumi atstāt dalībvalsts teritoriju vai izraidīšanas rīkojums, kas izdots vismaz pirms pieciem mēnešiem un nav izpildīts				✓	
Izraksti no slimnīcu, ieslodzījuma vietu vai aizturēšanas iestāžu dokumentiem				✓	

Tiešie pierādījumi	**Derīgi uzturēšanās dokumenti vai uzturēšanās dokumenti ar beigušos termiņu 12. panta 1., 3. un 4. punkts**	**Derīga vīza vai vīza ar beigušos derīguma termiņu 12. panta 2., 3. un 4. punkts**	**Nelikumīga ieceļošana 13. panta 1. punkts**	**Uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus 13. panta 2. punkts**	**Likumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu 14. pants**
Pozitīva atbilsme *Eurodac* (2. kategorija) vai pirkstu nospiedumi, kas iegūti saistībā ar nelikumīgu ieceļošanu			✓		

Netiešie pierādījumi	**Derīgi uzturēšanās dokumenti vai uzturēšanās dokumenti ar beigušos termiņu 12. panta 1., 3. un 4. punkts**	**Derīga vīza vai vīza ar beigušos derīguma termiņu 12. panta 2., 3. un 4. punkts**	**Nelikumīga ieceļošana 13. panta 1. punkts**	**Uzturēšanās dalībvalstī vismaz piecus mēnešus 13. panta 2. punkts**	**Likumīga ieceļošana teritorijā, šķērsojot ārējo robežu 14. pants**
Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi	✓	✓	✓	✓	✓
Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓	✓	✓	✓
Uzturēšanās atļauju vai vīzu neizsniegušās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓			
Ģimenes locekļu, ceļabiedru u. c. sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓	✓	✓	✓
Citas dalībvalsts vai trešās valsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi			✓		✓
Nevalstisku organizāciju, piemēram, organizāciju, kas sniedz izmitināšanas pakalpojumus tiem, kuriem tie vajadzīgi, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi				✓	
Pirkstu nospiedumi, izņemot, ja tie iegūti ārējās robežas šķērsošanas laikā			✓	✓	✓
Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes, apmeklējuma kartes, informācija, kas liecina par pakalpojumu izmantošanu, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi utt.			✓	✓	✓

V pielikums. Kopsavilkuma tabulas, kas attiecas uz pierādīšanas līdzekļu un netiešo pierādījumu sarakstu – iepriekšēji starptautiskās aizsardzības pieteikumi, aizbraukšana no teritorijas un izraidīšana

Tiešie pierādījumi	Aizbraukšana no dalībvalstu teritorijas 19. panta 2. punkts, 20. panta 5. punkts	Izraidīšana no dalībvalstu teritorijas 19. panta 3. punkts	Iepriekšēji patvēruma pieteikumi 18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts; 20. panta 5. punkts
Izceļošanas spiedogs	✓	✓	
Izraksti no trešo valstu reģistriem, kas apstiprina uzturēšanos tajās	✓		
Biļetes, kas pārliecinoši pierāda aizbraukšanu vai ieceļošanu, šķērsojot ārējo robežu	✓		
Tās dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi, no kuras pieteikuma iesniedzējs atstājis dalībvalstu teritoriju	✓		
Spiedogs par izbraukšanu no dalībvalstij kaimiņos esošās trešās valsts	✓		
Ieceļošanas spiedogs (vai līdzīga atzīme) pasē	✓		
Pozitīva atbilsme *Eurodac* (1. kategorija) vai pirkstu nospiedumi, kas iegūti saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu			✓
Saistībā ar pieteikumu iegūti pirkstu nospiedumi			✓
Pieteikuma iesniedzēja iesniegta veidlapa			✓
Iestāžu sagatavots oficiāls ziņojums			✓
Izraksti no attiecīgiem reģistriem un dokumentiem			✓
Valsts iestāžu rakstisks ziņojums, kas apliecina pieteikuma iesniegšanu			✓
Iestāžu rakstisks apliecinājums par ārvalstnieka izraidīšanu	✓	✓	
Apstiprinājums informācijai par trešās valsts veiktu izraidīšanu		✓	

Netiešie pierādījumi	Aizbraukšana no dalībvalstu teritorijas 19. panta 2. punkts, 20. panta 5. punkts	Izraidīšana no dalībvalstu teritorijas 19. panta 3. punkts	Iepriekšējs patvēruma pieteikums 18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts; 20. panta 5. punkts
Pieteikuma iesniedzēja sīki un pārbaudāmi paziņojumi	✓	✓	✓
Starptautisku organizāciju, piemēram, *UNHCR*, ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓	✓
Citas dalībvalsts ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓		✓
Ģimenes locekļu, ceļabiedru sniegtie ziņojumi / informācijas apstiprinājumi	✓	✓	✓
Izceļošanas spiedogs, ja pieteikuma iesniedzējs atstājis dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem	✓	✓	
Pirkstu nospiedumi, izņemot, ja tie iegūti ārējās robežas šķērsošanas laikā	✓	✓	
Biļetes, viesnīcu rēķini, ieejas kartes, apmeklējuma kartes, informācija, kas liecina par pakalpojumu izmantošanu, vai citi līdzīga veida netiešie pierādījumi	✓	✓	

ATSAUCES

► *Atsauces uz tiesību aktiem, attiecīgo judikatūru un papildu resursiem*

Atsauces uz tiesību aktiem un attiecīgo judikatūru

Šis pārskats par atsaucēm uz tiesību aktiem un judikatūru nav paredzēts kā izsmeļošs atsauces rīks. Tā mērķis ir tikai sniegt praktiskus norādījumus atbildīgajam speciālistam, atsaucoties uz dažiem vissvarīgākajiem noteikumiem un judikatūru. Nolēmumi, kas attiecas uz Dublinas II regulas piemērošanu un jau ir kodificēti Dublinas III regulā, nav ietverti šajā pārskatā.

Turpmāk sniegtās atsauces ir organizētas pēc tematiem. Kad vien tas iespējams, judikatūrai un papildu tiesību instrumentiem ērtības labad ir pievienotas hipersaites.

Dublinas sistēmas tiesiskais regulējums un darbības joma

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
Dublinas III regula **Īstenošanas regula** ***Eurodac II* regula**	Par ātru atbildības noteikšanu / efektīvu piekļuvi starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrām: • **EST** 2017. gada 16. februāra spriedums, *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa,* C-578/16 PPU Efektīva piekļuve starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrām (nav vajadzīgs tiešs lēmums pieteikuma izskatīšanai pēc būtības): • **EST** 2018. gada 4. oktobra spriedums, *Bahtiyar Fathi / Predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, C-56/17 Par Dublinas III regulas darbības jomu – atpakaļuzņemšanas procedūra nav attiecināma uz starptautiskās aizsardzības saņēmējiem: • **EST** 2017. gada 5. aprīļa rīkojums, *Daher Muse Ahmed / Bundesrepublik Deutschland*, C-36/17 Fakts, ka dalībvalsts paziņojusi par savu ieceri izstāties no Eiropas Savienības, neuzliek pienākumu dalībvalstij, kas nosaka atbildību, pašai izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu: • **EST** 2019. gada 23. janvāra spriedums, *M.A. un citi / The International Protection Appeals Tribunal un citi*, C-661/17
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Kritēriji atbildīgās dalībvalsts noteikšanai

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
8.–17. pants **Dublinas III regula**	Pieteikuma iesniedzējs var norādīt uz Dublinas III regulas III nodaļā noteikto kritēriju nepareizu piemērošanu: • **EST** 2016. gada 7. jūnija spriedums, *Mehrdad Ghezelbash / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-63/15 Pieteikuma iesniedzējs var arī norādīt uz Dublinas III regulas 19. panta 2. punktā ietvertā noteikuma pārkāpumu: • **EST** 2016. gada 7. jūnija spriedums, *George Karim / Migrationsverket*, C-155/15 Par Dublinas III regulas 2. panta b) punktā minētās frāzes "pieteikuma iesniegšana" nozīmi un Dublinas III regulas 21. panta 1. punktā un 23. panta 1. punktā minēto termiņu sākumu: • **EST** 2017. gada 26. jūlija spriedums, *Tsegezab Mengesteab / Bundesrepublik Deutschland*, C-670/16
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Informācijas sniegšana

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
4. pants **Dublinas III regula**	Par pietiekamas informācijas nesniegšanu pieteikuma iesniedzējiem, tādējādi pārkāpjot *ECHR* 3. pantu: • **ECT** 2017. gada 14. marta spriedums, *Ilias un Ahmed / Ungārija*, Nr. 47287/15 Dalībvalstu rīcībā jābūt uzticamiem līdzekļiem saziņai ar pieteikuma iesniedzējiem: • **ECT** 2011. gada 21. janvāra spriedums, *M.S.S. / Beļģija un Grieķija*, Nr. 30696/09
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Personiskā intervija

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
4. un 5. pants **Dublinas III regula** ***APD* 14. pants**	Par pienākumu veikt personisko interviju pirms pārsūtīšanas lēmuma un pieteikuma iesniedzēja iespēju iesniegt jebkādu papildu informāciju, kas ir būtiska pareizai noteikšanai: • **EST** 2016. gada 7. jūnija spriedums, *Mehrdad Ghezelbash / Staatssecretaris van Veiligheiden Justitie*, C-63/15
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Īpaši apsvērumi attiecībā uz personām ar īpašām vajadzībām – bērni

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
***APD* 24. pants** ***RCD* 21. un 22. pants** **Dublinas III regulas 8., 16. un 17. pants**	Par apsvērumiem pirms pārsūtīšanas – necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās, smagi slima patvēruma meklētāja pārsūtīšana uz dalībvalsti, kas ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu: • **EST** 2017. gada 16. februāra spriedums, *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa,* C-578/16 PPU Dalībvalstis nevar vienkārši liegt uzturēšanās tiesības trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ir ES pilsoņa vecāks, neveicot pilnīgu pārkāpuma novērtējumu par būtiskajām tiesībām, kas izriet no bērna kā Savienības pilsoņa statusa: • **EST** 2017. gada 10. maija spriedums, *Chavez-Vilchez un citi / Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank un citi,* C-133/15 Bērna intereses un diskrecionārā klauzula: • **EST** 2019. gada 23. janvāra spriedums, *M.A. un citi / The International Protection Appeals Tribunal un citi,* C-661/17
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Pierādījumu izvērtēšana – iespēja iesniegt tiešos pierādījumus un pārliecināties, vai atbildība ir novērtēta pareizi

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
19. panta 2. punkts, **20. panta 2. punkts,** **21. panta 1. punkts,** **22. panta 2., 3., 4. un 5. punkts,** **27. panta 1. punkts,** **34. pants** **Dublinas III regula** **Īstenošanas regulas II, V pielikums**	Par pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzēšanu – patvēruma meklētājs ir tiesīgs norādīt uz Dublinas III regulas III nodaļā noteikto atbildības noteikšanas kritēriju nepareizu piemērošanu: • **EST** 2016. gada 7. jūnija spriedums, *Mehrdad Ghezelbash / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,* C-63/15 Par atbildības izbeigšanos – patvēruma meklētājs ir tiesīgs norādīt uz to, ka ir pārkāpts Dublinas III regulas 19. panta 2. punktā izklāstītais noteikums, saskaņā ar kuru attiecīgās dalībvalsts pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju izbeidzas, ja viņš(-a) uzturējies(-usies) ārpus dalībvalsts teritorijas vismaz trīs mēnešus: • **EST** 2016. gada 7. jūnija spriedums, *George Karim / Migrationsverket,* C-155/15 Par pieteikuma iesniegšanu, noteikšanas procesa sākumu un uzņemšanas pieprasījuma termiņa izbeigšanos: • **EST** 2017. gada 26. jūlija spriedums, *Tsegezab Mengesteab / Bundesrepublik Deutschland,* C-670/16
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Pierādījumu izvērtēšana – kritēriji un citi noteikumi attiecībā uz ģimenes vienotību

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
8., 9., 10., 11., 16. un 17. pants **Dublinas III regula**	Dublinas III regulas 17. panta 1. punktā noteikto diskrecionāro klauzulu piemērošana ir beznosacījuma piemērošana. Iestādei, kas piemēro Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu, nav jābūt iestādei, kas ir atbildīga par atbildīgās dalībvalsts noteikšanu. Nav vajadzīgs tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret lēmumu nepiemērot Dublinas III regulas 17. panta 1. punktu: • **EST** 2019. gada 23. janvāra spriedums, *M.A. un citi / The International Protection Appeals Tribunal un citi*, C-661/17 Parasti Dublinas III regulas 9. pants nav piemērojams atpakaļuzņemšanas situācijā, tomēr situācijā, kāda paredzēta Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā, un ar nosacījumu, ka attiecīgā persona tūlīt pierāda, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 9. pantu atbildīgajai dalībvalstij jābūt tai dalībvalstij, kurā viņa attiecīgajā brīdī atrodas, var atsaukties uz Dublinas III regulas 9. pantu: • **EST** 2019. gada 2. aprīļa spriedums, *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie / H. un R.*, apvienotās lietas C-582/17 un C-583/17
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Procedūras ilgums

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
12., 13., 14. un 15. pants **19. panta 1., 2. un 3. punkts, 20. panta 5. punkts** **Dublinas III regula**	Par procedūras ilgumu: dalībvalstij, kurā persona atrodas, jāīsteno savas tiesības izskatīt pieteikumu, jo tā nedrīkst izmantot atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūru, kas aizņem nepamatoti ilgu laiku: • **EST** 2011. gada 21. decembra spriedums, *N.S. un citi / Secretary of State for the Home Department,* apvienotās lietas C-411/10 un C-493/10 Par atkārtotas izskatīšanas pieprasījumiem un atbildes sniegšanas termiņu, termiņa izbeigšanos un sekām: • **EST** 2018. gada 13. novembra spriedums, *X un X / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, apvienotās lietas C-47/17 un C-48/17 Par noteikšanas procesa sākumu un pieteikuma iesniegšanu, un pieprasījuma iesniegšanas termiņiem: • **EST** 2017. gada 26. jūlija spriedums, *Tsegezab Mengesteab / Bundesrepublik Deutschland*, C-670/16 Pārsūtīšanas lēmumu pieņem un paziņo tikai pēc pārsūtīšanas pieprasījuma akceptēšanas: • **EST** 2018. gada 31. maija spriedums, *Adil Hassan / Préfet du Pas-de-Calais*, C-647/16 Tiek norādīts uz pagarinātu pārsūtīšanas termiņu attiecībā uz aizbēgušiem pieteikuma iesniedzējiem, informējot atbildīgo dalībvalsti pirms sākotnējā termiņa beigām: • **EST** 2019. gada 19. marta spriedums, *Abubacarr Jawo / Bundesrepublik Deutschland*, C-163/17
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Pierādījumu izvērtēšana – kritēriji attiecībā uz dzīvesvietu, ieceļošanu un uzturēšanos

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
12., 13., 14. un 15. pants **19. panta 1., 2. un 3. punkts, 20. panta 5. punkts** **Dublinas III regula**	Par ieceļošanu, kas atļauta, pieļaujot atkāpi humānu apsvērumu dēļ, "vīzas" definīciju, "nelikumīgas robežu šķērsošanas" definīciju, vīzas izsniegšanu un nelikumīgu ārējās robežas šķērsošanu; pieprasījuma iesniegšanas datums nosaka Dublinas III regulas 13. panta 1. punkta piemērojamību; pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzēšanai nav ietekmes uz šo laika periodu: • **EST** 2017. gada 26. jūlija spriedums, *Kadija Jafari and Zainab Jafari / Bundesamt fur Fremdenwesen und Asyl*, C-646/16 • **EST** 2017. gada 26. jūlija spriedums, *A.S. / Slovēnijas Republika,* C- 490/16
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Pierādījumu izvērtēšana – agrāki patvēruma pieteikumi

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
18. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts **Dublinas III regula**	Neatkarīgi no pieprasījumu saņēmušajā dalībvalstī notiekošas pārsūdzības pieprasījums vienmēr jāiesniedz laikus; pārsūdzība, kas iesniegta agrākā datumā, var pastāvēt vienlaikus (un tikt turpināta) ar pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzību, kas iesniegta vēlākā datumā; pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts nav jāinformē par iepriekšējām (notiekošām) pārsūdzībām; pieteikuma iesniedzēja izdošana atbilstīgi Eiropas apcietināšanas orderim ir nesaistīta ar Dublinas III regulas piemērošanu: • **EST** 2018. gada 5. jūlija spriedums, *X / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-213/17 Dublinas III regulas 18. panta 2. punkts nenosaka, ka pieteikuma iesniedzēja pieteikuma izskatīšanas procedūra jāatsāk no tā posma, kurā tā pārtraukta pēc pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanas: • **EST** 2016. gada 17. marta spriedums, *Shiraz Baig Mirza / Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-695/15 Kad pieteikuma iesniedzējs atgriežas dalībvalstī, kas viņu iepriekš pārsūtījusi, ir jāiesniedz jauns pārsūtīšanas pieprasījums; piemēro īpašus nosacījumus: • **EST** 2018. gada 25. janvāra spriedums, *Bundesrepublik Deutschland / Aziz Hasan*, C-360/16 Par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko iesniedz trešās valsts valstspiederīgais, kuram ir alternatīvās aizsardzības statuss, un atpakaļuzņemšanas procedūras piemērojamību: • **EST** 2017. gada 5. aprīļa spriedums, *Daher Muse Ahmed / Bundesrepublik Deutschland*, C-36/17 • **EST** 2018. gada 25. janvāra spriedums, *Vācijas Federatīvā Republika / Aziz Hasan*, C-360/16
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Pārsūtīšana atbilstīgi Dublinas procedūrai

Atsauces uz tiesību aktiem	Judikatūra
3. panta 2. punkts, 17. panta 1. punkts **Dublinas III regula**	Termiņu izbeigšanās attiecīgās personas pārsūtīšanai ir pietiekams apstāklis atbildības automātiskai nodošanai; attiecīgā persona var norādīt uz šādu argumentu tiesā: • **EST** 2017. gada 25. oktobris, *Majid Shiri / Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*, C-201/16 Jēdziena "aizbēgšana" nozīme; tiek norādīts uz pagarinātu pārsūtīšanas termiņu attiecībā uz aizbēgušiem pieteikuma iesniedzējiem, informējot atbildīgo dalībvalsti pirms sākotnējā termiņa beigām; attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju pārsūtīšanu var norādīt uz Hartas 4. pantu, kā paredzēts Dublinas III regulas 29. pantā, ja pastāv ievērojams necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās pret attiecīgo personu risks pēc starptautiskās aizsardzības saņemšanas atbildīgajā dalībvalstī: • **EST** 2019. gada 19. marta spriedums, *Abubacarr Jawo / Bundesrepublik Deutschland*, C-163/17 Par Hartas 4. panta un *ECHR* 3. panta pārkāpumu un necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos: • **EST** 2017. gada 16. februāra spriedums, *C.K. un citi / Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa*, C-578/16 PPU
	Valsts judikatūra
	Valstu iestādēm aizpildīšanai.

Kā sazināties ar ES

Klātienē
Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā https://europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu
Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:
— pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu);
— pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696;
— pa e-pastu, izmantojot šo tīmekļa lapu: https://europa.eu/european-union/contact_lv

Kā atrast informāciju par ES

Internetā
Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa*: https://europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas
ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit: https://op.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko informācijas centru (sk. https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti
Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex*: http://eur-lex.europa.eu

ES atklātie dati
ES atklāto datu portāls (http://data.europa.eu/euodp/lv) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

BZ-04-18-668-LV-C

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9485-475-9